Regulele jocului „de-a căsnicia"

ACEST joc — dacă excludem celelalte jocuri de amuzament cum este „dragostea", „flirtul", și așa mai departe — constitue cea mai veche problemă distractivă, pe care au descoperit-o oamenii.

Este foarte interesant și prezintă o serie de combinațiuni dintre cele mai variate, dar și din cele mai grele de rezolvat.

La început se joacă numai între doi parteneri — *„el"* și *„ea"* — și anume *„el"* trebue să înceapă jocul, pe când partenerul în cursul primelor hărțueli stă în defensivă și așteaptă desfășurarea jocului.

Originea numelui acestui joc *„căsnicie"* e necunoscută. Totuș există multă probabilitate în teoria care susține că acest cuvânt „căs-nicie" ar fi o metagramă a cuvântului „veci-nicie".

Inainte de-a intra în amănuntele jocului propriu zis, trebue să menționăm că acest joc are valoare numai atunci când la sfârșit nu există nici câștigător, nici păgubaș. Cine n'ar mai găsi din acest motiv nici atracție în joc, mai bine să nu-l mai joace deloc și să se mulțumească cu alte distracții „iubește-mă odată și pe urmă adio" sau „ar fi fost atât de frumos..."

In legătură cu aceasta trebue să mai menționăm că *„el"* dela început contează ca jucătorul cel mai tare, dar pentru asta trebue să suporte și cea mai mare parte din cheltuielile jocului. Modul de-a juca, — în parte destul de plăcut — care să-i acorde *„ei"* întâietatea jocului, trebue să fie părăsit ca neconvenabil. (Amănunte asupra acestei chestiuni vezi în opera bogată în învățăminte, „gonirea lui Adam și Eva din paradis").

Și acum ajungem la detaliile jocului:

1

După ce *„el"* deschide jocul, într'un mod cât se poate mai drăgălaș și atrăgător, care nu trebue să treacă dincolo de așa zisele „hotarele îngăduite" — prin ocolirea pe cât posibil a obstacolelor din joc, „socrul", „soacra", „mătușa", etc. — „ea" la rândul ei face prima mișcare, și cei doi parteneri se întâlnesc, la așa numitul „oficiu de stare civilă".

In acest loc trebuește urmată o anumită conversație mai dinainte stabilită asupra căreia nu-i nevoe să insistăm aci.

Urmează apoi „cortegiul religios", la sfârșitul căruia începe „cheful", ale cărui particularități sunt cunoscute desigur de fiecare.

2

Despre „luna de miere" — a doua etapă a jocului — nu putem spune nimic aci, deoarece — după cum am arătat și mai înainte — în jocul acesta primează eleganța și fiecare partener trebue să se arate cât mai perfect, căci jocul nu conține decât predicatul „bun" sau chiar „excelent".

Regule riguroase nu există nici în cazul acesta. Cine are nevoie de ele poate să fie sigur înainte că nu va fi un jucător bun în jocul „căsniciei".

3

După sfârșitul „lunei de miere" începe jocul în sine, care cere multă osteneală (și nervi) din partea ambelor părți.

Există jucători robuști cari cred că de aci încolo „au câștigat" jocul fiindc'au știut să înlănțuiască pe partener și să-l reducă la „totală supunere". Asemenea metode nu sunt de recomandat pentru jucătorul dibaciu al „căsniciei" și poate da naștere la denumiri ca „pus sub papuc" sau „tiran".

Jucătorii „fair" ai căsniciei sunt acei cari știu să aducă acum în joc alți parteneri, „micuții" metodă prin care jocul devine mai frumos, mai interesant și mai variat — desigur însă că și mai greu. Trebue să accentuăm că în susținerea acestor „micuți" constă tot sensul jocului „de-a căsnicia", deși nu înseamnă că acești „micuți" — la nevoe n'ar putea lipsi. (Insă numai la nevoe — când ei nu pot fi atrași și amândoi partenerii sunt nevoiți să joace mai departe singuri).

4

Jocul de aci înainte cu aspecte variate, până la „argint" sau până la „aur"; dacă nu cumva se întâmplă despărțirea din cauza unor evenimente neprevăzute, sau prin comportarea rea a unuia sau a celuilalt dintre parteneri, eventual a amândurora. Aceasta coincide de cele mai multe ori cu încetarea jocului. Dacă în ultimul caz *„el"* este partea vinovată, atunci e dator să plătească la cassa jocului o anumită sumă în bani ca pedeapsă, pe când *„ea"*, în aceleași împrejurări, scapă fără nici un fel de penalitate.

5

Sunt a se considera drept „puncte" în favoarea partenerului *„el"*:

a) să nu blesteme de cum începe ziua
b) să țină seamă de micile slăbiciuni ale partenerei
c) ocazionale atenții și daruri
d) cuvinte drăgălașe, chiar când lipsește dispoziția pentru a ceasta
e) îngăduința pentru viața intimă a celuilalt partener
f) participarea la orice este de interes comun

Sunt a se considera drept „puncte rele" în deosebi:

a) escapadele și șapte seri la club pe săptămână
b) admiterea „chibiților" ca arbitri în joc:
c) întreruperea jocului, pentru ca între timp să înceapă un joc scurt de distracție, cu o altă *„parteneră-ea"*, joc cum ar fi „iubește-mă odată și pe urmă adio".

6

Sunt a se considera drept puncte bune în favoarea „partenerei" — *ea"*:

a) să fie frumos îmbrăcată, chiar de dimineață
b) să țină seama de micile slăbiciuni ale partenerului
c) participarea la grijile partenerului *„el"*
d) cuvinte drăgălașe, chiar când lipsește dispoziția pentru aceasta
e) îngăduința pentru viața intimă a celuilalt partener

Sunt a se considera drept „puncte rele" îndeosebi:

a) gelozia nefondată
b) cicăleala.

7

Câștigurile sau pierderile eventuale trebuesc împărțite exact, respectiv de amândoi. Dacă rămâne un surplus, acesta se cuvine „micuților".

In cazuri de nedumerire în joc, a se ține seama de regulele jocului atât de plăcut tuturor „dragostea".

Din când în când adu câte un fleac soției tale.

Fă-te frumoasă pentru soțul tău, chiar de dimineață.

Respectă-i secretele și nu-i cotrobăi prin buzunare.

EL

Nu-ți petrece serile în oraș.

Nu proceda ca „viperele" despre care se vorbește în revistele humoristice.

Nu releva la orice ceartă cu soția ta, că-ți pare rău că te-ai căsătorit.

Ține seama de toate micile slăbiciuni ale soțului tău.

Fericirea căsniciei tale atârnă adeseori de un fir de ață cu care i-ai cusut, la vreme, un nasture.

Nu-ți începe ziua afurisind.

Îngăduie soției tale din când în când să iasă și singură.

Fii drăguță cu el chiar când uneori îți vine greu.

Fii drăgălaș cu dânsa chiar când uneori îți vine greu.

Gândește-te la toate fleacurile — totdeauna să ai în casă șireturi noi de ghete butoni de cămașe etc.

EA

Ține seamă de toate micile slăbiciuni ale soției tale.

Fericirea căsniciei tale se întemeiază uneori pe o bombonană pe care o aduci nevestei.

Nu releva la orice ceartă cu soțul tău că-ți pare rău că te-ai căsătorit.

Dispărut

TEX HARDING

8) Pe urmele colonelului Fawcett, dispărut de opt ani în pădurile braziliene

Când auziam vreun sgomot, săriam deodată și apucam în pumnul tremurător ciomagul meu. Apoi vedeam că nu era nimic decât o veveriță, care cu coada ridicată în sus, țâșnia din tufiș. Despre șerpi mi se spusese că nu pot fi deosebiți de liane. Mai târziu am aflat că nu există decât un singur șarpe care seamănă cu liana. Acesta este Cipo. N'am văzut pe drumul între Pernambuco și Bahia niciun șarpe. De două ori m'am întâlnit cu o panteră. Prima dată animalul care de departe mi s'a părut un fel de vulpe, alerga în fața mea pe drum și a apucat-o apoi la dreapta în tufiș. Atunci n'am mai îndrăznit ceasuri întregi să merg înainte și stăteam liniștit în pădure, înfricat mai mult de tăcerea Firii, decât dac'aș fi fost urmărit de panteră. A doua panteră pe care am întâlnit-o gonia deacurmezișul drumului meu; se opri, adulmecă prin aer și apoi se repezi și ea în lături, în tufiș. Nici un animal nu mi-a făcut nimic și după trei zile de foame, pădurea grijulie mi-a arătat și cum te poți hrăni cu fructele ei. Am învățat cum se mănâncă fructul de Mango, care în gura unui copil are gustul terpentinei. Când am ajuns în Bahia știam și că se poate bea sucul câtorva copaci, la fel cum bei laptele.

In vârsta noastră mai târzie învățăm să fim iar iscoditori, cum sunt copiii. Când Fawcett, a fost întrebat la plecarea lui din Rio de Janeiro, dacă e adevărat că are de gând să pătrundă în pădurea seculară cu un tanc, cum stă scris în unele ziare, el a râs și a răspuns că cele câteva puști îi sunt prea mult și că le-a luat numai spre a-și liniști tinerii tovarăși și pentru vânătoare. Omul, în pădurea seculară, e în cea mai mare siguranță, dacă nu duce arme cu dânsul. Sălbatecul îl întâmpină cu încredere, dacă vede pe străin fără arme și deasemenea nu e nevoe să te temi prea mult de fiarele din pădure.

Pilda mea proprie îmi spunea că Fawcett în general avea dreptate. Numai că e o deosebire dacă pădurea seculară o străbate un copil naiv, sau un bărbat. Omul matur e împiedecat de toată experiența pe care o are. A avut bineînțeles prea multe desamăgiri, ca să mai poată renunța la forțele ce i se par necesare ca să poată înfrunta ceraturile firii și toate închipuirile de care ni le formăm despre ele. Omul matur trebue deci să aibe un echivalent pentru forța care-i lipsește. Deaceea va căuta arma cea mai bună. Dânsa îi dă în pădure aceeaș siguranță pe care o are copilul neștiutor și neexperimentat.

Adormisem, și când m'am deșteptat era după amiază. Din depărtare se auzia sbârnâit de elice. Apoi sgomotul se apropie mereu, dar avionul lui Jim nu se poate zări nicăeri. In urmă huruiturile sunt înapoia mea. Observ astfel că Jim trebue să se fi rătăcit. Așa și era. Dânsul trecea în cercuri în jur și deabia în urmă descoperi iar insula. Amerizarea se petrecu în aceeaș ordine perfectă ca și în prima zi, și când Jim se întâlni cu mine zâmbi cu gura până la urechi, scoase o sticlă de Henessy din buzunarul lui de piele, era salutul agentului de benzină.

Rânduim proviziile de benzină și apoi urmează cina. Jim privește cu neîncredere prin oale.

„Ce e carnea asta albă în oală"?

„Coadă de crocodil!"

„Ei și atunci ce mâncăm?"

E imposibil să-l conving să guste din carne.

„R. R." Ce e asta?

Suntem de o săptămână în pădurea seculară. Intâmplările din acest timp se pot povesti iute. In dimineața celei de-a treia zi, Jimmy mai sbură odată la Cuyaba și înapoi, ca să aducă și restul de benzină. Eu am vânat și am gătit. In dimineața celei de-a patra zi sburăm mai departe spre nord, vreo 300 kilometri. Ne străduim să ținem mereu exact direcția nord și coborim pe o insulă, care se găsește pe un afluent al lui Tapajos. Aceasta o să fie de fapt depozitul nostru de benzină. Ziua următoare o întrebuințăm spre a aduce cea mai mare parte din benzină din prima insulă într'a doua. In vreme ce sburăm încoace și încolo, cercetez cu mare atenție terenul sub noi. Nicăeri nu se arată semnul vreunuei așezări omenești. Insfârșit, la al patrulea sbor al nostru văd — suntem depărtați de prima noastră insulă poate cu vreo douăsute de kilometri — un nour de fum albastru și drept ca o lumânare, ridicându-se în aerul alb de amiază. L-a descoperit și Jimmy. Sub noi curge larg și galben ca ceaiul, Tapajos-ul. Fără să fie nevoe să ne mai consultăm, Jimmy își pregătește aparatul pentru amerizare.

Cu ajutorul cuțitelor de tufișuri, ne tăiem drum prin pădure, vreme de un ceas Apoi suntem atât de extenuați, că trebue să ne odihnim. Sudoarea ne curge în pârliașe depe frunte până pe piept. Ascultăm loviturile ritmice ale mahetelor. Ce ne vor aduce următoarele zece minute, suntem oare la soluția enigmei? Avea oare dreptate nebunul acela, căruia într'o seară i-am dăruit o monedă de cinci pesetas pe stradă în Rio de Janeiro, ca să mă lase în pace? Omul acela se bătea cu gândul ca să pătrundă cu automobilul în pădurea seculară și să caute pe Fawcett. Nu era decât un pârlit și când m'a urmărit pe stradă cu ideile lui neroade, după ce mă cercetase acasă de trei ori, n'am putut să scap de el decât cu moneda de argint. Apoi n'am auzit vreme îndelungată nimic despre dânsul și în cele din urmă a apărut în ziare un reportaj de necrezut, despre aventurile acestui om. Când îmi aduc aminte, îmi vine să râd. El susținea doar atât c'ar fi plecat în Fordul lui, din Diamantino, și c'ar fi descoperit pe Fawcett în pădurea seculară. Acesta și cei doi însoțitori trăiau, Fawcett ar fi proprietarul unei „hacienta", care se găsește în mijlocul pădurii seculare. După multe călătorii obositoare, ei s'ar fi stabilit aici, la câteva sute de kilometri depărtare de Diamantino și nu mai simt nici un fel de dorință pentru civilizația rassei albe. Fawcett, așa povestia omul acela, are o înfățișare oarecum posomorită, dar face impresia că-i mulțumit. Omul cu automobilul punea această posomorire pe seama oboselilor și suferințelor pe care le-ar fi îndurat Fawcett. Dânsul și tovarășii săi ar fi fost atacați de pantere, iar pe fiul său l-ar fi mușcat odată rău un șarpe. Din pricina boalelor au trebuit să-și întrerupă călătoria spre orașele de marmoră și acum trăiau aci în pacea adâncă a pădurii și se desfătau la priveliștea orhideelor nespus de frumoase.

Acest reportaj — cum am văzut mai târziu — a apărut și în multe ziare europene. Nimeni n'a fost uimit de fapul că în pădurea seculară nebunul a găsit drumuri de automobil, într'un ținut unde nu se află nici măcar cărări de vânătoare și unde trebue să-ți câștigi fiecare pas, cu oțelul ascuțit, cum făceam noi acum.

Dar oare nu cumva a fost nedreptățit omul acela? Ce fel de oameni vor fi fost aceia cari înaintea noastră și-au făcut drum prin pădure cu mahetele?

Trebuiau să fie europeni, căci sălbatecul nu cunoaște maheta.

Pândiam tăcuți și ne țineam armele pregătite. Apoi auzim voci răsunând printre trunchiuri, câțiva bărbați vorbesc în portugheză, între ei, discută despre sgomotele sbârnâitoare și duduitoare pe care le aud de o oră.

„Hallo!" strigă Jimmy, înspre oameni. Ei răspund, dar noi suntem gata să tragem. Apoi vedem că sunt albi, adică la drept vorbind doi albi și un mestit, dar nu sunt bărbații pe care-i căutam. Erau „galipairos" din Diamantino, căutători de diamante. Trăiau de doi ani și jumătate în pădurea seculară. Le-am dat tutun și le-am povesti ce mai este prin lumea de afară.

Ii întrebăm dac'au mai văzut albi prin ținut.

Nu. Ei ar fi — spune cel mai bătrân dintre dânșii — singurii albi în lung și în lat. Ținutul de altfel, de jur împrejur, e pustiu, fără oameni. De abia la câteva sute de kilometri mai departe, spre nord, ar locui niște indiani, de-un neam foarte crud și sângeros. Totuș, trebue să fi trecut pe aici, de câtăva vreme, vreo expediție. Cu vreo jumătate de an înainte, ei ar fi descoperit în pădure urmele unei tabere. Intr'un copac era scrijelit un monogram: doi „R", tăiați unul peste altul, în coaje. Asta era tot ce puteau spune oamenii, dar era foarte mult. R. R. putea să însemne Ralaigh Rimmell. Le-am povestit oamenilor despre expediția lui Fawcett. I-am întrebat dac'au găsit cumva pe aci, în apropiere, vreodată, urme de orașe vechi. Au râs și au scuturat din cap. Indianii, singuri cari ar putea să trăiască aici, și-au clădit colibe din bambus și din foi de palmier. Poate uneori bordee din piei de animale și cel mult câte o căsuță de lut, dar în nici un caz orașe din marmoră, cu turnuri de bronz.

Până la acest punct al convorbirii noastre ne-am ținut cu toții strânse în mâini mahetele și nici unul dintre noi cinci nu s'a gândit un moment să-și uite arma. Am propus bărbaților să bea cu noi o înghițitură de whisky. Au primit cu bucurie. Când după un sfert de oră, ne aflam jos în lagăr, s'au comportat — când au văzut avionul — aproape ca sălbatecii. S'au dat înapoi, plini de spaimă, în fața mașinei și nici unul dintre dânșii nu văzuse vreodată un avion în aer. Le-am lăsat restul sticlei noastre de whisky și când ne pregătiam de pornire, cel mai bătrân dintre bărbați ne-a arătat o legătură cu pietre, care păreau siliciu, dar după greutate puteau prea bine să fie și diamante.

In dimineața următoare am pornit dela a doua insulă-depozit a noastră, înspre Paratininga, de unde voiam să ne căutăm o bază de operațiuni. N'am sburat nici o sută de kilometri, când se arată sub noi, în pădure, un loc uriaș, negru de cărbune, unde lemnul a ars. Ne coborîm și avem noroc de data aceasta. Dela râu nu trebue să străbatem pădurea decât vreo cincisprezece minute și am și sosit la locul înnegrit unde a ars. Focul care-a bântuit odată pe aici trebue să fi fost tare de mult. Cioturile de copaci, negre, sunt cele mai multe acoperite până sus de plante agățătoare. Și pe pământ s'a așternut un covor de iarbă verde-deschis și de tufăriș tânăr. Din loc în loc se mai găsesc bucăți mari de teren, arse, negre. Focul poate să fi fost pricinuit de două cauze: sau a căzut trăznetul, sau au poposit aci albi. Sălbatecul nu lasă niciodată foc în pădure. Nici nu-i poate trăzni prin minte să lase necălcat în picioare și neîngropat în pământ un foc de popas. Indianul știe că orice urmă de foc de tabără poate să-i pricinuiască multe neajunsuri. Albul e mult mai neprecaut în această privință.

Jimmy și cu mine ne gândim c'ar trebui poate să petrecem câteva ceasuri în acest loc. Trebue să căutăm a stabili cum s'a produs focul de aci. Inconjurăm astfel locul din două direcții. Săpăm oricare parte mai moale a pământului, cu mahetele, dar străduința noastră rămâne fără de folos, până când după vreo trei sferturi de ceas, aproape deodată fiecare dinte noi face câte o descoperire. Jimmy a găsit o cutie goală de tutun, iar eu bobina unui film fotografic. Lemnul bobinei aproape că nu mai e decât putregai, dar tinicheaua s'a păstrat relativ bine. Aici trebue să fi fost un loc de tabără! Cutia de tutun, pe care a găsit-o Jimmy, trebue să fi conținut tutun Tuxedo. Firma nu se mai poate citi, dar de tinichea mai aderă încă bucățele mici de hârtie lucie, roșie. Sub bucățelele de hârtie, care se desfac ușor, tinicheaua strălucește destul de curată. Adică e și ea mai cenușie, dar totuș nu atât de ruginită ca restul. Aducem cutia cu multă grije până la malul apei și acolo încep s'o spăl cu băgare de seamă, de pământ. Pe fundul cutiei s'a așezat un strat de rugină și murdărie, care cade ca o coaje putredă, în bucăți, când o spăl. Astfel cutia se curăță relativ ușor și găsesc pe fund, sgâriat cu un briceag, două litere, scrise una peste alta. Sunt doi „R".

Ralaigh Rimmell era în vârstă numai de 23 de ani și la vârsta asta desigur mai ești dispus să te joci. Dar oare acest explorator tânăr să fi umblat într'adevăr în pădurea seculară ca Prâslea din poveste? Să fi lăsat el într'adevăr, pretutindeni unde-a poposit monogramul lui, scrijiit în copac, sau cutia de tutun sgâriată cu acelaș monogram? Ii era teamă de un sfârșit tragic al expediției și i se părea că e mai bine să lase în ascuns, pretutindeni pe unde trecea, câte un semn? Comportarea lui nu era oare asemănătoare cu comportarea lui Prâslea? Era oare un om atât de îndrăgostit de sine, încât pe fiece lucru pe care-l întrebuința, chiar dacă era ca de data asta o caraghioasă de cutie de tutun, să-și înscrie monogramul? Sau poate nici nu era Ralaigh Rimmell acela care a înnoptat aci? Să fi fost Fawcett atât de neprevăzător, încât să lase în urmă, în pădurea seculară, resturile focului, Fawcett, exploratorul atât de încercat?

Descoperirea noastră ne-a impresionat adânc. Completată de bobina de film lucrul avea o însemnătate deosebită. Rimmel își luase însărcinarea să fotografieze diferitele faze ale expediției. Se putea deci prea bine ca să fie el acela peste al cărui monogrram dădusem pentru a doua oară.

Intr'un sbor fără obstacole am ajuns la Paratininga de jos. Dar locul nu ne oferia o insulă atât de fericit situată, dupăcum erau celelalte două. Am fost nevoiți să ne oprim mai departe, spre nord-est, și am găsit aci un afluent al Xingu, care nu era înscris pe harta noastră. Mai târziu am numit acest râu Rio Morto, asta înseamnă „râul mort". In multe locuri e lat de peste 700 metri și pare mai mult ca un lanț de lacuri, legate unul de altul. In Rio Morto am găsit și o insulă, pe care o puteam sluji la amerizare. Ea se afla în mijlocul râului, depărtată de fiece mal cu vreo treisute de metri. Ne-am hotărît să ne clădim aci coliba noastră.

Pe Rio Morto

Când ne-am coborît pe Rio Morto nici n'am bănuit că din apele sale ni se va destăinui un secret îngrozitor, al pădurii seculare. Am socotit râul, care își mâna încet apele, la fel ca insula din mijlocul lui, doar ca un loc potrivit de popas. Râul e lat de vreo 700 metri, iar în dreapta malul formează un golf. La doi kilometri spre nord râul se îndoaie și formează un cot spre stânga. De ambele părți malurile se înalță drept și din înălțimea lor cade ca o ploaie, milioane de flori de orhidee. Insula în mijlocul apei măsoară vreo 100 de metri în lungime și are o lățime de 60 metri. In partea de sus, unde ne-am oprit, apa intră în țărm și are o plaje de nisip largă de 20 metri. Păsările care se găsiau în dreapta și stânga râului, flamingii, ulii, papagali, bătlani și ereți, aproape că nici n'au fost impresionați de coborîrea noastră. Doar flamingii s'au ridicat, bătând des din aripi, deasupra apei, dar curând s'au lăsat iar în jos, gânditori și grațioși de nepăsători, ca totdeauna. Golful mic din partea de miazăzi a insulei formează un port ideal pentru avionul nostru și nu stăm mult la gânduri ca să să descărcăm aci toate proviziile noastre și toată benzina.

In orele care urmează suntem mai mult în apă decât afară, umblăm de colo colo, dela avion la strandul de nisip.

Suntem încă destul de vioi și pădurea seculară nu ne-a otrăvit încă. Câteva zile mai târziu ne sbătiam în ghiarele râului de căldură și de negură, ne aflam în aceea moleșeală și nepăsare fără sfârșit, care te cuprinde în pădurea seculară. Mai târziu n'am fi putut să facem toate câte le-am făcut în ziua asta. Mai întâi trebue să ne batem un drum prin toată insula. Apoi ne căutăm trei bârne de bambus. Ele vor fi scheletul colibei noastre.

Nu găsim nici un animal pe insulă și ne hotărîm să ridicăm coliba în vârful de sud al insulei, la zece metri depărtare de locul de amerizare. Nu ne îngrijim de apărare la clăditul colibei. Avem credința că pădurea seculară, de jur împrejur, e cu totul nelocuită. Nicăeri n'am văzut, la venire, pe drum sau prin jurul insulei plutind fum sau vreun alt semn, care să trădeze prezența oamenilor.

Coliba o clădim din cele trei bârne de bambus. Le-am ales înalte de doi metri și de două ori atât de lungi. Doi din parii noștri îi increstăm adânc în partea de sus. Să părea, în pământ, cu mahetele două găuri, departate una de alta cam la vreo patru metri, fiecare adâncă de un metru. In găurile acestea așezăm parii și-i înțepenim bine de jur împrejur cu pământ. Deasupra ambilor pari, în crestăturile pe care le-am făcut, așezăm pe al treilea. Totul are înfățișarea porții dela foot-ball.

Aceasta e scheletul colibei. Pereții, — coliba noastră va avea numai doi pereți, — vor fi construiți din frunze de palmier. Am tăiat o grămadă de frunze, fiecare frunză e lungă de doi metri și lată de o jumătate metru. Așezăm frunzele de palmier de o parte și de alta a parului pus de-a curmezișul „porții de foot-ball". Frunzele sunt mai impermeabile decât foile de cort și răspândesc mai multă răcoare. Coliba noastră când e gata, are aspectul unui cort de negri, întins. Nu e altceva decât un acoperiș, pe dedesubtul căruia vântul suflă 'n voie.

Propriu zis coliba noastră trebuia să devie mult mai frumoasă și mai complicată, dar până am făcut-o așa cum este, ni s'au lipit hainele de trup, de multă sudoare ce-a curs din noi. Țânțarii ne înconjoară în nouri deși sudoarea ne pica depe frunte și sprâncene, iar deacolo în șiroaie domoale curge dealungul feței. Asta produce mâncărime și fiecare din noi e vecinic cu mâneca cămășii pe obraz.

După ce-am tăiat iarba și tufișurile din jurul colibei, suntem frânți de oboseală. Mâinele nu mai pot ține mahetele. Mânerele de os ale cuțitelor sunt alunecoase de multă sudoare, și ți-e scârbă să le ții în mână.

Am plănuit să serbăm așezarea noastră pe această insulă cu ceva whisky, dar cum începuse să se înnopteze, nu ne mai gândim nici măcar la mâncare, ci întindem cu ultimele forțe, plasele contra țânțarilor. Nu ne mai gândim ca de obicei, ca unul să doarmă iar altul să stea de pază, ci cădem amândoi, imediat, într'un somn apăsător și greu.

Inainte de răsăritul soarelui sunt în picioare și aprind focul. Toată verdeața tăiată din jurul colibei o pun pe foc. Un fum gros se ridică, drept ca o lumânare. Pentru câteva momente, nourii de țânțari cari înconjoară lagărul nostru, sunt împrăștiați, dar pe urmă revin. Când vreau să-mi strâng plasa de țânțari observ în ea câteva puncte negre. Sunt câțiva țânțari cari au pătruns printr'o deschizătură oarecare sub plasă, și m'au chinuit în timpul somnului.

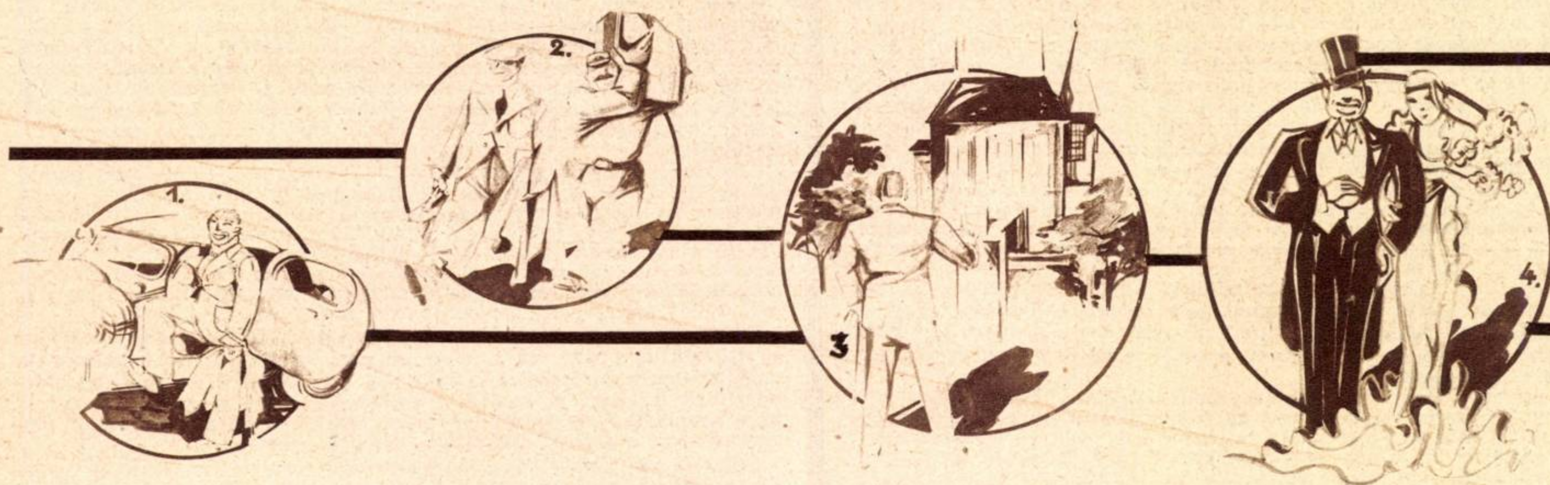
Nu suntem nici de o zi pe insulă și sunt atât de moleșit de țânțari, încât acum de ciudă mă asvârl pe plasă și strivesc cu pumnul inveninatele insecte înțepătoare.

Ziua doua rece liniștită. Inainte de amiază impușc un aligator și pe urmă pescuiesc. Pescuitul nu-i aducător de bucurie. Cum arunci undița în apă, momeala e prinsă și sfoara începe să se miște. In mai puțin de zece minute am prins patru pești mari, și-mi adus aminte cum stăteam zile întregi, în tinerețe, la marginea pârâului unde se găsiau păstrăvi, și eram bucuros când seara isbutiam să aduc ca recoltă a pescuitului câțiva păstrăvi slabi. Aci nu există să lupți cu peștele. Pescarul nu e nevoit să-și puie la contribuție toată șiretenia, împotriva neîncrederii și dibăciei peștilor. Ei se lasă scoși din apă atât de ușor, că și când dorința lor cea mai arzătoare ar fi să ajungă pe uscat. Peștii pe cari i-am scos sunt albi-albăstrii pe pântece și se asemănă întru câtva cu niște lini mari, numai că sunt mult mai închiși pe spinare.

Jimmy a învățat să caute ouă de broască țestoasă. Dânsul știe cum le găsește urma și în insula noastră se găsesc numeroase urme de broască țestoasă. Strandul de nisip, larg, este pentru aceste animale locul ideal de clocire. Jimmy mănâncă acum și cozi de aligator și se minunează de gustul bun al peștilor albi, ca și când ar fi un explorator învechit. Dar când îi spun că va mânca și carne de maimuță și chiar cu plăcere, dă din cap și nu vrea să creadă. Nu vrea să se atingă, nici de buruienile din pădure pe care eu le culeg totdeauna ca să-mi înlocuiască legumele.

(Va urma)

Marele concurs al „Visului împlinit"

Organizăm pentru cititorii „R e a l i t ă ţ i i I l u s t r a t e", un concurs care se va numi „Concursul visului împlinit".

Incepând cu acest număr, „R e a l i t a t e a I l u s t r a t ă" va publica câte patru desene pe săptămână şi sub desen descrierea visului a cărei realizare ar fi posibilă, dacă cititorul jucând la loteria de stat, ar câştiga lozul cel mare de un milion.

Vor fi în total 12 desene, publicate în trei săptămâni şi cititorii vor trebui ca între 1 şi 4 Noembrie să ne trimeată în scris, pe buletinul pe care-l publicăm odată cu desenele, cele două vise pe care şi le-ar împlini, dac'ar câştiga lozul cel mare. Indicaţiunea ne-o vor face în ordinea preferinţei.

Câştigători ai concursului vor fi proclamaţi acei concurenţi, cari vor fi indicat visele ce au întrunit cele mai multe sufragii.

Răspunsurile vor trebui să fie scrise cu cerneală şi numai pe buletinul din revistă.

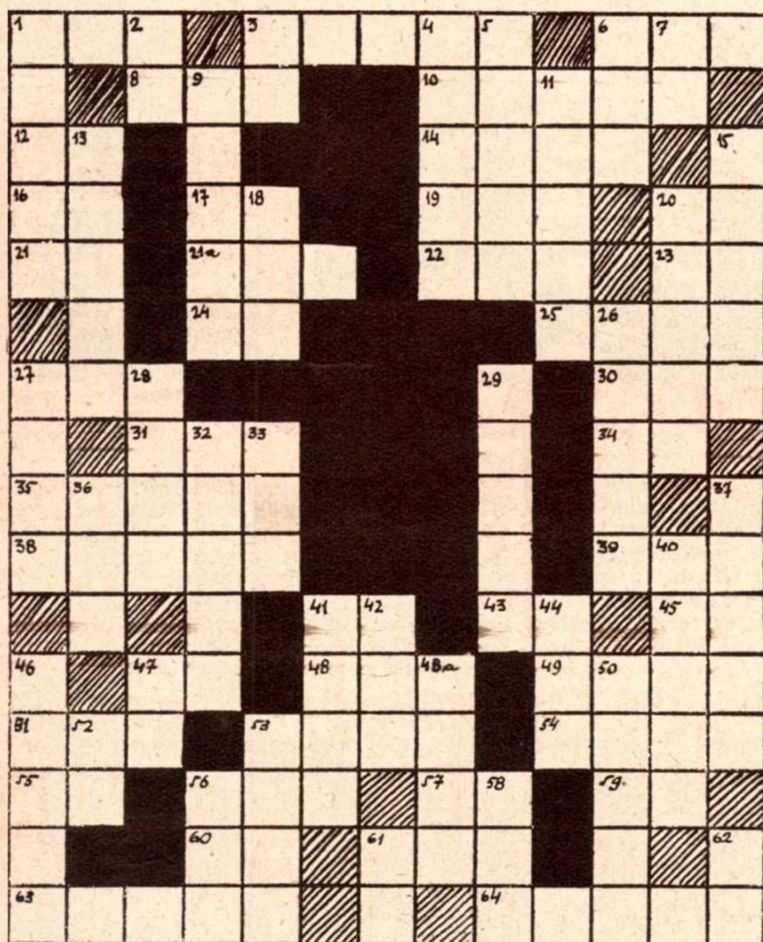
Acordăm 200 de premii, fiecare constând dintr'un bilet de loterie 1/8, la clasa I-a a Loteriei de Stat. In felul acesta cei 200 de câştigători îşi vor putea eventual vedea visul realizat.

Congresul ofiţerilor de rezervă la Timişoara: *ofiţerii defilează pe străzile oraşului.*

Pagina Jocurilor

Problema I-a (Cuvinte încrucişate)

ORIZONTAL: 1) Jalbă. 3) August. 6) Monedă franceză. 8) Ornament în arhitectură. 10) Noroios. 12) Lemn chimic pentru ruteniu. 14) Dud. 16) Pronume. 17) ...tu, el. 18) Afluent al Dunării. 20) Măsură agrară chineză. 21) Joc de table japonez. 21a) Măsură de lungime (mold.) 22) 1931, 1932, 1933 23) Interjecţie. 24) Pronume. 25) Vagabonda. 27) Boboc de floare (ban.) 30) Fluviu în Germania. 31) Pronume. 34) Măsură japoneză. 35) Acid cristalizat. 38) Aici. 39) Intrare. 41) Pronume. 43) Oraş antic. 45) T. Y!! 47) Interjecţie. 48) Ecou (ieşit din uz). 49) Dare. 51) Formă populară pentru *voiu*. 53) Imbulzeală (tr.) 54) Rege bulgăresc. 55) Pe tine... 56) Eleganţă. 57) Lună evreească. 59) Alexandru cel mic. (Arghezi) 60) Fluviu în Italia. 61) Râu în Siria. 63) Tăbăcar (ban.) 64) Ursuz (Olt.)

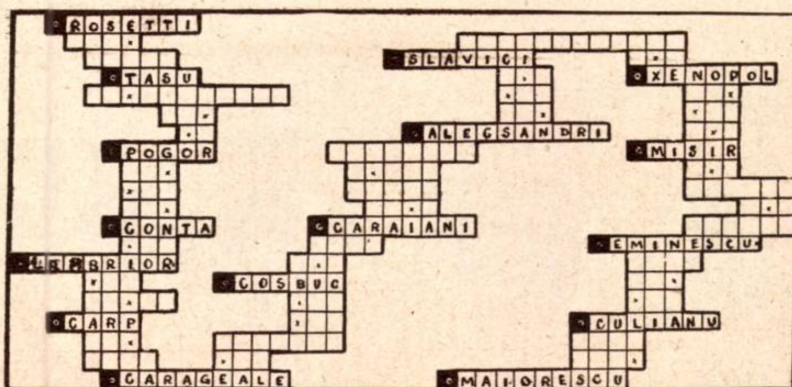
VERTICAL: 1) Aprig. 2) Notă din gama orientală. 3) Apă în Franţa. 4) Bolovan de piatră. 5) Ins din neamul ţiganilor. 6) Caraghios. 7) Individ din ...schelet!! 9) Graiu. 11) In vârsta căsătoriei. 13) Uleiu (ban.) 15) Tutun (tr.) 18) Şorecar. 20) Fel. 26) Element chimic. 27) Pisică sălbatecă din Africa. 28) Val de uns literele cu cerneală. 29) Capac de lut. 32) Produsă de albine. 33) Oraş în Peru. 36) Usturoiu (mold.) 37) Oază în Sahara. 40) Grajd pentru vite. 41) Molusc târâtor. 42) Strigăt pentru îndemnat boii. 44) Tirbuşon 46) Putinică pentru brânză (tr.) 47) Măsură japoneză. 48a) Vale îngustă (ban.) 50) Instrument muzical popular. 52) Cămaşă ţărănească. 53) Vifor (ban.) 56) Oraş în Belgia. 58) Gol. 61) Bold. 62) Monedă romană.

N. B. *Acest joc se poate deslega cu ajutorul dicţionarului de buzunar „Rebus-Lexicon" care se găseşte pretutindeni şi se vinde cu 10 lei exemplarul.*

CUS-JAN

Problema II-a (Golf de cuvinte)

Junimea literară

Jocul de mai sus se deslează în felul următor: când cuvântul următor e mai mic se coboară acesta schimbându-i una din litere şi anume cea care corespunde căsuţei însemnate. Când cuvântul e mai mare însă se coboară fiecare literă adăogându-se atâtea litere câte căsuţe libere au mai rămas.

Procedând astfel veţi găsi cuvinte corecte pe spaţiile libere dintre numele junimiştilor de mai sus.

JOLANDA NICOARĂ
Focşani

Deslegătorii jocurilor din Realitatea Ilustrată Nr. 349

AU DESLEGAT DOUĂ JOCURI:
Petruc D. Theodor, Loco; Silvia Florian, Loco; Dan Titus Lochianu, Gherla-Someş; Drăghescu Angela, Loco; Valentin Petcovici, Câmpina; Liza Silberman, Loco; Mathilde Ruzel, Dărmăneşti Bacău; Lucian Vladimir Bugi, Arad; C. D. Popescu, Loco; Tudor M. Popescu, Loco; Olga Diaconescu, Iaşi; Ciobanu Avraam Orhei; Zoe Melechisedec, Loco; F. Kornblum Fycor, Focşani; maior Popovici Pompiliu Anibal, Arad; Ionel Laudman, Loco; E. Paulian, Loco; Schwartz Heinerich, Loco; Alecu Teodorescu, Brăila; Mircea Gherman, Cluj; Ecaterina Benea, Pavlovca-Rusă-Cet. Albă; Rodia Panea, Craiova; D. Gheţu, Tecuci; Gr. Costescu şi St. Dinu, Loco; Poenăreanu D. Mircea, Loco; Theodor Schoenfeld, Loco; Ilie T. Lupiţa, Caracal; George E. Nicolae, R. Sărat; Suzette Lipovici, Iaşi Alex. Wonka, Cernăuţi; G. Napliu şi I. Mitrescu, Lădeşti-Vâlcea; Lila Cutcutake, Piteşti; Guţă Niculescu, Roznov-Neamţ; Thica Marcovici, Loco; Mariana Ionescu, Loco; Lazăr Woinowsky, Ochiuri; Păpuşa şi Silviu Codreanu, R. Sărat; N. Slavu-Sfinx, Câmpina; Mimi Florian, Loco; Dora Bârsan, Sălişte-Sibiu; Tina Eftimiu, Iaşi; Niculina Popescu, Caracal; Sonia Popescu, Bucium-Iaşi; Radu I. Tudor, Bisericani-Neamţ; Lenny Barbiera, Braşov; Duduia Margareta din Arad; Olivia Faur, Cluj; M. Pintel, Bolgrad; Angela Dumitriu, Loco; Nană Aurel, Tg. Mureş; Ionel I. Andreescu, Feteşti-Ialomiţa; Heigher José, Loco; Marioara şi Florica Anastasiu, Giurgiu; Miron Ioannide, Loco; N. Vergulescu, Loco; Dobrescu Nicolae, Loco; Atica şi Geo Helgia, Loco; Maria Metaxa, Loco; Octav Rozianu, Loco; Al. N. Vasilescu-Vasal; Dora Sădeanu, Loco; Titi Comănescu, Loco; C-tin A. Stoicescu, Zimnicea; Ioan Papadopol, Loco; Traian Apostoleanu, Buşteni; Clémence Apostoleanu, Buşteni; Lotty dr. Rubin, Loco; Vera Haraga, Leova Cahul; Jean Russescu, Loco; Tanţi Constantinescu-Vedea, Slatina; Margueritte Giurgescu, Loco; Stoica I. Ioan, Bacău; Sergiu Grigorescu, Bacău.

AU DESLEGAT UN JOC:
Alex. Mihăilescu, Căvăran-Severin; Emilia Trufaşiu, Zalău-Sălaj; locot. Bădescu I. Ioan, Calafat; Cireşica Aldea, Loco; Stelian Macovei, R. Sărat; Claudia Păşun, Cairaclia-Ismail; Ioan Ţârdea, Cairaclia-Ismail; Marin Dinu Georgescu, Loco; Ioşca Iahr, Luduş-Turda; Petre Theodoru, Loco; Valeria Dimitriu, Loco.

CONDIŢIUNILE DE PARTICIPARE

Participă la premiile noastre fiecare cititor al revistei dacă desleagă jocurile publicate în rubrica de faţă.

Deslegările vor fi copiate pe o foaie separată şi trimise într'un plic închis pe adresa revistei, timp de 8 (opt) zile dela apariţia numărului respectiv.

Se va anexa şi cuponul de jocuri.

PREMIUL I: 200 lei, în numerar.

PREMIUL II: un aparat fotografic „Agfa-Box".

PREMIUL III: un abonament pe o lună la „Realitatea ilustrată".

Deslegările jocurilor din No. 349

Numele premianţilor

Prin tragere la sorţi au câştigat:

PREMIUL I lei 200 în numerar d-l Ioşca Iahr com. Luduş, jud. Turda.

PREMIUL II un aparat fotografic „Agfa Box" d-l Miron Ioannide, Loco, str. Theodor Aman 10.

PREMIUL III un abonament pe o lună la „Realitatea Ilustrată" d-ra Rodica Panea, str. Severin 24, Craiova.

Câştigătorii din provincie vor primi premiile în baza unei c. p. cu adresa completă. Cei din Capitală se vor prezenta personal spre a-şi ridica premiile.

RED.

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevĕrul" S. A.

Actualităţi

1. Duminică 15 Octombrie a.c., a avut loc o mare serbare ceferistă, cu prilejul sfinţirii drapelului societăţii „Locomotiva". Serbarea s'a bucurat de înaltul patronaj al I. P. S. S. Patriarhul Miron. Infăţişăm două instantanee (1 şi 3) dela această serbare: Cortegiul pe Calea Victoriei şi conducătorii regiei autonome C. F. R., împreună cu domnul ministru Mirto, eşind, în fruntea cortegiului, dela Mormântul Eroului Necunoscut.

2. Duminică 15 crt., a avut loc la regimentul II Artilerie solemnitatea desvelirii bustului colonelului erou Constantinidi.

3. Demonstraţia sportivă militară a regimentului 6 de gardă Mihai Viteazul care s'a desfăşurat Duminică pe stadionul O. N. E. F., cu prilejul serbării organizate de d. colonel Paul Theodorescu.

4. Duminică s'a ţinut un al doilea congres al romilor. Acesta din iniţiativa părintelui Şerboianu.

5. Sâmbătă şi Duminică a avut loc în Bucureşti cel de al cincelea congres al Uniunei Generale a Meseriaşilor din România. In fotografia noastră, meseriaşii congresişti depun o coroană pe Mormântul Eroului Necunoscut.

BULETIN DE PARTICIPARE LA CONCURSUL
„VISULUI IMPLINIT"

Numele ....
Adresa ....
Desenele alese sunt: a) Nr. ....
b) Nr

CUPON DE JOCURI
No. 351
Numele şi pronumele ....
....
Adresa: ....

REALITATEA ilustrată

ANUL VII. No. 352
26 OCTOMBRIE 1933
10 LEI

IN

Acest număr
Centenarul
orașului
TURNU SEVERIN

Struguri dulci de Banat

Evenimentele săptămânii

Săptămâna trecută au sosit în Capitală o escadrilă de aviaţie poloneză sub conducerea colonelului Rajsky.

Escadrila poloneză a făcut o demonstraţie la Pipera, la care a asistat şi Suveranul. Fotografiile noastre înfăţişează:

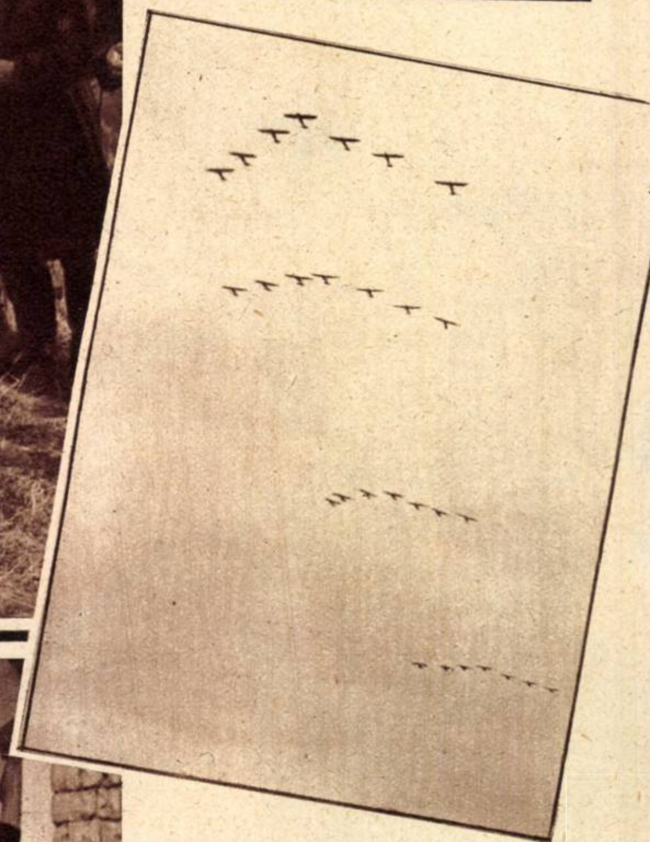
1) Suveranul întreţinându-se cu colonelul Rajsky, d. Radu Irimescu, subsecretarul Aerului, (stânga) şi d. Alexandru Vaida Voevod, primul ministru.

2) Sosirea aviatorilor.

3) O formaţiune executată de aviaţia polonă.

4) In ziua de 20 Octombrie a. c., fiind a 40-a aniversare a Suveranului, membrii guvernului au plecat la Sinaia spre a prezenta felicitări.

Noul episcop al Huşilor.

5) Săptămâna trecută a avut loc congresul eclesiastic pentru alegerea a patru episcopi în scaunele vacante. Fotografia noastră înfăţişează pe congresişti în faţa Parlamentului şi în adunare.

6) In săptămâna trecută, la fundaţia Dalles, a avut loc adunarea generală a societăţii numismatice din România, cu prilejul căreia s'a organizat şi o expoziţie numismatică, (monede şi medalii). Prezentăm pe colecţionarii numismatici în faţa fundaţiei şi o vitrină a expoziţiei.

TURNU-SEVERIN
1883 - 1933

de PROF. D. PAPADOPOL

In ziua de 25 Octombrie se serbează la Turnu-Severin o sută de ani dela întemeerea orașului, cincizeci de ani dela fundarea liceului „Traian' din acelaș oraș și două zeci de ani dela întemeerea teatrului.

Sărbătorirea acestor importante evenimente—căci Turnul-Severin este unul dintre cele mai frumoase orașe ale țării—va fi onorată cu prezența Suveranului. In acelaș timp se va inaugura monumentul eroilor, unul dintre cele mai frumoase din câte s'au făcut la noi.

Prezentăm cititorilor noștri o pagină din istoria Turnului-Severin, care relevă fapte deosebit de interesante și foarte puțin cunoscute.

ORAȘUL T.-Severin care a hotărît să-și prăznuiască zilele acestea cu mare fast, în prezența M. S. Regelui, un veac dela fundarea lui, se bucură de neobișnuitul noroc de a fi fost așezat acum o sută de ani de ctitorii săi pe un loc, unde din cele mai vechi timpuri cunoscute în istorie au fost așezări omenești deosebit de importante. Când, la 1833, s'a hotărît de către generalul Kisselef întemeierea lui, locul care urma să dea numele noului oraș din Valahia era cunoscut din vremuri foarte îndepărtate sub denumirea „Câmpul Severinului". Aci, în „câmpul Severinului" fuseseră altădată cetăți, fusese o capitală de ținut zisă „Bănie" și o episcopie, se purtaseră lupte cumplite între Unguri și Bulgari prin veacul al XIII-lea, ba chiar între Unguri și Români sub domnia Basarabilor, iar mai târziu cu două sute cincizeci de ani —.pe la sfârșitul secolului XV — acel loc fusese teatrul războaelor dintre Turci și Unguri. In acelaș „câmp al Severinului", cu numele acesta din Evul mediu, — dacă urcăm linia timpului îndărăt cu optsprezece secole, războaele decisive pentru înfrângerea Dacilor purtate de Romani sub Traian s'au încheiat cu biruința acestora din urmă, lucru care a fost însemnat de oficialitatea imperiului prin ridicarea la capul vestitului pod a unui „municipiu", *Drobeta*, pe ruinele altui oraș străvechi dac. Orașul T.-Severin prin urmare avea să iasă parcă, din frământările înseși ale istoriei în acele locuri. Era predestinată să fie purtător mai departe a unui germen de viață pe care urgiile istorice l-au înăbușit neîntrerupt dar nu-l putuseră stinge.

Imprejurări cu totul noui prin care la începutul veacului al XIX-lea treceau Principatele dunărene au înlesnit și au impus întemeerea Severinului în locurile unde altădată fusese atâta frământare omenească. La începutul secolului trecut Principatele dunărene se desprind prin voia soartei din sfera de influență a Turcilor și iau din ce în ce mai strâns contact direct cu lumea apuseană. La 1828 se mântuie un război cumplit dintre Turci și Ruși. Rezultatul final al acestui război a fost un tratat între cele două puteri, tratat pe care în fapt l-au dictat marile puteri ale Apusului. Prin el se stabilea ruperea Principatelor de sub suveranitatea Turciei, trecerea lor sub „protectoratul" Rușilor și, — ceeace era mai hotărîtor pentru existența ulterioară a Principatelor dela Dunăre, — libertatea pentru ele de a face negoț cu țările Occidentului. Cerealele românești cu alte cuvinte, care până de curând alimentaseră nevoile împărăției suzerane sau nu aveau alt debușeu decât Levantul turcesc, dobândeau libertatea de a merge departe în porturile mari occidentale. Consecința a fost că pe Dunăre dela 1830 începe circulația vaselor de transport care leagă strâns Principatele de interesele economice apusene. Aceasta aduce o înviorare neașteptată a agriculturii, crește capacitatea de consumație a ținuturilor de pe întinsul Țării Românești în deosebi, populația sporește astfel încât după zece ani, la 1840, era aproximativ îndoită față de cifra pe care o dăduse recensământul lui Kisselef la 1831. Se întâmplă ceva mai mult, un fenomen demografic cu totul neobișnuit în Principate. Centrul de greutate al populației la noi la Români a fost totdeauna în trecut în spre regiunea de dealuri. Acolo erau masate satele, la poalele dealurilor; iar orașele noastre vechi, un fel de târguri, — *scaunele de domnie* ele însele — n'au avut altă poziție. După 1830, cu cât înaintăm spre mijlocul veacului, statisticile constată deplasarea acestui centru în Valahia în spre sud, spre Dunăre. Creșterea producției agricole deoparte, de alta acest interesant fenomen demografic, au drept urmare crearea de orașe pe marginea Dunării care să fie centre de viață economică dar mai ales administrativă, pentru lumea nouă pe care împrejurările o făceau să se nască și să crească modernizând țările dela Dunăre.

Crearea Severinului fu preocuparea de fiecare clipă a lui Kisselef cât timp el stătu în Principate (1834); iar după el, stăpâniți mai departe de această preocupare constantă a generalului rus, Domnii țării, Alexandru Ghica și mai târziu Barbu Știrbei

←Bustul Impăratului Traian în fața Palatului Municipal.

Parcul rozelor din Turnu Severin.

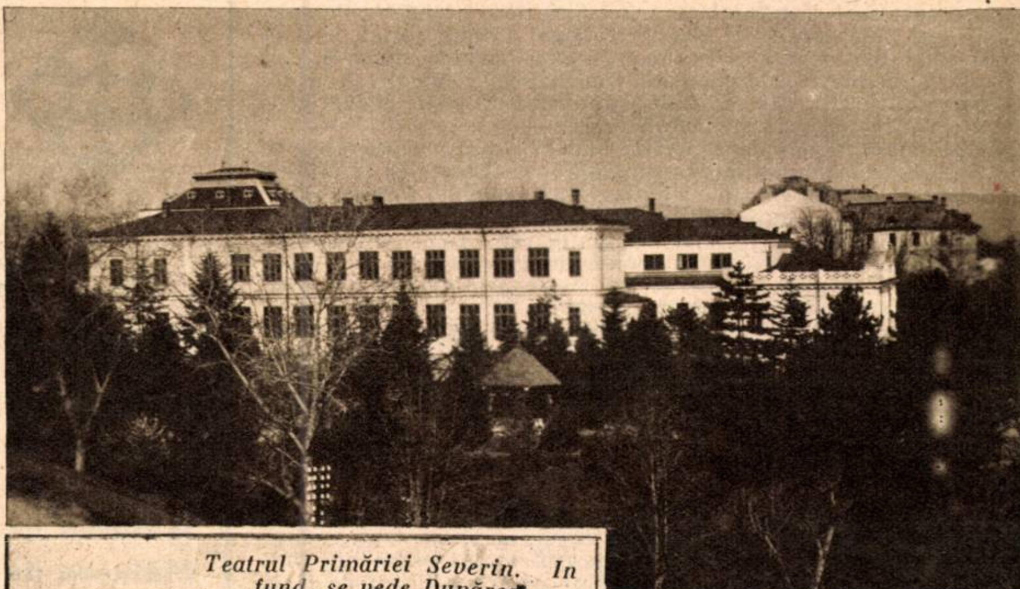

Monumentul eroilor care va fi desvelit în prezența Suveranului.

însuş, stăruiră şi priveghiară de aproape întemeerea şi înaintarea Severinului. In 1834 Alex. Ghica trimise înadins pe fratele său, pe Mihail Ghica ministrul de interne, la Cerneţi, reşedinţa de atunci a Isprăvniciei, ca să-i raporteze asupra stadiului în care se afla Severinul şi asupra motivelor pentru care nu se întemeia acest oraş căruia i se destinase ca loc de aşezare „Câmpia Severinului" încă din 1833 prin cumpărarea de către stat a moşiilor cărora aparţinuse. Mihail Ghica veni şi văzu, şi află motivele: „rezistenţa Cernăţenilor", ne spun documentele timpului. In fapt glăsuiau împotrivă interesele foarte reale ale boerimei locale care se vedea atinsă greu prin mutarea scaunului Isprăvniciei la câţiva kilometri peste Topolniţa. In locurile cumpărate — să se noteze: de negustori şi de vechilii protipendadei din Cerneţi; la început nici un boer nu acceptă locuri în „câmpia Severinului" — nu se strămută nimeni multă vreme. Ghica hotărî totuşi, deşi nimeni nu clădise nimic, mutarea oraşului de pe ruinele Drobetei unde fusese rânduit de inginerul statului la 1833, mai spre vest, înspre Schela, locul de popas şi de alimentare a vaselor de navigaţie austriace. In 1837 vine la Cerneţi Alex. Ghica însuş. El nu găseşte la acea dată în Severin — în afară de *Carantină* (un spital primitiv), pe locul unde e azi Comandamentul diviziei a 19-a, şi de *Prefectură* cam în dreptul casei Tuchten — decât câteva cârciumi, un han ceva mai răsărit, „Hanul Roşu" pe locul unde azi e Hotelul Central, şi câteva sărăcăcioase locuinţe de nuele ale unor săteni fugiţi din sate, probabil hamali la punctul de oprire a vaselor, la Schela. Şi situaţia aceasta nu se schimbă la 1840. La 1842 sporeşte doar cu o biserică, cea dintâi în Severin, a Maioresei".

Dar ceeace n'au înţeles să realizeze băştinaşii, cei din Cerneţi în primul rând, au realizat împrejurările de care am vorbit mai sus. Condiţiunile cele noui în care se găseau Principatele dunărene în urma tratatului din Adrianopol impuneau crearea unui oraş modern lângă Cerneţi — cum impuseseră crearea în alte părţi, pe Dunăre, şi a altora. Şi dacă nu l-au întemeiat autohtonii, el s'a creat singur — *cu străini*. Printr'un „oficiu" domnesc din 1840 Severinul este pus în rândul oraşelor de port, cu regim special deci. In urma acestei înalte hotărîri se acorda dreptul de stabilire în noul oraş *străinilor*. Prin aceştia oraşul ia fiinţă, aşa fel încât peste zece ani, la 1851 când Barbu Ştirbei vine să-l viziteze, el era deja întemeiat — avea peste 200 de case — şi e declarat „Municipiu", oraş cu drept de a-şi *alege* consiliul comunal. In acelaş an Agenţia vapoarelor austriace este strămutată dela Schela, aci. Severinul prin urmare devine *în fapt* un port şi cu aceasta se închee putem spune partea întâia — faza de închegare a oraşului modern pe care-l gândise Kisselef şi-l ceruseră imperios împrejurările.

Este interesant de consemnat ieşirea pe care, conştient de menirea unui oraş la Dunăre, o are Barbu Ştirbei când i se prezinta o delegaţie din Cerneţi care să-i ceară reîntoarcerea capitalei judeţului (oficialitatea se stabilise în Severin încă dela 1840), în târgul lor. Foarte aspru în ton, ne spune un martor al incidentului, el le răspunde: *„Imi pare rău că nu se găseşte între d-tră nici unul care să nu aibă vederi aşa de scurte să nu prevadă viitorul Severinului. Să ştiţi hotărît, că în loc de a vă da iarăşi capitala la Cerneţi voi face tot ce se va putea pentru înflorirea Severinului"*. Iar doi ani după aceea, la 1853 când Ştirbei revine şi este întâmpinat de altă delegaţie, care pocăită cere locuri în oraş pentru cei din Cerneţi, le spune aspru: *„Ar trebui să vă las să muriţi de friguri în mlaştinile Cerneţului, acolo unde v'a băgat frica de Pasvantoglu. Aţi fost îndărătnici. Vă cunosc! Dar am să mai fac o încercare"*. In chipul acesta dându-li-se celor din Cerneţi, după 1853, putinţa să cumpere locuri în „Câmpia Severinului", oraşul creşte *în plan* spre răsărit. Construcţiile în schimb întârzie încă, până la 1864.

Liceul „Traian" care-şi serbează semi-centenarul.

Teatrul Primăriei Severin. In fund, se vede Dunărea.

Dela 1864 înainte oraşul creşte în mod constant. Linia evoluţiei lui este necontenit în urcare. La 1883 Severinul are deja o populaţie care să-l ridice printre centrele urbane de mijloc ale Regatului. Pe un spaţiu de 200 hectare este masată o lume care trece de 13.000 de suflete. Sunt şase biserici acuma în Severin — trei ortodoxe, una catolică, una protestantă şi o sinagogă. Această organizare a cultului în oraşul pe care s'au îndărătnicit a nu-l voi Cernăţenii arată clar compoziţia etnică a populaţiei lui. Are abia o şcoală primară, aceea dela Cerneţi mutată aci la 1852, — la care însă, în chiar acest an 1833, se adaugă prin clasă secundară din care avea să rezulte gimnaziul şi mai târziu liceul Traian. E însă bogat în aşezăminte publice: palat ad-tiv, altul judecătoresc, spital, trei cazărmi, arest preventiv, gară, vamă şi agenţie pentru vapoare, — şi o admirabilă grădină publică ce cuprinde în interiorul ei „turnul" Severinului, ruină astăzi, altădată în plin Ev Mediu cetate ungurească. După 1890 Severinul are şi şantier de construcţii navale — unul din cele mai mari din ţară. La 1858 un simplu atelier pentru reparaţiile uşoare ale vapoarelor societăţii „D. D. S. G.", prima societate de navigaţie pe Dunăre, el devine la 1890 o mare instituţie de construcţiuni metalurgice începând cu 180 de lucrători ca să crească continuu putând da de lucru în fiecare an unui număr de 400 şi chiar 500 de lucrători (în 1898 a utilizat 1000). In 1931, cu toată criza, atelierele şantierului avea încă capacitatea de lucru pentru 390 de lucrători.

Populaţia actuală după ultimele statistice depăşeşte 20.000 suflete, locuitori stabili. Ceeace este îmbucurător însă pentru fiinţa însăş a oraşului şi pentru locurile din care el a crescut, e perfecta unitate sub raportul tendinţelor naturale ale acestei populaţiuni.

La 1865 populaţia se repartiza astfel: 54% Germani, 27% Români, 8% Evrei, 4% Greci, 3,5% Unguri, 2,8% Italieni, 0,7% turci, — cu structură destul de variată şi cu

O vedere asupra oraşului Turnu Severin, în centrul său.

Fotografiile sunt proprietatea Librăriei Leowenstein, Turnu-Severin).

centre de gravitate cu desăvârşire opuse nici unul dintre străini după naționalitate nefiind asimilați într'o formă sau alta. Astăzi situația e complect răsturnată căci în afară de o populație flotantă în cele mai dese cazuri de 1465 de cetățeni străini, restul până la 20.608 cât indica statistica cea mai recentă pentru luna Mai în privința Severinului, este compact, român prin cetățenie şi cu desăvârşire convergent sub raportul aspirațiilor. El poate fi deci considerat printre cele mai româneşti oraşe.

Această masă de populație perfect unitară astăzi, cu interese gravitând spre acelaş punct de convergență — existența ca şi înflorirea oraşului ca ființă de sine stătătoare în ansamblul forțelor naturale care formează conținutul viu al statului românesc, — se organizează şi se manifestă tinzând mai puțin către tipul de oraş modern cu pulsație prin excelență economică, şi mai mult spre tipul de formațiune citadină în care se limpezeşte prin cultură un suflet cu tradițiile şi valorile lui locale. Oraşul T. Severin are în primul rând multe, chiar foarte multe şcoale, şi şcoale bune. Este o tradiție deja aci munca harnică închinată limpezirii sufletului tineretului Cel mai închegat tineret îl dă, hotărît, Severinul. Aceasta o dovedeşte şi gradul de formație şi seriozitate pe care îl aduc în Universități tinerii şcoalelor de aci, şi rezultatele pentru societate ale muncii lor când devin profesionişti. Luptele politice însele sunt aci mai blânde şi mai civilizate, iar aderențele sunt hotărîte mai totdeauna de criterii superioare.

Aci, în Severin, apare cea mai bună revistă provincială, — „Dalina", şi acest lucru e încă o cartă de vizită; iar între două grădini splendide ale oraşului. Severinenii şi-au ridicat un aşezământ menit a fi un teatru modern, conceput pe baze disproporționat de mari față de nevoile reale locale, adăpostind însă o bibliotecă de 30.000 volume cu material istoric şi economic în deosebi de prima mână şi cercetată asiduu, şi un muzeu inegal ca valoare însă bogat şi variat. Oraşul are şi alte biblioteci importante printre cele mai bine înzestrate în privința cărților şi a periodicelor: una de peste 7500 volume, a liceului de băeți, nu numai pentru uzul elevilor şi al profesorilor; alta a liceului de fete care trece de 2000 volume. Liceul de băeți are în localul Internatului adăpostite două muzee: unul de preistorie şi arheologie care se alimentează din săpăturile ce se fac în ținut, altul de ştiințe naturale care nu poate sta mai prejos de laboratorul de fizică cunoscută în țară ca cel mai modern şi mai înzestrat.

Se țin conferințe anuale foarte cercetate — unele pentru cei formați, Sâmbătă seara, la „Teatru"; altele, Duminică dimineața, ale „Casei Luminii" pentru tineretul şcolar; iar pentru mărginaşi e pe cale de a se organiza un Ateneu popular care are deja un început în şezătorile de iarnă care se țin de vreo doi ani în cel mai înapoiat dintre cartierele oraşului. In privința cultului fără îndoială e o stagnare; Severinul nu e oraşul cu biserici multe. La o populație de peste 20.000 de suflete în care cultul ortodox este cel predominant (85,8%) sunt prea de ajuns două biserici ortodoxe — tot aşa ca şi în 1880 când populația totală era pe jumătate cât astăzi, iar ortodocşii formau 58%. Sunt în schimb librării multe şi mai ales bune, care rezistă nu numai timpului ci şi crizei.

Severinul este menit prin urmare să fie un oraş de cultură. E şi aşezat într'un cadru de natură care-l indică să fie mai mult atent la cele ale spiritului. O gospodărie în concordanță cu natura locului şi cu destinul propriu ce se arată a fi de ordine *sufletească,* trebue să fie de pază împotriva bolilor care-l amenință, în primul rând tuberculoza, şi să-şi facă un plan de edilitate din sporirea grădinilor.

Prof. D. PAPADOPOL

Apostolul păcii!

Ministrul de externe al României, d. N. Titulescu, este pe cale să realizeze în Orient ceeace n'a putut realiza marele Briand în apusul Europei.

Infățișăm într'o alegorie blocul pe care încearcă să-l închege marele om de stat.

Am însemnat prin cârlige legăturile de alianță între state.

La Reșița a avut loc serbarea jubiliară de 50 ani de existență a „Societății sportive, Uzinele și Domeniile Reșița".

Doamna Popp, patroana societății, (în mijloc), d-na dr. Popovici, d-na ing. Dima, d-na ing. Niculescu și d-na ing. Kurbett.

O piramidă vie.

Liceul „Alexandru Odobescu" din Bistrița și-a sărbătorit zece ani de existență. Publicăm fotografia liceului și a directorului d. Ștefan Lupu.

Jenele digestive
cele mai comune

Dece să rămâneți incomodați după ce luați masa, prin arsuri, greutăți, umflături, sughițuri stomacale sau indigestii, dacă puteți obține o ușurare rapidă și sigură, luând o jumătate de linguriță de cafea de Magnesia Bisurata în puțină apă după fiecare masă. Veți avea o senzație de ușurare foarte greu de imaginat, prin întrebuințarea acestui antiacid, care neutralizează în câteva minute excesul de aciditate, pricină a atâtor suferinți digestive. Odată acest exces de aciditate neutralizat, nu mai aveți a vă teme de fermentația alimentelor, digestiunea Dv. se va face în mod normal și veți putea mânca ce veți dori, cu certitudinea că mesele Dvs. nu vor fi urmate de nici o durere. Magnesia Bisurata care este inofensivă și ușoară de luat, se găsește de vânzare în toate farmaciile și drogueriile, cu prețul de lei 75 sau în marele format economic lei 110.

La Opera din Cluj s'a reprezentat cu mult succes „Flautul magic" opera lui Mozart. Montarea a fost făcută de către domnul Constantin Pavel, directorul general al Operei și teatrului din Cluj, care este unul din cei mai excelenți regisori. Înfățișăm două scene din această operă.

O afacere criminală, care a pasionat opinia publică

CURTEA cu juri din Bucureşti a judecat procesul crimelor făptuite de avocatul Virgil Nicolaescu, anul trecut. Virgil Nicolaescu — numit în intimitate, în semn de alintare, „Gică Mic" — obsedat de ideea unei îmbogăţiri lesnicioase, a captat bunăvoinţa unei bătrâne proprietare, bogată, Ecaterina Boteanu, şi s'a căsătorit cu nepoata acesteia, o femee mult mai în vârstă decât el, Olimpia Rădulescu. A falsificat apoi un testament şi a ucis pe cele două femei, spre a intra în posesiunea averii bătrânei.

Curtea cu juri — după desbateri care au durat zece zile — a condamnat pe Nicolaescu la 20 ani muncă silnică.

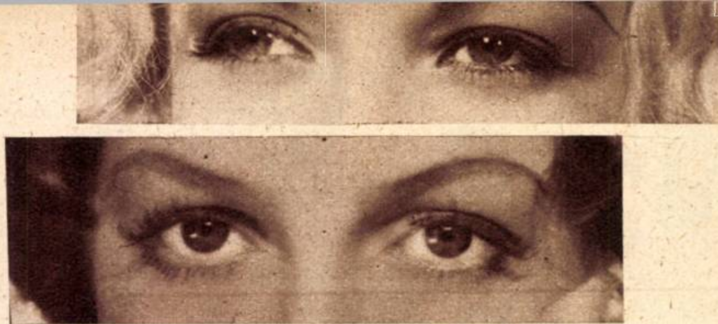

Opinia publică a acordat un interes mult prea mare acestei crime de rând.

Infăţişăm câteva fotografii dela acest proces: 1) Reconstituirea crimei în casa din str. Militari. (In faţă, descoperit, Virgil Nicolaescu). 2) Juraţii la proces. 3) O parte din cei peste o sută de martori audiaţi. 4) Curtea. 5) D. Procop Demetrescu, procurorul general.

TREBUE O femee
să fie frumoasă pentru a fi iubită

Ample şi interesante desbateri între romancieri, pictori, şi poeţi, asupra acestei chestiuni duc la concluzia că există calităţi femenine cu mult mai importante decât frumuseţea feţei şi a corpului.

MAXIME DESPRE FRUMUSEŢE ŞI DRAGOSTE

O femee e întotdeauna frumoasă în ochii bărbatului care o iubeşte.

*

Adevărata dragoste este inspirată de bunătatea inimei şi de graţia spiritului, în aceeaş măsură ca şi de frumuseţea fizică.

*

Nu odată s'a întâmplat ca un bărbat să părăsească o Afrodită, pentru o Meduză.

*

Iluzoria însuşire numită „şic" este cel mai mare dar pe care l-a putut face Creatorul aleselor sale — deaceea probabil, o şi posedă atât de puţine.

*

Cu greu poate iubi un bărbat o femee frumoasă dar proastă. E ca o carte elegant legată, dar lipsită de interes.

*

Farmecul şi atracţia unei femei variază cu vârsta ei. Iată o formulă matematică în această privinţă pentru diferite vârste, exprimată în procente:

Vârsta	16	20	25	30	40	50
Frumuseţe	80	70	60	50	30	10
Cochetărie fizică	—	10	10	10	10	10
Cochet. spirituală	20	20	15	15	10	—
Inteligenţă	—	—	15	15	25	40
Bunătate	—	—	—	10	25	40

Frumuseţea naturală nu e esenţială — lipsa frumuseţei poate fi compensată. Şi cel mai bun mijloc il oferă vesmintele.

*

Frumuseţea e un accident şi deci, rar. Lumea ar deveni curând pustie, dac'o femee ar trebui să fie frumoasă, pentru a fi iubită.

*

Frumuseţea ca şi morala, e o chestie de geografie. In China, o femee trebue să aibe ochii mici şi nasul cât mai scurt pentru a fi frumoasă iar în Insulele Mariane, dinţii negri şi părul alb formează elementele frumuseţii.

O FEMEIE trebuie oare neapărat să fie frumoasă spre a fi iubită?

Această întrebare pusă de un ziar parisian a fost furtunos desbătută în Franţa săptămâni la rând, estompând discuţiile asupra datoriilor de răsboi, asupra impozitelor urcate şi asupra crizei sociale— probleme de minoră importanţă, atunci cînd e vorba de dragoste şi frumuseţe.

Ziarul a primit scrisori dela toate celebrităţile locale — pictori, poeţi, avocaţi, actriţe, romancieri, creatori de mode, duci, sculptori, academicieni — precum şi dela alţi muritori mai puţin iluştri din diferite colţuri ale Franţei. Câteva din răspunsurile date la această întrebare cuprindeau mai mult adevăr decât poezie.

Nicholas Segur, cunoscutul autor al romanului „Thais au Miroir" şi al „Conversaţiilor cu Anatole France", e de părere că perfecţia trupească poate fi cu succes înlocuită de farmec, de graţie şi resurse intelectuale. Deşi un mare admirator al frumuseţii feminine, el arată că concepţia de frumos variază cu latitudinea şi longitudinea.

Romancierul acesta ar fi putut adăoga că un şef de trib din Africa Centrală n'ar schimba idealul său de frumuseţe botocudă pe cel mai perfect tip de femee europeană; că în Asia Mică femeea cea mai frumoasă e cea care prezintă cele mai masive forme; că frumoasele unora din triburile Sumatrei îşi masacrează urechile cu nişte inele enorme de argint; că un obraz tatuat trece drept tot ce poate fi mai de preţ la tinerele fete de măritat ale Polineziei.

Dar această chestiune comportă un interes universal aşa că la părerile adunate de publicaţiunea franceză, vin să se adauge vederile mai multor americani bine cunoscuţi.

Demnă de relevat este în această ordine de idei, declaraţia răposatului Florenz Ziegrield, renumit pentru reuşitele-i spectacole de music-hall, după care „şicul" e, unul din cele mai preţioase daruri pe care Dumnezeu le poate face unei femei.

Ducele de Levis Mirepoi cunoscutul şi spiritualul istoric care termină tocmai o carte asupra lui Filip cel Frumos — e de acord cu Lucreţiu Horaţiu şi Moliere, că „Dragostea" e oarbă şi că împrumută calităţi cu totul imaginare creeaturei care formează obiectul afecţiunei, transformând defectele în merite

„Există o mare doză de iluzie în iubire" spune nobilul autor. „Nu trebue numai decât o pereche de ochi frumoşi, — negri sau albaştri — un nas drept şi nişte trăsături regulate, pentru a suci capetele şi pentru a aprinde inimile bărbaţilor. Indrăgostitul e întotdeauna convins că nu există femee mai fru-

moasă, mai bună şi mai drăgăstoasă decât cea pe care o iubeşte el — deşi aceasta foarte adesea departe n'au nici pe departe calităţile ce-i sunt atribuite. Pasiunea aşterne un văl asupra defectelor,— ba mai mult, le preface în elemente de frumuseţe. Negul de pe nasul Agnei nu e un defect în ochii lui Balbinus. Seducătoarea eroină din romanul Mariei Webb intitulat „Sarn" are o buză lungă de iepure, iar Barbey d'Aurevilly devine de un lirism înaripat cântând farmecele unei iubite care nu mai e tânără.

Ducele ne spune mai departe că vestita Cleopatra avea un chip foarte mediocru şi un trup cu mult mai puţin sculptural decât al rivalei sale Octavia. Concepţia de frumuseţe umană a antichităţei diferă enorm de cea modernă şi mulţi se îndoiesc că Venus din Milo ar întruni astăzi multe sufragii, dacă n'ar face o cură de slăbire.

Doamna Dussane, actriţa cunoscută pentru măestria cu care interpretează rolurile clasice la Comedia Franceză, trimite la întrebarea: „Trebue o femee să fie frumoasă pentru a fi iubită?" următorul răspuns: *O femee trebue iubită pentru a fi frumoasă!* Vrea să spuie prin aceasta că dragostea transformă o femee urâtă într'o regină a frumuseţei?

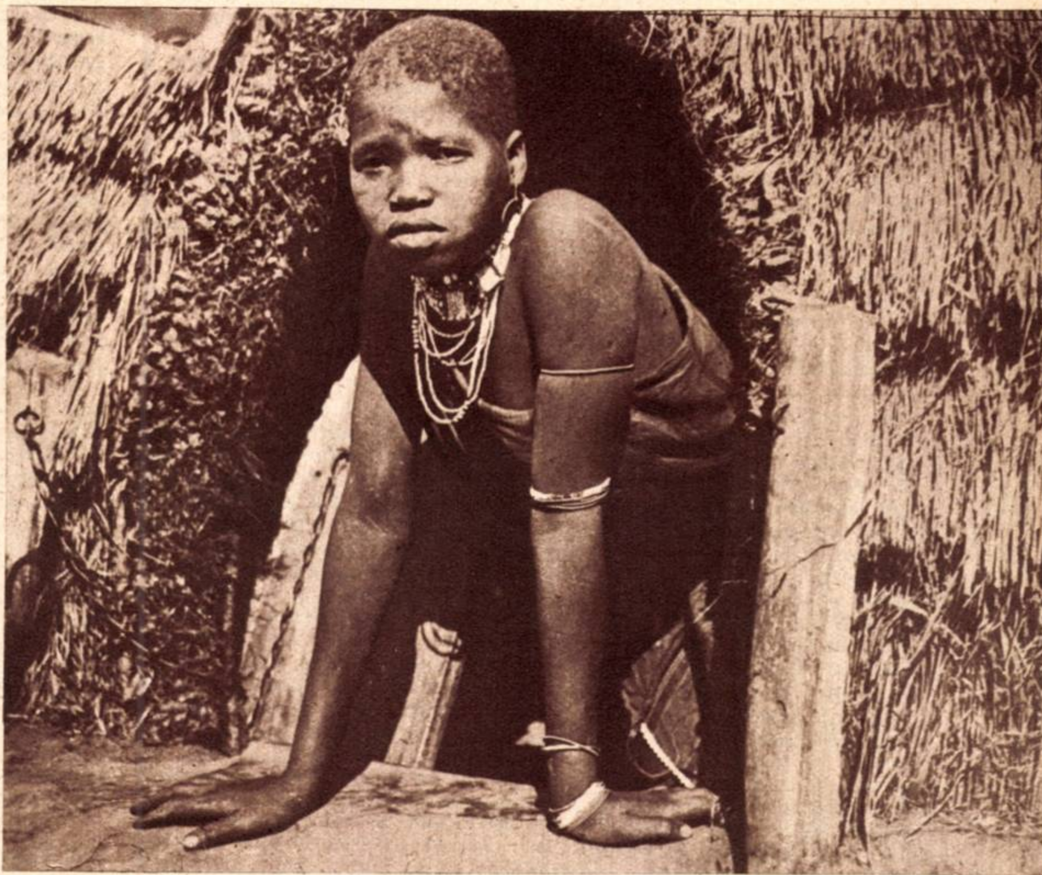
Ei bine, nu. Actriţa aceasta e de părere că nu există reţete pentru dragoste, şi că frumuseţea, întocmai ca banii, nu aduce întotdeauna fericire.

„Foarte adesea, tânăra femee pe care o vedem pe ecran mândră posesoare a „frumuseţei fatale" şi mereu înconjurată de tineri, cari suspină şi sunt gata să-şi dea viaţa pentru ea, e în realitate tentată să se sinucidă, pentrucă bărbatul pe care-l iubeşte a părăsit-o, preferându-i o creeatură mult inferioară fiziceşte, dar care posedă talente de bună gospodină".

Madame Jenny, directoarea unei mari case de confecţiuni din Champs Elysées, declară cu emfază că femeile cele mai frumoase sunt în genere şi cele mai puţin iubite. Ea îşi explică paradoxul spunând că femeile acestea se mărginesc la a fi frumoase, neglijând cu totul cizelarea caracterului şi cultivarea inteligenţei.

„Femeile acestea cunosc fără îndoială valoarea frumuseţii" spune mai departe marea modelistă, dar nu ştiu că frumuseţea, chiar de atrage pe bărbat, nu e deajuns spre a-l reţinea; există clipe de melancolie sau aboseală, în care cea mai frumoasă figură este neputincioasă, fără radiaţia unei lumini interioare. Marele şi rarul succes al unei femei nu este să atragă un bărbat ci să-l reţie".

Doamna Lucie Delarue Madrus scriitoare şi sculptoră, e de părere că dragostea e inspirată de nişte trăsături, nu regulate ci expresive; renumita aviatoare Maryse Bastie susţine că bărbatul nu caută la femee frumuseţea mai mult decât o caută femeea la bărbat. Domnişoara Carlotta Zambelli, prima balerină a operei franceze, are convingerea că bunătatea ataşează mai mult decât frumuseţea; poeta Rosemonde Gerard susţine că sufletul ar trebui să fie singurul institut de frumuseţe al unei femei.

Frumuseţe exotică. O tânără femee capră, care evidenţiază cât de relative pot fi impresiile esteticei.

Artistul Paul Chabas e de părere că frumuseţea duce în mod irezistibil la dragoste, dar recunoaşte că a avut modele de-un fizic mediocru care în total erau cu mult mai seducătoare, decât cele mai frumoase femei pe care avusese ocazia să le întâlnească. Henry Robert, marele avocat şi membru al Academiei franceze, preferă o femee inteligentă şi cu suflet bun, căreia să nu-i lipsească graţia fizică, unei „femei frumoase", lipsită de inimă şi spirit. El spune că farmecul e un dar mai de preţ decât frumuseţea şi pomeneşte de actriţa Rejane, care nu era frumoasă, dar care-şi seducea publicul, cu spirituala-i cochetărie şi prin marele-i talent dramatic. Domnul Robert închee spunând că ceeace-l impresionează în special la o femee e căldura vocei.

Jaque Catelain — Apolon-ul ecranului şi deliciul saloanelor —spune că în trecut, când viaţa era calmă, bărbatul avea timpul să contemple o geană lungă şi bine arcuită, delicata tăietură a unui căpşor, dar în zilele noastre atât de agitate, temperamentul şi personalitatea contează mai mult la o femee, decât frumuseţea plastică.

Doamna Jean Nash, care şi-a câştigat faima „celei mai elegante femei din lume" şi care, deşi americană, are numeroase cunoştinţe în toate marile capitale ale Europei, spune următoarele:

„O femee n'are nevoie să fie frumoasă ca să inspire dragoste. Ba există chiar femei frumoase, de care bărbaţii se plictisesc extrem de repede.

„Eram încă o fetiţă, când privindu-mă în oglindă, mi-am dat seama că natura nu mă dăruise cu acea mare calitate a unei femei — frumuseţea. Dar am descoperit curând că frumuseţea naturală nu e esenţială — că lipsa frumuseţei poate fi mult compensată prin artificii de îmbrăcăminte.

„Am studiat de atunci mereu problema căutând să descoper prin ce impresionează mai mult o femee, şi am avut plăcerea să-mi văd teoria confirmată într'o seară la un bal londonez, când

In Africa Centrală femeea cea mai frumoasă e aceea care are buzele lărgite cu platanele cele mai mari.

un bine cunoscut prinț englez mi-a șoptit: „Pari prea frumoasă pentru a te crede reală".

„Prevederile mele se realizează. Nu eram o frumusețe — asta o știam prea bine — și totuși reușisem să amăgesc ochiul unui observator atât de fin și cu o experiență atât de vastă, cum era acest tânăr prinț. El luase ansamblul toaletei, farmecul meu natural și fizicul nu tocmai ieșit din comun drept o frumusețe excepțională.

„Am învățat în lunga-mi experiență două lucruri importante despre bărbați: primul e că toți se comportă ca oile: aleargă după femeea pe care o văd mai anturată; iar al doilea, că le place să vadă vestminte frumoase pe o femee; le place să vadă lucirea unui ciorap fin de mătase și să audă foșnetul mătăsei".

Doctorul A. A. Brill, distinsul psihanalist american, face următoarea remarcă:

„In genere, bărbatul se îndrăgostește de o anumită lature sau caracteristică a femeei, ce-i deșteaptă o amintire din trecut. Spre exemplu, el se poate îndrăgosti de o femee a cărei voce îi amintește conștient sau inconștient de mama sa. Așa că pentru a inspira dragoste, o femee nu trebue să fie o frumusețe consacrată, ba s'ar prea putea ca bărbatul care o ia în căsătorie, s'o facă tocmai pentru ceeace majoritatea consideră la ea un defect. La fel femeea care pare multora urâtă se poate vedea la un moment dat iubită, pentru o calitate sau caracteristică de care nu e câtuș de puțin conștientă.

„Asta însă", subliniază doctorul Brill „se aplică numai în faza atracției inițiale, adică a îndrăgostirei. Dar a câștiga un bărbat și a-l păstra sunt două chestiuni cu totul diferite. Cine are această ultimă ambiție, trebue să procedeze așa cum procedează în genere moda cu femeile, anume, trebue să caute a fi mereu alta, să nu sugereze o clipă monotonia. In această herculeană luptă, însă, perfecția figurei și a corpului poate fi un avantagiu, dar poate fi și un handicap, pentrucă, în primul rând, perfecția nu se pretează transformărilor atât de ușor ca imperfecția. Și iarăși, o frumusețe consacrată va recunoaște mai greu decât sora ei mai puțin dăruită de natură, această necesitate a variației. Ii va fi în orice caz penibil să admită că farmecele ei ar putea deveni la un moment dat monotone și deci o mare parte din eforturile sale se vor concentra asupra încercărei de-a se menține așa cum se găsește. Pentru femeile care sunt numai drăguțe, acest adevăr e mai puțin amar, îl învață mai ușor și-l pun mult mai repede în practică.

„Frumusețea este un avantaj în jocul dragostei, dar nu o chezășie de succes", spune romanciera engleză Fannie Hurst. „Asta nu înseamnă că femeea care nu-i frumoasă iese din competiție. Spiritul, gentilețea, o bună educație și multe alte calități de felul acesta o pot ajuta să câștige terenul pierdut.

Dar chiar fără aceste însușiri, femeea nu rămâne fără șanse. Se poate întâmpla să întâlnească un bărbat care s'o găsească totuși frumoasă.

Lawrence Tibett, marea stea de operă, ne spune următoarele:

„Frumusețea nu e totul la o femee. Cred că personalitatea se plasează înaintea frumuseței. Un bărbat nu se poate îndrăgosti de o simplă păpușă — și dacă o face, nu va rămâne multă vreme îndrăgostit. In dragoste și căsătorie există însușiri cu mult mai importante decât înfățișarea femeei.

„In majoritatea cazurilor, bărbatul e totul în viața unei femei. El e cariera ei. In condițiunile acestea, concurența va fi mai intensă decât între bărbați, și dacă se întâmplă ca o femee să fie frumoasă asta înseamnă că nu-și va mai lua osteneala să-și cultive calitățile spiritului, pentru a se ține în pas cu celelalte concurente. Foarte adesea își încrucișează brațele și spune: „Iată-mă. Sunt frumoasă. Ce vrei mai mult?" Așa că în viața maritală, femeea care a trebuit să lupte pentru a se face atracțioasă, poate oferi mai mult decât frumusețea care n'a făcut nici un efort și nici un sacrificiu.

„Cât despre mine, nu cred că m'aș putea îndrăgosti de o mare frumusețe. Aceste femei par foarte pretențioase: ești obligat să le admiri, să le flatezi și să le copleșești de daruri. Nu zău, efortul e prea mare".

Marie Dubas, vedetă de muzic-hall, e convinsă că inteligența — chiar malițioasă — e cu mult mai prețioasă decât frumusețea și că dorința de a place înfrumusețează o figură urâtă, dovada că femeile care și-au lăsat numele în „Analele Amorului" nu erau niște frumuseți consacrate.

De altfel, istoria e plină de exemple ce vin să confirme spusele acestei actrițe și anume, că „marile îndrăgostite" n'au fost tipuri de frumusețe. Astfel La Guimard, o celebritate a Operei parisiene, glorificată în picturile lui Fragonard și David era foarte slabă, oacheșă și ciupită de vărsat, deși departe a fi frumoasă. La teatru, fusese poreclită „scheletul grațiilor" și cu toate acestea era una din femeile pentru care bărbații s'ar fi ruinat bucuroși. Admiratorii săi făceau legiune, iar Ludovic al XV-lea, în fața căruia cântase dânsa, i-a oferit o pensie de 1.500 de franci drept expresie a admirației sale. La Guimard i-a răspuns însă trufașă că suma aceasta nu ajungea nici pentru a plăti valetul care-i stingea lumânările.

In ultima parte a secolului al 17-lea, comediana La Champmesle face senzație la Paris cu creațiile-i artistice, și cu aventurile-i amoroase. Cu toate că nu era câtuș de puțin frumoasă — doamna de Sevigné o decretase absolut „laide" *(urâtă)*. La Champmesle avea o voce de sirenă și Racine fu una dintre primele victime ale farmecului său. Această actriță urâtă ca Armande Bejart, divinizata creeatoare a Celimenei — a reușit chiar să câștige inimile câtorva din adoratorii lui Ninon de Lenclos.

Vorbind de Ninon de Lenclos — Aspasia epocei sale — Saumaise și Tallemant des Reau susțin că spiritul acestei femei se ridica cu mult deasupra frumuseței sale. Această fenomenală curtezană, care a trăit până la 92 de ani, era mereu înconjurată de adoratori, chiar dupăce ravagiile timpului îi stigmatizară fruntea cu sbârcituri la un moment dat imposibil de ascuns sub vopsea. Ninon știa însă că dragostea e mai profundă decât dorința, și că se fondează pe grația spiritului tot atât cât și pe frumusețea trăsăturilor.

Doamna de Pampadour a putut conserva ușor afecțiunea regalului său „prieten", atunci când și-a pierdut frumusețea, când epuizata-i activitate desfășurată în organizări de supeuri, reprezentații teatrale, baluri, îi reduseseră trupul la o legătură de piele și oase ce cântăria abia 49 de kg., când gâtul îi devenise extrem de subțire, iar partea inferioară a figurei se scofâlcise și se veștejise. Pentru a-și împrospăta tenul, La Pompadour recurgea la stimulente, dar nu reușia decât să provoace o iritație a nasului. Incă din copilărie își făcuse obiceiul de a-și mușca buzele pentru a-și disimula emoțiile. La 30 de ani buzele ei își pierduseră culoarea și strălucirea și trebuia să le vopsească după fiecare masă și chiar după fiecare sărutare. Dar cu toate că-și pierduse frumusețea, La Pompadour continuă să captiveze pe rege, prin sprituala-i causerie, prin admirabila-i eleganță, prin talentele-i muzicale și artistice.

Domnișoara Mars, comediana, era de statură mijlocie, foarte oacheță și slabă, cu trăsături nu tocmai fine. Publicul îi dădea epitete foarte puțin măgulitoare ca *„pruneau"* și *„maigrichonne"*. Dar, cu toate lipsurile-i fizice, ea vrăjia bărbații, ca o a doua Circe.

Tragediana domnișoară Georges, a cucerit pe Napoleon mai mult prin geniul său dramatic, decât prin frumusețe. George Sand, care după Thackeray avea o figură de cal, a fost totuș iubită cu pasiune de Alfred de Musset, poetul, de Chopin, compozitorul, și de multe alte celebrități masculine ale epocei sale.

Trebue o femee să fie frumoasă pentru a inspira dragoste?

Pietro Aretino, celebrul dramaturg italian, mare libertin și șantagist, a părăsit pe cea mai fascinantă dintre curtezanele Veneției pentru Perina Riccia de care se îndrăgostise profund. Aceasta era însă o fetiță de vre-o 16 ani, cu totul lipsită de atracție — slabă ca un spectru și îngrozitor de desfigurată de ravagiile tuberculozei. Pietro o încărcă de bijuterii și-i cumpără rochii princiare, dar ea-i respinse pentru a fugi cu un lacheu. In cele din urmă, după trei ani, Perina se întoarse la binefăcătorul său, continuând totuși să-i respingă dragostea. Când fata muri, la vârsta de 20 de ani, Aretino fu zdrobit de durere.

Domnul Helleu, faimosul desenator francez, a făcut un îndelung studiu asupra femeilor frumoase, formulând în cele din urmă ceea ce el numește „cele patruzeci de puncte cardinale ale frumuseței".

Caractere fizice generale ale figurei și ale capului

1. *Figura:* mai mult ovoidă decât ovală, mai plină în partea superioară, fără unghiuri și fără trăsături exagerate.
2. *Ochii:* mari, tăiați în migdală, având o ușoară înclinare către părțile exterioare ale figurei, și o colorație care să se armonizeze tenul.
3. *Sprâncenele:* fine, bine desemnate, bine arcuite și să nu se îmbine.
4. *Genele:* Lungi, puternice, bine definite și bine arcuite.
5. *Nasul:* drept, ușor aquilin sau ridicat în sus, după tipul persoanei.
6. *Urechile:* mici, trandafirii, lipite de cap, situate sub centrul craniului.
7. *Fruntea:* lată, netedă, nu prea înaltă.
8. *Gura:* mică, plină cu colțurile ușor ridicate în sus.
9. *Dinții:* mici, albi, regulați, strălucitori, bine cizelați.
10. *Bărbia:* mică, delicat rotunjită și arcuită, situată pe aceeaș perpendiculară cu fruntea.

Tenul și colorația

11. *Părul:* abundent și de o textură fină.
12. *Colorația părului* trebue să se armonizeze cu tenul.
13. *Tenul:* luminos și fin.
14. *Colorația tenului:* ca piersica la blonde, rumen la femeile cu părul castaniu și de o paloare de alabastru, la femeile cu părul negru.
15. *Așezarea capului:* exact deasupra centrului de gravitate a corpului, oscilând ușor și grațios în armonie cu mișcările corpului.
16. *Forma capului:* mică, prezentând o accentuată rotunjire în partea dinapoi, ceeace constitue o importantă trăsătură de feminitate.

Expresia spirituală a figurei

17. Inteligență
18. Grație
19. Farmec
20. Demnitate
21. Tandrețā
22. Nostimadă

Dela gât la șolduri

23. *Gâtul:* rotund, svelt, lung, fără adâncituri
24. *Bustul:* plin, ferm, fără exces.
25. *Talia:* rotundă, nu prea mică, situată la mijlocul distanței dintre șolduri și brațe, dar nu imediat deasupra șoldurilor.
26. *Spatele:* trebue să urmeze o linie aproape dreaptă dela talie și până la partea superioară a omoplaților, făcând însă o curbă înăuntru în talie. Aceasta din urmă se numește „ensellure".
27. *Șoldurile:* pline, delicat rotunjite, fără proeminențe exagerate însă.

Brațele și mâinile

28. *Brațele:* în linii generale, lungi, puternice, grațios rotunjite.
29. *Mâinile:* ferme, puternice dar delicate totuș cu degetele lungi, drepte și flexibile.
30. *Unghiile:* ovale și trandafirii.
31. *Incheetura mânei:* delicată și bine definită
32. *Antebrațul:* svelt, rotund și în mod distinct mai mic decât partea superioară a brațului.
33. *Brațul:* plin și rotund, prezentând curbe ce se armonizează cu antebrațul.
34. *Umerii:* grațioși, plini, bine cizelați.

Extremitățile inferioare

35. *Gambele:* drepte, svelte, prezentând o succesiune de curbe ce se îngustează spre picior.

(Vă rugăm citiți continuarea în pag. 14-a)

RENE THEVENIN

DACĂ OLIMPIADELE ar avea loc în lună

Cum am bate toate recordurile sportive de până acum dacă am putea înlătura handicapul gravităţei şi al presiunei aerului.

AMORUL romantic împiedecă progresul sportivilor. Va veni curând o vreme când niciunul din oamenii pământului nu va mai bate un record de viteză.

Nimeni nu poate spune precis cu ce repeziciune alergau vechii greci la Olimpiade, deoarece pe vremea aceea nu existau mijloace de determinare a acestor performanţe, în raport cu timpul. Dar cum statuele acelei perioade nu prezintă vre-o diferenţă anatomică şi cum concurenţii alergau desculţi, pe când cei de astăzi au o încălţăminte ghintuită, putem presupune că recordurile trecutului nu erau superioare celor moderne.

Savanţii resping zâmbind posibilitatea recordurilor unui salt de 14 metri. Niciun picior omenesc nu va fi în stare să facă o mişcare atât de prodigioasă în spaţiu, atâta vreme cât va exista dragostea. Intr'o altă lume însă, lucrul acesta ar fi foarte posibil, fără ca dragostea să mai poată cumpăni cu ceva. Dar să nu anticipăm.

Cum din viaţa animalelor domestice lipseşte romantismul, caii vor continua a-şi face cursele cu o viteză ce va marca în fiecare an o mică sporire, iar iepurele electric va trebui să alerge şi el mai repede, pentru a se menţine la distanţa reglementară, în fruntea câinilor de curse; dar strănepoţii noştri nu vor vedea o fiinţă omenească parcurgând o sută de metri în mai puţin de nouă secunde.

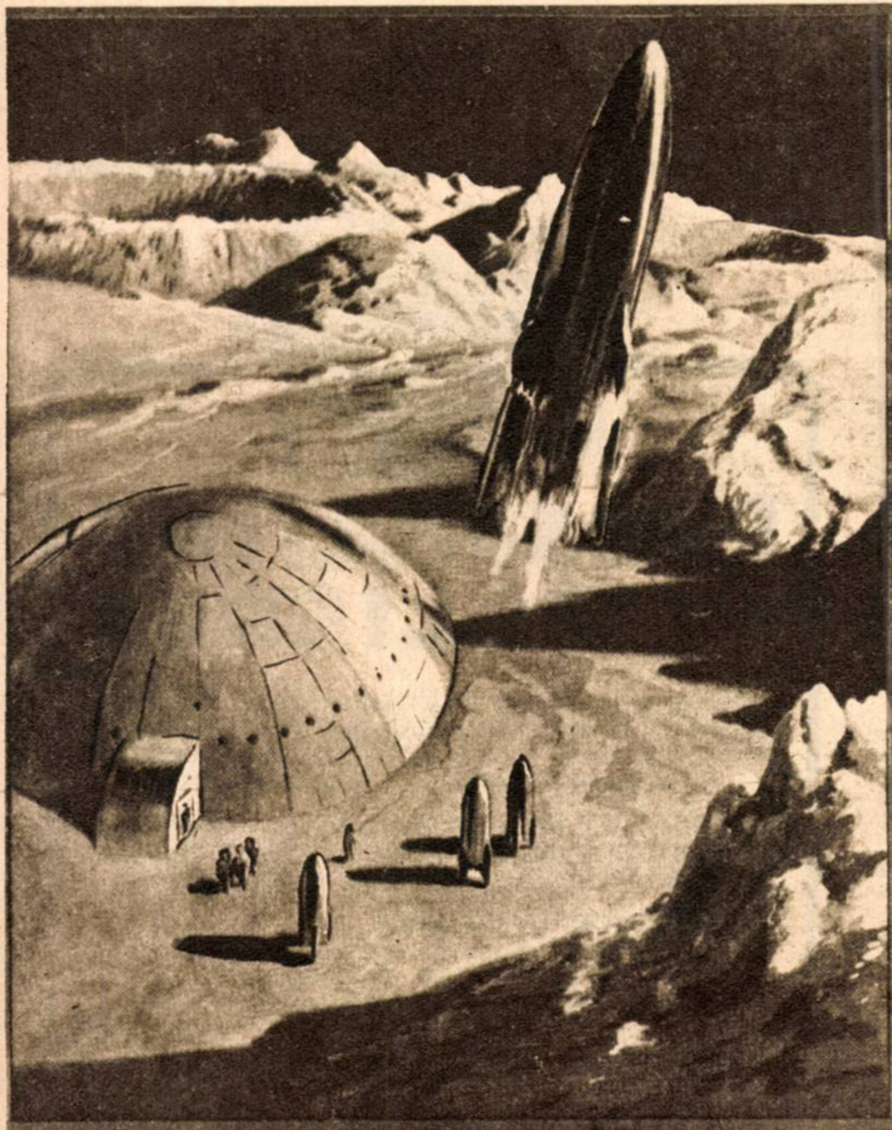
Progresul acesta în lumea animalelor se datoreşte faptului că iapa cea mai iute e împerechiată cu armăsarul care a bătut un record de viteză, pe când comitetele olimpiadelor nu se gândesc niciodată să-l determine pe lordul Burgheley, marele campion englez la sărituri a se căsători cu învingătoarea la cursele pe jos. Din nefericire pentru viitoarele recorduri, însă sportivii cu picioarele lungi îşi dăruesc de cele mai multe ori medaliile şi inima unor femei micuţe şi fragile.

Cele două forţe care se opun mişcării sunt gravitatea şi rezistenţa aierului. Dar dacă muşchii sportivului au făcut tot ce le sta în putinţă împotriva acestor obstacole, interesul va trece în câmpul competiţiilor între maşini rapide, cum sunt automobilele, bărcile cu motor şi aeroplanele, dar şi aci elementele pomenite mai sus pun vitezei o limită, atâta vreme cât aceste maşini vor evolua în pătura inferioară a atmosferei.

Omul care evoluiază pe suprafaţa pământului întâmpină mai multe forme de rezistenţă. In primul rând, e greutatea aerului pe care trebuie s'o deslocuiască. Omul suportă, în genere, o coloană

Aspectul pe care l'ar lua o vânătoare de elefanţi în lună.

Stadionul ermetic închis ce se va construi pentru olimpiadele din lună. In jur vedem vehiculele-rachetă care au dus pe spectatori şi pe concurenţi.

de aer cântărind un kilogram pe fiecare centimetru pătrat din trupul său. In stare de repaus, această apăsare este cumpănită de o egală presiune interioară. Dar când evoluăm într'o atmosferă calmă, trebue să înfrângem rezistenţa greutăţei aerului, adică inerţia sa, cum spun manualele scolastice.

Pentru a ilustra acest fapt vom presupune că un biciclist parcurge 25 de metri pe secundă. Acest ciclist trebue să înfrângă o rezistenţă de vre-o 45 de kg. ce se opune incontinuu înaintărei sale. Trebue să se ştie însă că aceşti termeni sunt exacţi numai atunci când atmosfera e absolut calmă. In cursul unei furtuni, când viteza vântului poate ajunge la 50 metri pe secundă, rezistenţa va creşte de şapte şi chiar de opt ori, ceeace înseamnă că ciclistul n'ar putea înainta nici măcar cu o jumătate de metru.

Acum vre-o două decenii, când rezistenţa aerului a început a fi înţeleasă de marele public, un intrepid ciclist american şi-a câştigat titlul de *„Mile a minute" Murphy*. Işi prevăzuse spiţele roţilor cu nişte planşe şi mergea în urma unei locomotive, ajungând astfel să pedaleze mai bine de un kilometru, în mai puţin de 60 de secunde.

O altă formă a rezistenţei este gravitatea, care se datoreşte acţiunei de atracţie a pământului. Această forţă atrage obiectele înspre centrul planetei. Când nu sunt susţinute, corpurile cad cu o repeziciune constant crescândă. In mijlocie un om cade înfrângând rezistenţa aerului, şi străbate 6 jum. m. în prima secundă, 21.78 m. la capătul celei de a doua secunde şi 49 de metri în cea de a treia secundă. In zece secunde trupul va străbate 554 de metri, având la sfârşit o viteză de cădere de vre-o 20 de ori mai mare decât la pornire.

Acrobaţii, jocheii şi cei cari iau parte la concursurile de „cross-country" se antrenează pentru a pierde din greutate cât mai mult cu putinţă, fără a sacrifica însă din forţe; cu toate acestea, ei nu s'ar lipsi cu totul de greutate, chiar dac'ar putea, deoarece fără ea, picioarele lor ar părăsi pământul dela primul pas şi s'ar pomeni la un moment dat plutind în aer fără posibilitate de înaintare. Rezistenţa aerului şi acţiunea gravităţei sunt, deci, două forţe considerabile ce opun rezistenţă

mişcărei. Avem mijlocul de-a le anihila sau de-a le reduce cel puţin.

In primul rând trebue să ţinem seama de faptul că pământul atrage corpurile spre sine, de parcă întreaga massă ar avea tendinţa să se concentreze în centrul său. Deci, această forţă va descreşte, pe măsură ce ne depărtăm de centru, pe nesimţite dar apreciabil totuş. Omul care ajunge în vârful unui munte cum e Ceahlăul pierde câteva sute de grame din greutatea pe care o avea la nivelul mărei.

Dar asta nu-i totul. Dacă acelaş om, rămânând la acelaş nivel, ar începe o călătorie şi s'ar cântări când ajunge la pol şi apoi iarăş când ajunge la ecuator, ar constata că în acest ultim punct a pierdut aproape o jumătate de kilogram.

Pentru ce? Pentrucă pământul e turtit la poli, şi suprafaţa sa este deci aci mai apropiată de centru, de unde urmează că şi atracţia este aci mai puternică.

La aceasta se adaugă efectul produs la ecuator de forţa centrifugă, datorită mişcărei de rotaţie a pământului care tinde să arunce corpurile în spaţiu. Acest fenomen nu se produce la poli, unde mişcarea de rotaţie nici nu există. Pe scurt, totalizând aceste condiţiuni, vedem că dacă doi concurenţi de egală forţă şi greutate încearcă să bată un record, unul la Polul Nord şi altul pe piscul Himalayei, acesta din urmă ar fi mai uşor cu 900 de grame şi deci ar avea un avantagiu asupra adversarului său. Când pentru a bate un record e vorba să se ţie cont de o cincime sau două cincimi de secundă, cum se întâmplă pe un teren de alergări sau de câţiva centimetri în înălţimea unei sărituri, 900 de grame formează o câtime nu tocmai de dispreţuit şi care ar putea schimba complet rezultatul unei competiţii. In realitate însă, rarefierea aerului pe aceşti munţi tropicali ar anihila acest mic avantagiu şi concurentul cu greu şi-ar putea face performanţa.

Atâta vreme cât va rămâne pe pământ, sportivul poate părăsi speranţa de-a evita handicapul aerului şi al gravităţei. Sus în stratosfera, devenită celebră prin temerarele ascensiuni ale Prof. Piccard şi ale savanţilor ruşi, acţiunea gravităţei este uşor slăbită, iar rezistenţa aerului, la o înălţime să zicem de 10 kilometri, ar deveni aproape neglijabilă. Dacă ciclistul Murphy şi-ar fi putut construi un teren de alergare acolo, şi ar fi putut suporta lipsă de aer, n'ar mai fi avut nevoie să fie precedat de o locomotivă, pentru a face o sută de kilometri pe oră.

Posibilităţile pe care le deschid călătoriile în stratosferă, pot fi apreciate prin câteva comparaţii. Dacă un aeroplan poate face într'o oră şi jumătate distanţa dintre New-York şi Chicago, după cum au arătat-o recentele recorduri, s'ar putea, sburând prin stratosferă, străbate în acelaş răstimp distanţa dela New-York la Peking. Totul depinde de viteza iniţială a maşinii. Dar pentru a face uz de o comparaţie mai sugestivă, cea mai rapidă barcă cu motor, evoluând pe o mare perfect calmă, ar putea parcurge drumul dintre America şi Europa în treizeci de ore; aeroplanul în care locotenentul Stainforth dela British Air Force, a bătut recent un record, ar face această distanţă în opt ore, cu condiţia să meargă mereu cu viteza pe care a avut-o în cursul câtorva minute din cursul acestui sbor de record, pe când maşina stratosferică ar putea face această distanţă într'un sfert de oră şi chiar mai puţin.

Niciun aeroplan nu poate spera să se apropie măcar de stratosferă, pentrucă maşinile încep a nu mai funcţiona cu mult sub acest nivel; dar chiar în cazul că s'ar remedia acest inconvenient, elicele n'ar mai avea ce lovi, iar aripile n'ar mai găsi un suport substanţial. Nu putem deci imagina un vehicul stratosferic decât sub forma unei ghiulele de tutun, la care oficiul elicei ar fi făcut de rachetă şi care s'ar susţine doar prin viteză.

Un alt avantagiu al acestui vehicul, care va fi în curând realizat, constă în faptul că face o considerabilă economie de forţă motrice, care, neavând o rezistenţă de înfrânt, ar fi foarte redusă, în comparaţie cu aeroplanele şi vapoarele.

Motoarele vehiculelor actuale desvoltă o mare cantitate de energie. S'a calculat că motorul celui mai rapid tip de aeroplan desvoltă 1000 de cai putere, ceeace dă o căldură suficientă pentru a prepara într'un minut 40.000 de ceşti de ceai. Pentru construirea unei maşini de acest fel e nevoie de o uzină şi multe alte ateliere, al căror preţ se ridică la cinci milioane de dolari. Motoarele care sunt puse să lucreze la o asemenea viteză, devin după zece ore nişte epave. Dacă o asemenea maşină ar putea fi frânată brusc cu ajutorul unor frâne încă inexistente, s'ar topi ca o bucată de zăpadă în soare.

Incercarea de-a realiza un nou record de viteză cu ajutorul ghiulelei stratosferice, ar fi faţă de tot ceeace s'a realizat până acum un salt ca de la primitiva roabă la automobil. Impărăţia vidului n'ar oferi niciun agrement sportivului, care trebue să stea într'o cuşcă ermetic închisă, respirând un aer adus cu sine de jos. Dar o desvoltare a aeroplanului-rachetă care-l duce până aci, îl va putea purta mult mai departe, într'o lume unde şi un copil ar putea bate cu uşurinţă cele mai senzaţionale recorduri pământeşti.

Ne putem da seama de marea diferenţă dintre forţa de gravitaţie a pământului şi cea a lunei, imaginând fenomenele pe care aceasta din urmă le-ar putea determina pe pământ. O vânătoare de elefanţi ar prezenta aspectele pe care le vedeţi în alăturata ilustraţie. Giganticile animale nu s'ar resimţi de efectele gravităţei decât într'o foarte mică măsură şi ar face la fiecare pas, sărituri de câţiva metri în aer, iar vânătorii cari le urmăresc, ar face deasemeni enorme sărituri, ca şi cum ar fi ridicaţi de nişte baloane.

Ilustraţia aceasta e, evident, de domeniul fantaziei. Dar, mulţumită actualelor descoperiri ale ştiinţei, putem considera o călătorie în lună teoreticeşte posibilă. Dacă în viitor, comunicaţia cu satelitul nostru va deveni o realitate, acest corp va oferi sportivilor un minunat câmp de acţiune, pe care-ar putea bate toate recordurile realizate pe pământ.

Nimic nu ne împiedecă să presupunem că va veni o zi când oamenii vor clădi pe suprafaţa lunei un stadion ermetic închis unde vor avea loc olimpiade într'un aer artificial, suficient pentru concurenţi şi spectatori. Toţi aceşti oameni vor veni aci nu cu aeroplane, ci cu ajutorul unor vehicule-rachete în formă de ghiulea, aşa cum vedeţi în ilustraţiile noastre.

Printr'un mic efort, vă puteţi imagina sportivii întregei lumi, pornind în rachetele lor pentru a lua parte la acest eveniment. O astfel de călătorie ar costa fără îndoială enorm, dar călătorul ar fi amplu răsplătit, prin noutatea şi bogăţia senzaţiilor.

In stadionul lunar, concurenţii ar realiza minuni, cum sunt săriturile de 12 şi 15 metri înălţime, ridicări de greutăţi trecând de 1500 de kg. şi aruncări de discuri pe distanţe de aproape un kilometru.

Isprăvile sportivilor în lună ne-ar apărea tot atât de uimitoare cum au apărut bunicilor noştri, la început, performanţele automobilelor.

O femee trebue oare să fie frumoasă pentru a fi iubită

36. *Picioarele:* mici şi delicat arcuite.
37. *Glesnele:* fine, rotunde, flexibile, bine definite.

Caracteristicile generale ale siluetei

38. *Proporţiile corpului:* aproximativ cele stabilite de sculptori.
39. *Liniile:* constând absolut din arcuiri lungi, fără unghiuri dar şi fără îngrămădiri excesive de carne.
40. *Mişcările:* demne, degajate, exprimând sănătate, siguranţă şi încrederea în sine. „Vera incessu patuit dea" — adevărata zeitate se cunoaşte după mers.

Părerea generală — aşa cum reese din răspunsurile trimise ziarului parizian, asupra acestei mult desbătute chestiuni, *„dacă o femee trebue să fie frumoasă pentru a fi iubită"*, pare să fie că frumuseţea nu poate înlocui inteligenţa şi bunătatea inimei. Nu tot aceasta a fost însă şi părerea lui Theophile Gauthier, o faimoasă autoritate asupra „frumuseţei" în zilele sale. Iată ce scria el:

„Un singur lucru cer dela femee: frumuseţe, o dispensez bucuros de suflet şi inteligenţă. Pentru mine, femeea care e frumoasă are întotdeauna spirit; are spiritul de-a fi frumoasă şi nu cunosc nimic care să echivaleze cu această calitate. Multe fraze strălucite şi multe scăpărări de spirit trebuesc pentru a realiza efectul de fulger al unor ochi frumoşi. Prefer o gură frumoasă unei vorbe frumoase, şi un umăr bine modelat unei virtuţi, fie ea chiar o virtute teologică; aş da cincizeci de suflete pentru un picioruş delicat, şi toată poezia, împreună cu poeţii noştri, pentru mâna Jeannei de Aragon, sau pentru fruntea Madonei din Foligno.

„A fi frumoasă înseamnă să posezi un farmec atât de puternic, încât toţi cei cari te văd îţi zâmbesc şi te primesc cu braţele deschise; înseamnă că mai înainte de-a fi deschis gura să vorbeşti toată lumea e predispusă în favoarea ta şi gata să fie de părerea ta; că n'ai decât să treci pe stradă sau să apari într'un balcon, pentru a-ţi creea prieteni. Inseamnă să n'ai nevoie de amabilităţi pentru a te face iubită; să fi scutită de toate cheltuelile de spirit şi complezenţă la care te obligă urăţenia, şi de o mie de calităţi morale necesare pentru a compensa lipsa frumuseţei fizice — ce superb şi magnific dar! Frumuseţea e admirabila podoabă ce maschează imperfecţiile sufletului".

E. A.

Eroica

Cu camionu 'n drum... iavaş-iavaş...
Cu trei ţigani (nudişti) ca după dric,
Cărăbănesc... întregul meu... nimic,
Şi... dau spectacol lumii prin oraş...

Dulapul meu, de douăzeci de ani,
— Răboj al neuitatelor mutări, —
Ticsit, ca o cutie cu ţigări,
Pare-un drapel salvat dela duşmani.

De-asupra lui, etern echilibrat,
Cuerul oglindă, din antret,
Siluetează un vârf de minaret,
Şi... camionul scârţie alarmist!!

Covorul cel vărgat, de zile mari,
E pus... terasament, să protejeze,
Obiectele mai gingaşe, (mai breze).
Şi-atât ne mai lipseşte... lăutari !

Şi laia ţigăneasc'o ia domol....
Iar sticlăria 'n ladă 'ncepe jazzul
Eu, o pornesc... de mână cu necazul,
Şi cu vre-o două sticle cu „Odol"...

Nevasta'n urma mea, e aşa nervoasă,
— E 'ntâia oară, când aud că 'njură,
E ziua de apoi ('i-am dat procură)
Şi strigă: „unde-i vaza depe masă?"

In tremurări spasmodice ca ghinda,
Proptită 'n capră, lângă vizitiu,
Oglinda ne provoacă vai şi chin,
...C'atâta este: ...„ochii şi oglinda!"

Ba încă... ochi, am doi,... ea'i numai una...
De patru ori mă costă cât chiria...
Ii ameninţ pe toţi cu puşcăria,
Cu pumnii, cu umbrela, cu arvuna...

Ironicul s'arată aşa cum e
Şi suveran răsare peste tot:
Pantofii, lângă sticla cu compot,
Şi'n cratiţă, volumul lui Musset !!

Nevasta 'n mâini cu lampa din salon,
— Cadou dela un unchi din Mehedinţi, —
Iar pasta şi cu peria de dinţi,
Inghesuite stau într'un şoşon!!...

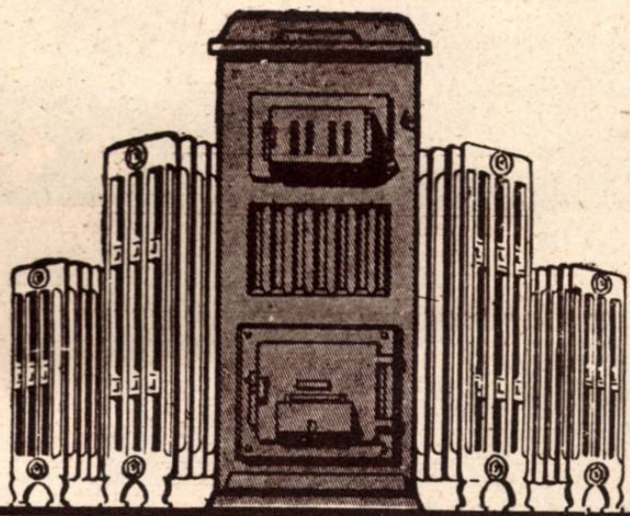
Şi haida-ha şi care în contro
Cu panică şi multă dibăcie,
Păzesc... comoara mea... de sărăcie,
Iar domnul proprietar, ne dă cu „huooo !" —

Iar când sosesc, zdrobit, la cuibul nou,
Cu mobila... (s'o pui în vârful praştii,)
In minte, îmi răsare... Mărăşeştii
Şi, nu ştiu cum, dar.. mă socot erou!!

ION MANU

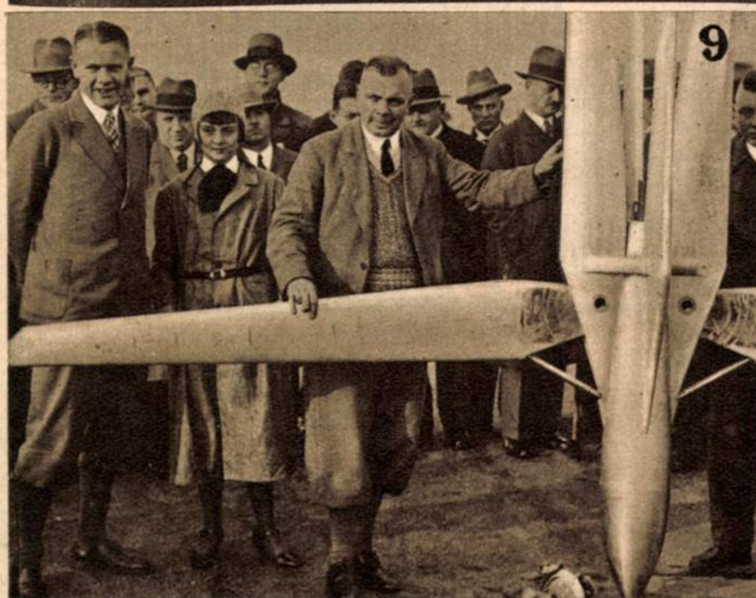

Din toat lume

1. Decorațiile lui Napoleon, luate trofeu într'o luptă pe care împăratul a avut-o cu germanii, se aflau la muzeul din Berlin, până la încheerea păcii din 1919, când de teamă ca Francezii să nu le ceară, câțiva studenți germani le-au ascuns. Acum studenții au restituit muzeului din Berlin trofeele ascunse.

4. La 8 Octombrie Jonny Weissmüller — recordman-ul la înnot — și Lupe Velez, artista de cinematograf, s'au căsătorit.

6. Fiul președintelui american, din echipa de văslași ai universi tografia pe care o reproducem (pentru cursele de regate.

7. Căpitanul A. Max Stanton (l expediție engleză în insulele Coc nama), spre a descoperi — cu aj gropate aci de pirații cari au bân

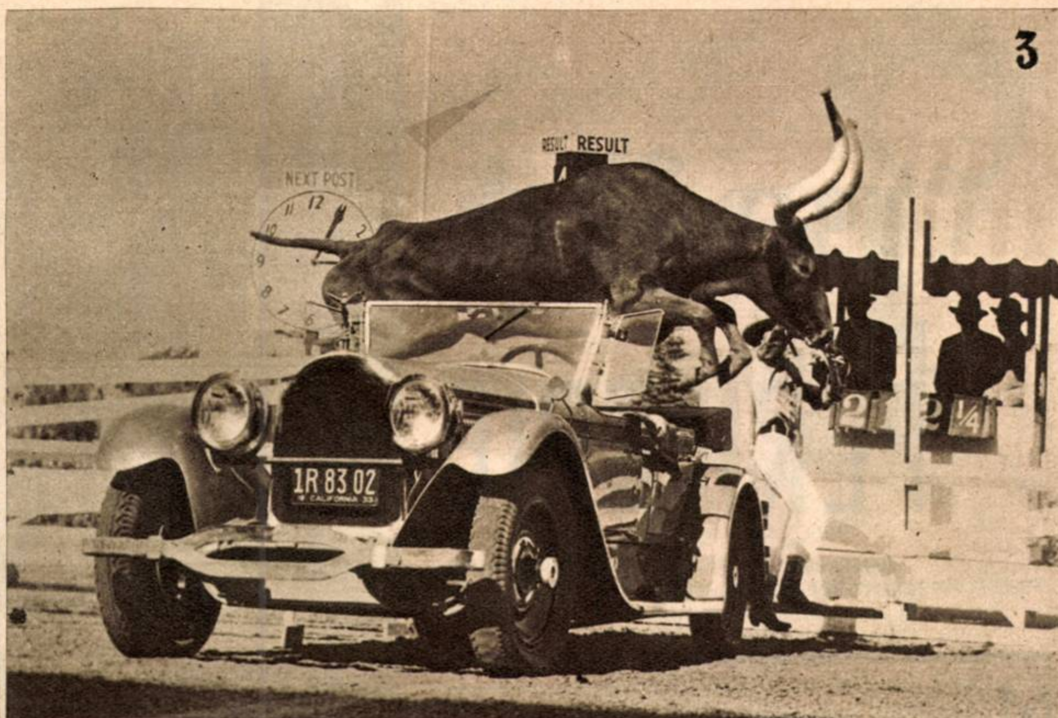
8. Intr'un parc din Los Angele forma curioasă pe care o vedeți

9. In laboratorul cunoscutului lângă Bohmte, s'a produs, în mon explozie puternică, în urma căre au fost uciși, iar monteur-ul Kuhr ei, înainte de accident.

a

a

2. La Berlin s'a expus în ziua de 13 Octombrie a. c. tunul supranumit „Dicke Bertha", arma în fața căreia nu poate rezista nici o întăritură. Acest tun bate la distanța de 134 klm.; înălțimea cea mai mare a traectoriei e de 8.000 m. și a costat un milion de mărci (patruzeci de milioane de lei), fiecare încărcătură, care avea calibrul 42 cm. costa 18 mii de mărci (peste șaptesute de mii lei), și fiecare ghiulea cântărea cca. 1500 kg.

3. La o expoziție din Los Angeles s'a organizat printre alte atracțiuni și alergări de cai. In cadrul curselor a fost prezentat un taur, care s'a dovedit foarte bun săritor de obstacole, punând în umbră pe cei mai talentați cai.

5. „Koala" este un animal mic australian, din neamul urșilor, și produce înveselirea publicului în oricare grădină zoologică, prin drăgălășeniile jocului său. Familia de „koala" din Lone-Pine (Brisbaine) e cea mai renumită în această privință. O înfățișăm în fotografia noastră.

Franklin Roosevelt-junior, face parte
ății Harward, și-l putem vedea în fo-
ıl doilea din dreapta), antrenându-se

ı stânga) se pregătește să plece într'o
oș (la cca. 900 klm. depărtare de Pa-
ıtorul rabdomanților — comorile în-
tuii mările din jur.

ı se află un copac care a fost tăiat în
în fotografia ce prezintăm.

l cercetător Tiling din Arensthorst,
nentul efectuării unei noui rachete, o
. Tiling și asistența sa Buddenböhmer
grav rănit. Fotografia ne arată pe cei

raită
PE LA PERIFERIE

Bucureştenii nu cunosc mahalalele periferice, după cum sunt cetăţeni de la marginea oraşului, cari n'au văzut Calea Victoriei.

Târgul ambulant din Sf. Treime-Tei: haine vechi şi „noi", alimente, obiecte casnice, parfumerii şi obiecte de galanterie, totul se găseşte aci într'un amestec pitoresc.

MAHALALELE, în special cele de la periferia Capitalei, prezintă aspecte variate, uneori nebănuite, pentru cei cari trăesc mai mult prin centru. Sunt acolo altfel de case, alt aspect au străzile, parcă sunt chiar alţi oameni, altă viaţă... S'ar părea că vizitatorul a făcut o călătorie lungă şi că s'ar afla în alt orăşel depărtat...

Vom găsi prin aceste mahalale cetăţeni, cari în viaţa lor n'au văzut Calea Victoriei. Unii lucrează pe la fabricile de pe acolo, n'au nici timpul şi nici un interes să ne viziteze, după cum nu ne-ar vizita niscaiva locuitori de prin Mizil, Paşcani sau Berheci.

— Ian-te... tete... mi-te uită! Da când s'au clădit căşile astea?!" — m'a întrebat, cu mâna la gură, adânc uimită, o lucrătoare de la regie, care se rătăcise întâmplător prin centrul oraşului.

Lucrătoarea, deşi bucureşteancă bătrână, nu avusese încă prilejul să vadă nici Palatul poştelor, nici Casa de depuneri.

La rându-i, subsemnatul a făcut aceiaşi impresie ciudată localnicilor, cari se minunară cum de se poate ca un bucureştean să nu cunoască cutare sau cutare mahala a lor.

VOLUME DESPRE PERIFERIE

De fapt s'ar putea scrie volume despre mahalalele de la periferia Bucureştilor, cari abundă de lucruri interesante.

Oborul prezintă o viaţă specială cu briscele lui, carele cu lemne şi carele cu fân din zilele de târg, oborul de cai, boi şi porci, ţigănuşii cari forfotesc printre toţi, strângând, cu un mănunchiu de beţişoare, paele risipite pe jos, prin praf...

E o minune cât fân şi pae se poate aduna în acest mod: se vede câte un moşoneag ţigan depărtându-se cu un maldăr considerabil în spinare, legat cu o funie... Iar prin gropile lor, unde sunt şatrele, prin dosul gării Obor, se găsesc mici stoguri de fân, provizii de iarnă.

Tot prin partea locului sunt „bombele", adecă misterioasele şi straniile hoteluri, aranjate uneori de mahalagii cu stare. Pe aci se adăpostesc, într'o groasnică promiscuitate, miile de vagabonzi nenorociţi, cerşetoare cu copii, hoţi şi uneori, poate chiar criminali, cari în statisticile oficiale figurează ca cetăţeni ai oraşului nostru.

Pe aci se văd şi autobuzele, ce fac legătura cu satele şi oraşele depărtate ale Munteniei. Unele sunt încărcate pe acoperiş, cu cele mai variate şi ciudate mărfuri, la o înălţime dublă cu a vehiculului şi pleacă astfel până pe la Slatina sau Târgovişte.

PE LA GARA DE NORD

Calea Griviţei, se întinde acum până aproape de Chitila.

Mi-aduc aminte, pe vremea când a murit marele nostru critic Ion Dobrogeanu-Gherea, am asistat atunci la înmormântarea lui, care s'a făcut la cimitirul

Apartament la periferie: două camere şi „hall".

Sf. Vineri. După Gara de Nord nu mai era aproape nimic... Azi s'a clădit un oraş întreg: noaptea, cimitirul pe jumătate întunecat, luminat mistic de sute de licăriri de candele, apare straniu, înconjurat fiind de vesele şi sgomotoase localuri de petrecere, cinematograf, cârciumi, dans, teatru de cartier... farmacii, prăvălii diverse, etc. Bineînţeles că acolo toate sunt altfel ca la noi: de pildă, un *jazz* se poate compune din două tobe mari şi două viori! Vă puteţi închipui...

— Hoţii! Hoţii!!... Pune mâna pe el!" — am auzit pe un trecător asmuţind pe un sergent împotriva unui sdrenţuros.

Sergentul stătea însă impasibil.

— N'are nici un act, domnule gardist... Ia întreabă-l şi d-ta... Iaca, eu am... vezi?" — şi scotocind prin buzunare, scoase nişte hârtii murdare, ferfeniţite, fără să i le ceară nimeni.

Sdrenţuitul se apropie de denunţător şi surâzând cu bonomie, îi trecu braţul camaradereşte dupe gât. Apoi plecară împreună.

A fost o farsă obicinuită prin partea locului.

— Hai la culesul viilor!" — spuse unul dintre cei doi prieteni, şi se pierdură în dosul Gării de Nord.

„Viile" erau în realitate nişte sârme, de care atârnau ciorchini de struguri, împodobiţi cu frunze. Iată un gen nou de petrecere, cu totul necunoscut la centru. E un local special, care l'a născocit.

Bine înţeles, că se bea şi se mănâncă acolo în lege... Nu lipsesc nici lăutarii, nici mititeii şi nici bătăile...

LA CIUREL

Tot în goană să mai dăm o raită pe la insulele şi povârnişurile de la Ciurel, cu pomi bătrâni... Se poate vedea acolo o adevărată pădurice, cu poene, unde pasc vaci tiroleze (se pare ale unor lăptari), strand de nisip, poduri, maluri înalte şi abrupte ale râului, cu apa curată, nemurdărită de sutele de mii de oameni ale „cetăţii Dâmboviţei"... pescuitori cu năvodul şi undiţa... Atâtea colţuri pitoreşti şi idilice...

Nu merge tramvayul până acolo. Nici măcar şosea cum se cade nu-i. Te apropie însă autobuzul No. 8, iar cu tramvayul abea ajungi până la Grozăveşti...

E un colţ pitoresc al Bucureştilor, unde o asociaţie de capitalişti, făcând instalaţii moderne, ar putea organiza cel mai apropiat şi poate cel mai frumos loc de excursie pentru bucureşteni.

Vizitarea Ciurelului e o surpriză pentru orice iubitor de natură.

Bucureştii au depăşit linia de centură.

BARIERA RAHOVEI

Spre bariera Rahovei se spune că locuesc mulţi scandalagii şi pungaşi.

Se poate! Deşi se semnalează destule furturi, totuşi oraşul s'a întins mult şi în partea asta. S'au construit multe case noi; mulţi din centru, fugind de chiriile scumpe, s'au refugiat spre periferie, fie în calitate de chiriaşi, fie clădindu-şi chiar câte-o căsuţă.

Spre capătul Bulevardului Pake şi şoseaua Iancului sunt multe case mici ,al căror acoperiş ne-ajunge până la umăr. Dealtfel, asemenea case se mai zăresc şi prin cartierul Dudeştilor: în mijlocul câte-unui teren vast, vezi câte-un bordeiu stingher... Totuşi noul bulevard, larg şi bine pavat, a deschis foarte mult cartierul.

VENEŢIA BUCUREŞTEANĂ

Merită o menţiune specială, comuna suburbană Militari, dincolo de palatul dela Cotroceni, unde aproape fiecare casă este înconjurată, chiar în timpul verii, de câte-o imensă băltoacă.

Gospodina, când iese în curte, să-şi întindă rufele, dă cu picioarele în baltă. Iar cetăţeanul are nevoe de cisme impermeabile, de picioroange de lemn, sau de alte mijloace ingenioase, atunci când se pregăteşte să plece de acasă...

Sunt adevărate lacuri, în mijlocul cărora se zăresc, ici şi colo, casele năpăstuite ale oamenilor. Se mai vede şi câte-o clădire mai răsărită, s'ar putea zice „o vilă", aşezată pe um dâmb mai ridicat, unde nu ajunge apa.

Comuna suburbană Militari are 22 de cârciumi! — mi s'a spus — şi o farmacie. Ce afaceri fac cârciumile, nu ştiu; dar e probabil că farmacia vinde multă chinină sulfurică.

Totuş regiunea ar putea deveni un cartier drăguţ, dacă s'ar scurge băltoacele, care o infectează.

Nu ştiu, dacă cei de pe la Militari găsesc ceva de pescuit prin bălţile lor, dar pentru c'am pomenit despre cei cari stau cu năvodul la Ciurel, să spunem ceva şi despre pescarii bucureşteni de la sud-estul oraşului.

Aci, pe malul Dâmboviţei, se află sărăcimea, care locuieşte în apropiere de Abator. Toţi caută să scoată din apa murdară fel de fel de rămăşiţe, intestine şi organe lepădate, ale animalelor tăiate şi care plutesc în apa înroşită, ce vine prin sumbra gură de canal a abatorului.

TÂRGURI

In afară de halele zidite, mai sunt multe târguri volante, adică unde marfa este expusă numai câteva ore. Asemenea târguri sunt în diferite părţi ale oraşului.

Dacă iei maşina No. 13 poţi ajunge la Sf. Treime-Tei, unde cred că cel mai blazat cetăţean ar fi surprins de noutatea lucrului. E acolo un târg, cum cred că nu mai există nicăeri în România şi chiar nicăeri în Europa: în câteva ore se vând mărfuri în valoare de milioane de lei...

Partea caracteristică este că tot târgul se desfăşoară pe jos, afară de partea centrală unde este o hală a primăriei.

 (Vă rugăm citiţi continuarea în pagina 20-a)

Unde nu's nici bani, nici impozite şi nici gazete

Un vas s'a oprit luna trecută, pentru prima dată în anul acesta, la *Tristan da Cunha*, o mică insulă situată în Atlantic spre Sudul Africei şi cunoscută ca cea mai izolată posesiune a Angliei. 160 de supuşi englezi, dintre cari jumătate sunt copii, trăesc aci cu totul despărţiţi de restul lumei. Ei nu cunosc banul, impozitele, radiofonia, ziarele şi nu aud de lume decât o singură dată pe an, când câte un vas se opreşte, spre a le lăsa diferite provizii.

Insula, împreună cu alte două nelocuibile din apropiere, a fost descoperită în 1506, de către amiralul portughez al cărui nume îl poartă. In 1816, guvernu britanic a ocupat Tristan da Cunha, postând acolo un detaşament de artilerie, pentru a-l ţine sub observaţie pe Napoleon exilat la Sf. Elena.

Nimic mai puţin surâzător decât perspectiva de a-ţi petrece viaţa pe această insulă stâncoasă, ce se ridică abruptă la 2520 metri deasupra mărei având în vârf un crater vulcanic. Cu toate acestea, în 1821 când englezii şi-au retras garnizoana, întrucât Napoleon murise, trei dintre soldaţii aduşi aci se ataşaseră într'atât de această insulă, încât au cerut să fie lăsaţi să rămâie pe loc, împreună cu soţiile lor. Din aceşti trei ostaşi, caporalul William Glass şi doi camarazi, descind majoritatea actualilor locuitori.

Marinari naufragiaţi şi din cei cari se revoltaseră pe mare, sporesc numărul acestora la doisprezece în 1824, şi când un vas se opreşte din întâmplare în acel an în dreptul acestei insule, căpitanul e implorat să le aducă femei. După câteva luni, acesta se întoarce aducând de pe insula Sf. Elena nouă femei care erau obicinuite cu acest fel de viaţă şi doriau să-şi încerce norocul în Tristan da Cunha.

De atunci, n'a mai intrat nici o picătură de sânge străin pe insulă. Bărbaţi sunt înalţi şi svelţi de o excepţională vitalitate şi robusteţă, foarte activi, muncesc din greu răsboindu-se fără încetare cu natura, spre a asigura existenţa familiilor lor. O caracteristică prin care aceşti oameni uimesc pe medici, e faptul că deşi trăesc până

Locuitorii insulei Tristan da Cunha, trăesc răsboindu-se din greu cu natura...

la o vârstă înaintată, unii trecând chiar suta de ani, nu cunosc durerile de măsele. De notat e că pe insulă nu există o singură perie de dinţi. Există probabil în regimul lor alimentar şi în felul lor de viaţă ceva care le asigură nu numai o viaţă lungă, dar şi o dentiţie foarte puternică.

Bărbaţii căsătoriţi ai coloniei formează un fel de parlament, ce guvernează insula, având în cap pe cel mai bătrân dintre ei. Dar acţiunea guvernărei prezintă aci prea puţine dificultăţi dat fiind că nu există crimă, nici proprietăţi private, asupra cărora să se isce neînţelegeri şi nici beţii — insula necultivând cereale din care să fie posibilă fabricarea alcoolului. Impozite nu se percep, pentrucă nu există o circulaţie monetară. Populaţia insulei trăeşte ca o mare familie, subt un sistem perfect comunist.

Femeile sunt mai corpolente decât bărbaţii, probabil pentru că numai bărbaţii sunt cei cari se caţără sute de metri, pe panta râpoasă a munţilor, spre a culege ouăle păsărilor marine.

Marinarii cari au vizitat această insulă spun că primul lucru care-i frapează la locuitorii săi, este calmul şi echilibrul lor spiritual. Prăvălii, fabrici, ateliere, ziare, telefoane, factori poştali, trăsuri sau automobile, nu se pomenesc.

Căsuţele de piatră ale locuitorilor, în număr de treizeci, se grupează în jurul bisericei şi ai şcoalei în partea îngustă locuibilă a insulei. Posturi de telegrafie fără fir sau receptoare radiofonice nu se pomenesc în Tristan şi zilele se scurg într'o perfectă monotonie. Locuitorii săi n'au ştiut de răsboiul mondial, decât după ce acesta a luat sfârşit, deoarece vreme de câţiva ani vasele îşi încetaseră vizitele, din cauza submarinelor şi a generalei reduceri a traficului marin.

Cetăţenii insulei se trezesc în zorii zilei şi se culcă odată cu apusul soarelui, pentrucă uleiul primitivelor lor lămpi e extras numai din grăsimea păsărilor marine — de unde urmează că dispun de cantităţi foarte mici şi că e foarte preţios. Lucrează aprig şi fără încetare un pământ foarte sărac, pentru a obţine nutreţul necesar celor câteva vite şi oi. Regimul lor alimentar constă în cartofi, lapte ouăle păsărilor marine — pe care după cum am mai spus, le culeg de pe râpele muntelui, peşte, carne odată pe lună, şi marmeladă, zahăr şi ceai atunci când acestea sunt aduse de vre-un vapor în trecere pe acolo.

Femeile fac din lâna oilor ciorapi şi tot felul de vestminte şi menajează cât pot obiectele de îmbrăcăminte venite din afară. Uneori, când trec ani fără ca vre-un vas să acosteze, aşa cum s'a întâmplat în timpul marelui războiu, viaţa insularilor devine extrem de grea. Leşia de cenuşă, care înăspreşte pielea şi taie ţesăturile, ia locul săpunului; un amestec de cafea cu apă se întrebuinţează în loc de ceai sau cafea. Chiar undiţele trebuesc făcute din firele bucăţilor de pânză veche, destrămate şi împletite cu mare răbdare.

Societatea pentru propovăduirea bibliei a câştigat pe insulari încă din 1851 şi plină de admiraţie pentru disciplinata şi creştineasca viaţă a acestor oameni, face regulat colecte, trimiţându-le tot felul de provizii. Oficiul colonial englez studiază acum problema viitorului celor optzeci şi doi de copii ai insulei.

Ca bază militară şi escală oceanică în viitor, Tristan merită să fie păstrată şi e mai mult decât sigur că dacă Anglia ar părăsi-o s'ar găsi imediat o altă naţiune care s'o ia. Dar pe de altă parte, această insulă cu greu poate întreţine viaţa puţinilor săi locuitori, cari nu pot produce nimic pentru a vinde în afară. Izolarea sa, lipsa unui port şi marea în continuă furtună, îngreuiază enorm vizitarea ei de către vase...

A. A.

Urmare din pagina 19-a

O RAITĂ PELA PERIFERIE !

Totuş, chiar la această hală, pastrama şi alte cărnuri „proaspete" şi conservate se scot afară, pe mese, sau se atârnă în cuere, în bătaia prafului şi expuse roiurilor de muşte şi alte gângănii sburătoare.

Târgul din faţa halei şi până pe trotuarele şcoalei primare şi a bisericii Sf. Treime este destinat ţiganilor; cel din dos negustorilor mai înstăriţi, cari ici şi colo mai ridică câte-o tarabă sau vre-un cuer cu haine.

Ce nu se poate cumpăra aci? Un costum de haine pentru 200—300 de lei, ghete, sfeşnice de aramă, colivii de paseri... toate cu un preţ derisoriu.

Mărfurile se întind pe o distanţă de vreun kilometru, până pe gardul şcoalei, unde se văd fel de fel de cămăşi, ţesături, covoraşe, etc. Iar lângă gardul bisericii se desbracă muşterii de hainele vechi, îmbrăcând pe cele „noi". Peste gard, în curtea bisericii, se aruncă încălţămintea veche şi celelalte sdrenţe.

La uşa şcoalei citesc un anunţ mare:

„Misterele Camerei galbene". Intr'o sală specială, rulează un film pentru muşteriii târgului şi pentru cine-ar dori să mai vie...

Pe trotuarul bolovănos al şcoalei se văd câţiva şarlatani cu „rulete" şi diverse alte jocuri de noroc, cu care este înşelată lumea... precum şi copiii, cari trec pe acolo...

Prin praf, pe jos, sau pe ziare desfăşurate, se văd panglici de diferite culori, săpunaşe, sticluţe cu parfum, un irigator vechiu, nişte pene de păun, un gramofon cu trompetă, sticle murdare, oglinjioare, foarfeci, un bufet şi o masă de sufragerie, cu scaune, rame, nişte pălării de pae, un ceas de buzunar cu capace galbene („de aur!" — strigă negustorul)... prăjituri „cu lămâi şi şocoladă", (doi lei bucata!)... Unul vinde cărnăciori fripţi, cu un leu...

Toată lumea, strigă, ţipă, cautã, se ceartă.

Un domn mai bătrân pune mâna pe un ţigan, pe care-l ţine strâns de mânecă:

— Te-am prins! A fost pe la mine zilele trecute — povesteşte păgubaşul. — S'a prefăcut că vrea să cumpere haine... I le-am arătat... a văzut locul unde sunt... Şi peste noapte a venit de mi le-a furat...

— Dar nici n'am fost în Bucureşti boerule..." se apără învinuitul.

— Atunci ai vândut pontul. A fost un tovarăş de-al tău de mi le-a furat şi le vindeţi aci în târg, fără nici o controlă... Sau le daţi în provincie... Singur spui că n'ai fost în Bucureşti... Unde te-ai dus şi cu ce afaceri?"

Câţiva negustori cu prăvălie în Bucureşti, cari au adus şi ei ceva marfă, ocazional, la acest târg, caută să scape pe cel bănuit:

— E un băiat cum se cade... Il cunoaştem noi... Nu fură niciodată!"

— *„Zârr! Zârr!!"*

E unul cu bragă, care strigă astfel spre a atrage atenţia publicului. Lumea se'ngrămădeşte în jurul lui.

— Aci fabrica de rahat! Un leu bucata".

Dar afacerile principale le fac cârciumile din jur, vre-o şase la număr; sunt singurele cârciumi din Bucureşti, care au dreptul să ţie deschis Dumineca, pe când se slujeşte la biserică.

Atmosfera e caracteristică pentru cartierul Sf. Treime-Tei. Nicăeri în Bucureşti nu veţi găsi cârciumi deschise Duminica, înainte de prânz. E o favoare specială pentru cei de prin partea locului. Se pare că târgul din Sf. Treime-Tei ar fi susţinut din răsputeri de către preoţii lui Bachus de prin partea locului, căci toate câştigurile, ale tuturor, ajung la urma urmei acolo.

In orice caz, negustorii serioşi din Bucureşti se plâng că noul târg le face o concurenţă neloială, deoarece acolo se vând nu numai lucruri vechi, ci şi noi. Iar cei de acolo se plâng şi ei:

— Preţurile sunt mici... Nu se câştigă nimic... Şi mişună mulţi pungaşi, cari fură mărfurile..."

Totuşi unele părţi de pe la periferia oraşului încep să se modernizeze. Se întinde moda aşa ziselor „parcuri" de case moderne. Nu mai vorbim despre luxoasele parcuri „Bonaparte", „Filipescu" şi „parcul Domeniilor" de la şosea, o podoabă şi o cinste pentru Capitala noastră. Dar mai sunt şi atâtea alte parcuri mai modeste dincolo de Dorobanţi, Dudeşti, în dosul gării Obor, parcul Epurilor, parcul C. F. R., etc. şi altele, pe unde găseşti vile moderne cu confort civilizat.

Dacă perioada de construcţii va continua, fiind susţinută de campania de pavare anunţată de primăriile sectoarelor, ne vom pomeni peste câţiva ani, cu un *nou Bucureşti*, aproape de nerecunoscut, frumos şi civilizat.

ALEX. F. MIHAIL

Templul și Shakuaj

Templul Bukkokuj

PRIN desvoltarea ei istorică, Coreea are soarta tragică a țărilor, care se găsesc între două state rivale, expuse astfel la influențe și samavolnicii de o parte și de alta.

Rând pe rând, China și Japonia și-au exercitat supremația în acest ținut, fără însă ca independența peninsulei Coreea să poată fi, prin aceasta, complet desființată.

In momentul când se afla la apogeul puterii ei și dispunea de o armată considerabilă, China a reușit să înlăture, timp de câteva veacuri, pofta Japoniei de-a cuceri această peninsulă.

Ochii Japoniei însă erau ațintiți aproape 2000 de ani asupra Coreei, de care avea nevoie ca de o punte spre cultura chineză, servindu-i totdeauna ca un revolver îndreptat spre inima imperiului chinez.

Deaceea, imediat ce o putere se apropia într'un chip prea amenințător de Coreea, Japonia ridica armele.

In această excesivă iritabilitate trebuesc căutate cauzele răsboiului chino-japonez și al celui ruso-japonez.

Deși Japonia a ieșit învingătoare în ambele răsboaie, ea n'a putut totuș păși imediat la anexarea peninsulei. Și-a asigurat însă pe această cale privilegii, cari i-au înlesnit anexiunea în anul 1908.

Aproape 2000 de ani au trebuit să treacă, pentruca Japonia să-și poată atinge ținta.

Astăzi, Coreea este primul dominion al imperiului japonez.

Ultimul împărat din dinastia Ni-Taijo, — inaugurată în anul 1934 înainte de Christos — duce acum la Tokio o existență modestă.

Femei japoneze la expoziția de flori din parcul Ci-Bia

Sub ocrotirea binevoitoare a japonezilor, i-a trecut probabil orice poftă de-a mai râvni la tronul strămoşilor săi, deşi, din când în când, i se aminteşte, în mod neplăcut, prin bombele explodate ale naţionaliştilor coreeni, că situaţia actuală nu este recunoscută în mod unanim.

Ultimul atentator coreean, — Li Hosho — care a ameninţat viaţa divinului Mikado, a fost osândit la moarte în anul acesta, în ziua de 30 Septembrie. El va fi în curând executat.

Această ţară din extremul Orient are o suprafaţă de 218.000 klm. pătraţi şi adăposteşte o populaţie de 20.000.000 de locuitori.

Din punct de vedere geologic, configuraţia Coreei se aseamănă cu aceea a Japoniei. Munţi nu prea înalţi şi lipsiţi de orice vegetaţie străbat ţara în lung şi lat.

Nicăeri pe lume — nici chiar în Japonia — nu există atâtea tuneluri de cale ferată ca în Coreea.

Coreeanii — ca şi Chinezii dealtfel — fiind vrăjmaşii copacilor, au stârpit încetul cu încetul toate pădurile.

Din această cauză, ploile torenţiale — foarte frecvente în această regiune — dau loc la puhoaie, care târăsc în calea lor pământul de pe dealuri şi umplu cu nisip albia râurilor.

Iată explicaţia marilor inundaţii, care devastează necontenit peninsula.

Abia acum, în faţa acestei primejdii ameninţătoare, Japonia depune toate sforţările pentru a replanta ţinuturile pustiite, legiferând pedepse aspre pentru infractori.

Coreea e bogată în fier, plumb, aramă şi cărbuni. Există deasemenea aci câteva exploatări de minereuri aurifere, ceeace permite chiar exportul prafului de aur. In general însă, bogăţiile subsolului, nu reprezintă un aport economic mai de seamă pentru Japonia.

Stăpânirea peninsulei are o importanţă mai mult politică.

Fauna şi flora se aseamănă cu cele din Japonia. O oarecare valoare o prezintă însă aşa numita plantă „ninjin" — un soiu de sfeclă — apreciată ca un panaceu universal împotriva boalelor. Cultura acestei plante constitue un monopol de stat.

Civilizaţia coreeană este foarte înrudită cu cea chineză. Religia dominantă este budhismul. Viaţa spirituală, religioasă şi culturală se manifestă în mod deosebit numai în oraşele mari. La ţară în schimb, nu găsim nici cele mai rudimentare urme de civilizaţie. Creştinismul n'a putut prinde până acum rădăcini pe aceste meleaguri. Cu atât mai mult, cu cât în anul 1866 această confesiune a dispărut din pricina persecuţiilor. Astăzi, trăesc în Coreea abia vreo 100.000 de creştini. Episcopul din Seoul-Keijo e un francez.

Din punct de vedere politic, Coreea a încetat de a mai juca un rol în concertul popoarelor. După ce chinezii şi ruşii au fost respinşi la o distanţă suficient de mare de hotarele ei, Coreea slujeşte azi Japoniei, numai ca teren militar, necesar pentru apărarea Manciuriei. Iată cauza pentru care Japonia se străduește să ridice cu preţul oricăror sacrificii, standardul vieţii economice în această provincie, deşi beneficiile recuperate până în prezent de administraţia niponă, sunt minime.

Pentru înfăptuirea acestui deziderat, guvernatorul general al Coreei a elaborat un plan de redresare economică care se întinde pe un interval de trei ani, aşa

Osaka, al doilea oraş al Japoniei, cu trei milioane de locuitori

Kei-kai-ro, o parte din palatul Kei-fu-ku din Seul.

Scenă de interior din Coreea

numitul „plan trienal". S'a alocat în acest scop un buget special de şaizeci milioane yeni. Planul prevede: construcţii de şosele, canalizări, amenajări de porturi, plantaţii de păduri şi mai ales, numeroase linii ferate care deservesc interese strategice.

Coreea e împărţită în nouă provincii. Capitala se găseşte la Keijo-Seoul. Acest oraş, cu o populaţie de 340.000 de locuitori, e construit în stil modern, cu case în genul celor europene, străzi bine pavate şi o întinsă reţea de gaz şi electricitate. Capitala reprezintă un însemnat centru economic şi cultural. Adăposteşte o universitate, numeroase şcoale superioare, câteva spitale modern echipate, o catedrală creştină, etc. Oraşul e înconjurat de munţi şi oferă prin aceasta o privelişte din cele mai pitoreşti. In lunile de vară însă, căldura e insuportabilă. E mai cald în Coreea, vara, chiar decât în Japonia şi Manciuria.

Ca produse naturale din cele mai importante avem: peştii, orezul şi tutunul. Industria e foarte redusă şi primitivă. Din suprafaţa totală a peninsulei aproape 20% reprezintă terenuri necultivabile. In afară de orezul, de care am pomenit mai sus, se mai cultivă în această peninsulă grâu, porumb, meiu, orez, fasole, piper şi în timpul din urmă — duzi. Aceste produse naturale sunt îndestulătoare pentru hrana populaţiei, cu atât mai mult, cu cât coreeanul este din fire tot atât de cumpătat ca şi chinezul.

Sobrietatea se manifestă dealtfel şi în felul de îmbrăcăminte al locuitorilor. In această privinţă, bărbaţii se arată tot atât de modeşti ca şi femeile. Toţi merg îmbrăcaţi în alb.

In calitate de stăpânitori ai ţării, japonezii ţin să ocupe în primul rând posturile dominante faţă de indigeni.

Dealtfel, trebue să semnalăm faptul că, după ce japonezii au anexat Coreea în anul 1908, peste un milion de locuitori au emigrat din această provincie.

Observatorul imparţial va trebui să recunoască totuş, că un sfert de veac de administraţie japoneză a contribuit într'o măsură considerabilă la desvoltarea progresului, în această peninsulă a extremului Orient.

Aplicarea planului de trei ani şi pacificarea progresivă a Manciuriei îndreptăţeşte cele mai frumoase speranţe pentru viitorul Coreei.

K.

Marele concurs al „Visului împlinit"

Organizăm pentru cititorii „Realităţii Ilustrate", un concurs care se va numi „Concursul visului împlinit".

Incepând cu numărul trecut, „Realitatea Ilustrată" publică câte patru desene pe săptămână, iar sub desemn descrierea visului a cărei realizare ar fi posibilă, dacă cititorul, jucând la Loteria de Stat, ar câştiga lozul cel mare de un milion.

Vor fi în total 12 desene, publicate în trei săptămâni şi cititorii vor trebui ca între 1 şi 4 Noembrie să ne trimeată în scris, pe buletinul pe care-l publicăm odată cu desenele, cele două vise pe care şi le-ar împlini, dac'ar câştiga lozul cel mare. Indicaţiunea ne-o vor face în ordinea preferinţei.

Câştigători ai concursului vor fi proclamaţi acei concurenţi, cari vor fi indicat visele ce au întrunit cele mai multe sufragii.

Răspunsurile vor trebui să fie scrise cu cerneală şi numai pe buletinul din revistă.

Acordăm 200 de premii, fiecare constând dintr'un bilet de loterie 1/8, la clasa I-a a Loteriei de Stat. In felul acesta cei 200 de câştigători îşi vor putea eventual vedea visul realizat.

5) Când cineva e bogat are mai mult răgaz decât atunci când nevoile îl silesc să muncească din zori spre a-şi câştiga existenţa. Cel care voeşte să se dedice cărţilor, cel care găseşte plăcerea cea mai mare în căutarea adevărului, visează să fie bogat spre a se putea consacra pe dea întregul pasiunii sale.

6) Un interior luxos, cu mobilă modernă şi scumpă poate fi idealul multora.

7) In deosebi femeile pot visa să aibe bijuterii care sunt şi podoabă şi o valoare sigură totodată.

8) Mulţi doresc să fie îmbrăcaţi impecabil, cu haine scumpe...

LILIANA DELESCU STANIMIR

CONU IONICĂ

DECUSEARĂ, Conu Ionică şi-a rânduit unelte de vânat, şi-a şters ochelarii cu ramă de baga, şi-a lustruit... lună.. cismele, aşa că numai bine în zori era ferche\u015f, bine dispus şi îmbrăcat după ultimul model lansat la Bucureşti.

Abia se 'ngânase de zi şi Conu Ionică pornise în baltă după raţe, cu gâtul strâns între umeri, cu nasul subţire în sus, înghiţind cu nesaţ aerul rece al dimineţii, ca un câine de rasă.

Şi... şontâc, şontâc, prin gropi, prin bălării... până ce iată... balta.

— „Stai!" se aude un glas fioros de după un stufiş.

Conu Ionică a îngheţat. „Comitagii"! îşi zice 'n sine... şi priveşte cu spaimă la cismele-i noi, nouţe.

Omul de după stufăriş ese la lumină. E mărunţel, ghindoc, cu puşca la spinare şi 'noată în două cisme uriaşe de cauciuc.

— „Aoleu! tu erai Georgică?!? răsuflă uşurat Conu Ionică; „mi-ai tras o spaimă'... „Ce-i cu tine"?

— „Ce să fie, la vânat".

— „Da ce-i cu cismele astea în picioarele tale mă Georgică?"

— „Ce să fie Coane Ionică, cisme speciale de cauciuc, să pot intra în baltă, pe unde-i apa mare".

— „Bine mă nene, ripostează Conu Ionică, înţeleg că sunt de baltă, dar să-ţi fie pe măsură mă, nu să te joci de-a v'aţiascunselea în ele!...

Au intrat în baltă. E linişte. Aerul rece. Păpurişul se clatină uşor, la adierea vântului.

— „Aci să ne despărţim nene Ionică".

— „Păi dece mă?!

— „Doar nu putem vâna amândoi pe-un loc!...

— „Ştii ce? răspunde Conu Ionică după un moment de gândire; Ce-ar fi astăzi, să tachinăm noi raţele? In loc să ne despărţim, mergem amândoi în susul apei; care cum sboară... pac.. o dăm jos!

— „Fie".

A trecut aproape un ceas. S'a luminat de-abinelea, dar nici ţipenie de vânat.

— „Hait! nene!, am luat apă la galoşi.

Conu Ionică zâmbeşte maliţios.

— „Nu ştiu cum se face nene... dar d-ta porţi ghinion la vânătoare, aruncă Georgică necăjit.

— „Fugi mă băete încolo! Eu de 20 de ani şi mai bine de când ţin puşca în mână, nu-mi aduc aminte să fi 'mpuşcat vre-o raţă şi tot nu mai zic ca tine, că port ghinion...

Georgică s'a 'ndepărtat, smorc, smorc, plescăind apa din cismele găurite, supărat de-atâta pierdere de timp. Conu Ionică zâmbeşte îngăduitor, apoi după ce şi-a suflat odată nasul cu sgomot: — „Măi Georgică...

— „Ssst!"...

— „Lasă-le mă încolo de raţe, mai bine vino mai aproape să stăm de vorbă, că mă plictisii.

Tăcere.

— „Hei Domle, n'auzi?

Nimic...

— „Mi-se pare că d-ta nu prea ai conversaţie, asta-i!...

— „Cum?!! Ce?!, sare Georgică înşelat de-auz. „Conversiune?!" Nene, te rog să nu m'atingi la coarda simţitoare. Ştii bine, că toţi banii strânşi din munculiţa mea de ani de zile, s'au dus dracului decând cu conversiunea".

Si se'ncinse o discuţie, pro şi contra conversiunei, mai dihai decât la Parlament, înainte de votare.

In zadar sburau acum raţele deasupra capetelor lor şi porumbeii sălbateci stau gata să li se aşeze pe umeri...

Abia aproape de-amiază s'au trezit.

— „Ce făcurăm nene?!, îmi stricaşi vânătoarea cu conversiunea d-tale, sare Georgică în culmea furiei".

— „De neică, îngână Conu Ionică zâmbind mieros... Ce să facem, în loc să tachinăm noi raţele, ne tachinară raţele pe noi!..

Peisagiu de toamnă. Fotografie picturală Wide World.

Cât de departe pot merge experienţele savanţilor asupra oamenilor

Pentru a progresa, medicina trebue să-şi experimenteze diferitele-i operaţii, inoculări şi droguri asupra fiinţelor umane. Numai astfel poate fi biruit pericolul cancerului, al boalelor de inimă şi al multor altor rele obscure ce afectează organismul omului modern.

La Berlin s'a întrunit de curând un grup de medici pentru a discuta chestiunea până unde le îngădue profesiunea să meargă experienţele asupra persoanelor vii. S'a arătat la această conferinţă că încercările cu diverse droguri şi regimuri precum şi chirurgia experimentală devin o necesitate tot mai imperioasă în medicină. E mai mult decât probabil că fără aceste experienţe nu vom ajunge să învingem marile plăgi ale omenirei, cum e cancerul şi numărul tot mai mare al afecţiunilor cardiace.

Acum câteva luni, un biolog englez, doctorul Haldane a făcut asupra sa o experienţă foarte simplă, injectându-şi în trup o substanţă, pentru a-i încerca efectele. Faptul acesta a transpirat în presă şi doctorul Haldane a fost aclamat ca un erou care se sacrifică pentru omenire — la care medicul a protestat modest ,arătând că experienţe de felul acesta sunt zilnic făcute de oamenii ştiinţei. Un alt biolog englez a pus odată pe un medic să-i taie unul din marii nervi ai braţului şi s'a chinuit luni de zile, până când fibrele acestui nerv amputat au crescut, restabilind comunicaţia cu vârfurile degetelor.

Puţini cunosc la noi activitatea secţiunii medicale a armatei americane, care a ajuns să combătă cu succes frigurile galbene; medicii făceau experienţe asupra lor înşişi şi asupra celor cari se oferiau pentru acest scop. Doctorul Jesse Lazear, pentru a verifica teoria că boala era propagată de ţânţari, s'a lăsat înţepat de una din aceste insecte. El a murit două zile mai târziu, dar sacrificiul său a adus un imens serviciu ştiinţei, întrucât s'a văzut imediat ce măsuri profilactice erau de luat.

Experienţe medicale asupra oamenilor, s'au făcut întotdeauna şi fără ele medicina n'ar fi ajuns să înlăture atâtea boli ce periclitau viaţa şi desvoltarea omenirii.

Chestia e însă că nici principiile medicale şi nici legea nu permit gradul de experienţe asupra oamenilor la care tind să ajungă biologii.

Să dai puteri nelimitate de viaţă şi de moarte unui medic — oricât ar fi el de puţin egoist şi de devotat — e într'adevăr primejdios. Ideea care s'a desbătut însă la recentul congres berlinez este ca societatea să determine precis limitele pe care legea sau tradiţia trebue să le acorde doctorului sau biologului, în experienţele ce au de făcut.

Pe o scară foarte întinsă, s'au făcut asupra animalelor experienţe graţie cărora multe boale au fost scoase din rândul marilor pericole. In aceste experienţe se întrebuinţează mai totdeauna anestezice, pentrucă subiectul să nu sufere.

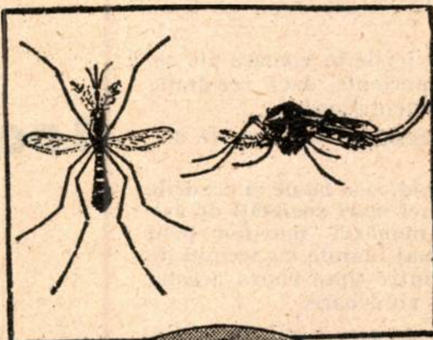
Savanţii adunaţi la Berlin erau de părerea că aceste experienţe inofensive şi extrem de utile ar trebui făcute şi asupra oamenilor.

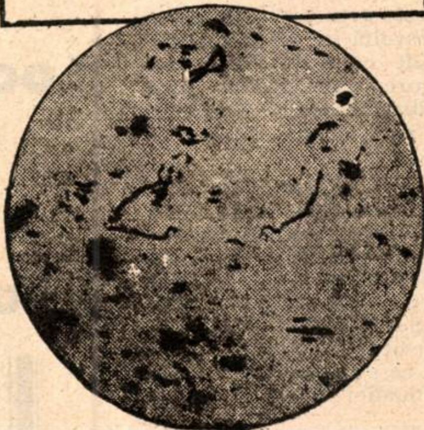
In momentul de faţă, doctorii şi biologii pot face trei feluri de experienţe asupra oamenilor; una cuprinde acele experienţe considerate absolut neprimejdioase, cum sunt urmărirea efectelor diferitelor regimuri alimentare sau ale unei expuneri regulate la razele ultraviolete cu scopul de a reduce cazurile de gripă ce se declară cu atâta frecvenţă în cursul iernei şi al primăverei.

Un alt gen de experienţe pe care doctorii îl socot permis sunt cele făcute asupra celor cari oricum sunt sortiţi morţei şi nu mai pot fi salvaţi prin procedeele obicinuite.

Şi un al treilea gen, sunt experienţele pe care medicii le fac în mod continuu asupra lor.

La ultimul congres chirurgical, care

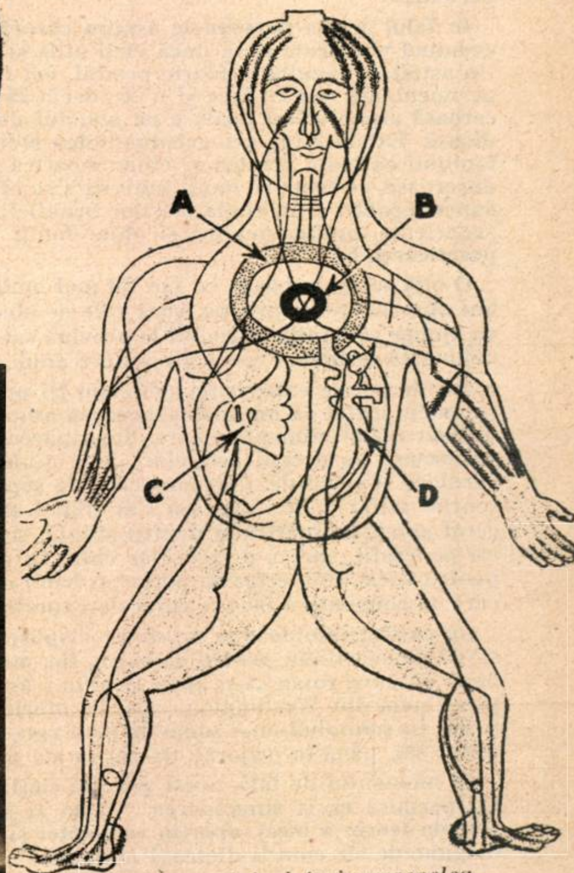

Ţânţarul care poartă germenii febrei galbene. La stânga se vede masculul. La dreapta femela. Dedesubt, o fotografie luată la microscop a germenilor febrei galbene.

Lecţia de anatomie (după Rembrandt).

Până'n secolul al treisprezecelea disecţia trupurilor omeneşti era interzisă. Desenul de faţă ne arată cum credeau doctorii acelei epoci că arăta în interior corpul omenesc.

Ovalul cel mare A. din mijloc, situat drept sub gât, se presupunea că era stomacul. Cercul gros B, închipuia inima. Liniile întunecate, erau vinele, C situat drept sub stomac era ficatul, iar D, erau intestinele. Cu astfel de idei asupra anatomiei umane, nu e de mirare că doctorii vremei nu puteau ajuta mult bolnavilor.

a avut loc la New-York, s'au demonstrat câteva din cele mai interesante realizări în domeniul chirurgiei nervoase: e vorba de amputarea nervilor, acolo unde se impune să se evite o durere prea acută, de repararea unor legături nervoase, prin suduri şi de multe alte procedee, prin care chirurgii îndrăznesc să modifice sistemul nervos al unui organism.

Acest mare pas înainte îşi are începutul în experienţele pe care doctorii H. Head şi W. Rivers le-au făcut în Anglia, acum vreo 20 de ani.

Doctorul Head s'a supus unei operaţii, prin care i s'a tăiat nervul radial al unui braţ.

O mare parte din pielea mâinei şi a braţului a devenit imediat insensibilă. Doctorii Head şi River au studiat cu răbdare toate simptomele membrului afectat, pe măsură ce se refăcea, reluându-şi funcţiunile prin lenta creştere a nervului tăiat, ce se întindea dela punctul unde fusese tăiat spre palmă şi degete. De atunci, s'au făcut multe experienţe similare asupra animalelor. Dar în afară de situaţiile creeate de savanţi, s'au ivit cazuri accidentale când s'a putut observa refacerea unei legături nervoase distruse de o rănire oarecare. Astfel a luat naştere şi s'a desvoltat importanta ştiinţă a chirurgiei nervoase.

O altă serie de experienţe făcute de medici asupra lor înşişi sunt cele în legătură cu anestezia. S'au introdus în ultimii zece ani, în practica medicală, mai bine de o duzină de noui anestesice pe care descoperitorii nu le-au propus colegilor lor decât după ce le-au încercat mai întâi asupra lor înşişi.

Etica actuală a lumei medicale precum şi legile în vigoare ale celor mai multe ţări interzic chiar aceste experienţe, dacă rezultatul lor ar putea pune în primejdie viaţa experimentatorului.

Dar toate aceste limitări împiedecă progresele ştiinţifice ale medicinei.

Cancerul a rămas una din cele mai primejdioase boale şi cazurile sale sunt tot mai frecvente. Statisticienii unei mari societăţi de asigurare americană au ajuns la concluzia că numărul morţiilor prin cancer în rândurile femeilor se va dubla, mai înainte ca secolul de faţă să fi luat sfârşit, dacă nu se va găsi între timp cauza acestei boli şi un oarecare mijloc de prevenire sau vindecare.

Din nefericire însă, cancerul uman se iveşte prea puţin la animalele laboratoarelor. Găinile şi şoarecii desvoltă un fel de cancer, prin studiul căruia savanţii şi-au sporit mult cunoştinţele asupra boalei umane. Nu încape însă îndoială că progresele ar fi cu mult mai rapide, dacă s'ar putea experimenta direct asupra cancerelor umane, întrebuinţându-se persoane vii ca subiecte ale acestor experienţe.

In felul acesta persoanele asupra cărora se lucrează ar putea fi eventual vindecate şi să ducă vieţi utile şi îndelungate, după aceea. Un astfel de rezultat e foarte posibil, dat fiind că doctorul care experimentează ştie ce face şi n'are decât să extirpeze tumoarea canceroasă atunci când boala e pe punctul de a atinge o fază primejdioasă. Există totuş aci eventualitatea morţei; de aceea, în ciuda faptului că toate acestea şi chiar moartea pot fi făcute absolut nedureroase, cu toate că mulţi indivizi s'au oferit de bună voie acestor experimentări şi în ciuda marilor beneficii ce s'ar realiza cu aceste experienţe, opinia publică şi chiar mulţi medici se opun încă la practicarea lor.

O altă serie de boale, ce fac tot mai multe victime şi care ar trebui observate de aproape, sunt cele ce afectează inima. Nimeni nu va ajunge să le afle cauza, să le prevină sau să le vindece, fără o îndelungată serie de experienţe asupra unui grup de fiinţe umane.

Dar în aceste experienţe subiectul îşi primejdueşte viaţa. Să presupunem astfel că un medic încearcă asupra unuia din aceşti indivizi un regim alimentar, care, după părerea lui, ar forma depozite calcaroase pe pereţii arterelor, determinând pimejdioase afecţiuni cardiace şi arteriale. Persoana care s'a supus acestei experienţe şi-a scurtat astfel mult viaţa, aşa c'ar trebui să fie animată de un exagerat spirit de sacrificiu pentru ştiinţă, sau pentru binele viitoarelor generaţii, spre a o face. Dar chiar în cazul că cineva s'ar oferi pentru acest scop e foarte puţin probabil că s'ar găsi vre-un doctor care să consimtă a face o astfel de experienţă.

Au existat întotdeauna persoane dispuse să-şi risce viaţa, fie din spirit de sacrificiu pentru omenire, fie, mai ales, pentru o sumă de bani ,cu care voiau să-şi ajute familia. Astfel a fost cazul doamnei May Davis din Washington, care s'a oferit pentru experienţe ştiinţifice, în schimbul unei sume de bani care avea să asigure viaţa copiilor săi, până la majorat. Oferta sa n'a putut fi însă acceptată.

In momentul de faţă, acest soiu de contracte sunt tot atât de puţin permise ca şi sinuciderea. Viaţa şi sănătatea unui om; după actuala teorie a legei, aparţin societăţei şi deci individul nu poate dispune de ele cum îi dictează fantazia.

Concepţia e, evident, înţeleaptă, dar medicina şi biologia se află înaintea unei din cele mai acute dileme, căci fără aceste experimentări asupra unor fiinţe vii, progresele medicinei se vor face într'un ritm extrem de lent.

Care anume sunt experienţele medicale pe care legea le va permite asupra oamenilor? Cum se vor face aceste experienţe? Cine va reglementa această practică, având grija ca ea să nu ajungă a masca crime sau alte abuzuri?

Oamenii de gândire ai tuturor naţiunilor civilizate vor fi chemaţi să decidă asupra acestei probleme.

B. H

MODA

Paris, Octombrie.

IN fastuoasa eleganță a acestei ierni, blănurile, indispensabile senzației de confort pe care o pretindem acum vestmintelor, dețin un rol primordial și realizează pe țesăturile mantourilor, jocuri de armonie sau contrast prin ondulările lor calde, de un luciu blând și catifelat.

In genere, mantourile sunt ajustate, de o linie foarte alertă și mai ales foarte simplă, prezentând o lărgire în umeri sau în mâneci. Blana formează în acest domeniu, elementul expresivității, și o vedem în gulere bogate și de cele mai fanteziste forme. De manșetă nici urmă. Mantoul dacă e lung, trebue să acopere în întregime rochiar, dar îl vedem adesea oprindu-se la genunchi.

Printre stofele „en vogue" apar țesături păroase, creponate, moi și netede ca „peau-de-suedul" sau care prin vopsirea prealabilă a firelor, prezintă un efect de licărire ce se realizează din câteva tonuri ale unei aceleași culori. Dungi, diagonale și carouri variază necontenit aspectele suprafețelor.

MANTOURI: Aveți posibilitatea să vedeți aci un mantou (schița a 2-a din stânga) dintr'un tweed roșu, cu asperități mari, având mânecile tăiate raglan și un imens guler de lup gri. Mantoul următor — din blană de căprioară chinezească cenușie, se poartă ceva mai scurt decât rochia. Și însfârșit, iată o adevărată interpretare a modernismului în această unghiulară „haină trei sferturi", care în partea de sus dă în mod ferm impresia unei cutii, prin evazarea umerilor și prin guleru-i marinar din caracul. Pentru spiritele conservatoare, avem în schimb un model de o grațioasă și discretă eleganță în mantoul ce se ajustează pe talie, lărgindu-se ușor spre bază. Reverele late de biber, ce pornesc dintr'un guler minuscul, aduc o blândă înviorare pe maron-ul mat al stofei.

TAILLEURURI: Aceste costume pot avea dela două până la patru piese. O versiune favorită este rochia completă cu jachetă a cărei lungime variază între talie și genunchi. Foarte mult gustate sunt jachetele trei sferturi, ajustate sau cu cordon.

Tailleururile care se mențin însă la vechea idee a celor trei piese: jachetă, foi și bluză sunt însă mai elegante, în special atunci când bluza e din satin sau lamé. Un tailleur cu sau fără blană, de tăietură sportivă, bărbătească sau de o alură mai pretențioasă, e întotdeauna o investiție inteligentă, deoarece poate fi întrebuințat în mai toate momentele zilei, până când frigul impune paltoanele. Și ceeace e mai ispititor, acest gen vă permite să alegeți, cu îndrăsneală, tonul cel mai cald din gama culorilor.

Schița din extrema stângă reprezintă un costum-trotteur dintr'un tweed gros maron. Haina largă, trei sferturi, acoperă o rochiță simplă garnisită doar de un singur gulераș de pichet alb.

Penultimul desemn e un tailleuraș format dintr'o rochie cu mânecile lungi peste care se poartă o jachetă cu mânecile scurte și largi, ce se oprește brusc în talie și pe care niște revere largi de breitschwanz realizează un foarte expresiv efect de vestă.

Incheiând seria, avem un tailleur „habillé" într'un gritaupe, garnisit cu două enorme cozi de vulpe argintie. Păcat că nu puteți vedea eleganta bluză de satin, de un gri luminos ca argintul nou, care însoțește acest tailleur. E un costum extrem de elegant, ce se poate purta la bridge și chiar seara la teatru.

YVETTE

Dispărut

TEX HARDING

9) Pe urmele colonelului Fawcett, dispărut de opt ani în pădurile braziliene

Către seară începem să ne întruchipăm barca, căci după amiază, mai ales între douăsprezece și trei, e mult prea cald ca să poți face ceva. Stăm atunci culcați sub acoperișul de frunze al colibei noastre și moțăim. Căldura dogorește până aci și te enervează în așa fel, încât nu poate fi nici gând de somn adevărat.

Se face noapte. Am mâncat bine și stăm întinși acum în nisip, cu plasele de țânțari deasupra noastră. Intre noi arde focul de tabără. Jimmy a și adormit, dar eu nu pot găsi odihnă, deși mă simt frânt.

La răsărit o lumină albastră-lividă. Indată o să se arate luna. De cum apare se răspândește o lumină argintie, pe care nicăeri n'am simțit-o atât de puternic ca aci. In această lumină albă, rece, pădurile pe malul celălalt apar ca umbre negre-vinete. Broaștele orăcăie și deasupra muzicei melancolice a glasurilor lor plutesc sunetele insectelor sbârnăitoare, ca vibrațiile unei chitare. In noaptea neagră a pădurilor scânteează licuricii, ca șiraguri de briliante și din depărtare se aude un sgomot înfundat ca un tunet încet. E strigătul maimuțelor urlătoare care câteodată este acoperit de o voce plângătoare, plină. 'Sunt crocodilii masculi, cari țipă atât de trist.

In jurul meu oscilează umbrele grele, amețite ale liliecilor. Scot șuerături ușoare, deabia auzite. Aceste șuerături le socotești în primul moment glasuri de păsărele, mai apoi însă ele îți amintesc într'un chip neplăcut de respirația șuerătoare a oamenilor. E ca și când un om ar fi cufundat în gânduri și între acestea suflarea lui — în mod inconștient — a devenit ușor șuerătoare. Liliecii șuerători sunt vampiri.

Mi s'a povestit adesea că vampirul atacă pe omul adormit, ca și pe animalul cufundat în somn, în timpul nopții, spre a-i suge sângele. Dar nu cred în adevărul acestei povești, căci eu știu prea bine că aceste animale mănâncă mai cu osebire fructe. Liliecii mari înconjoară plasa mea de țânțari și uneori sunt foarte aproape de mine. Pare că și când fantome amețitoare ar țopăi prin aer. Poate că tocmai șueratul vampirilor nu mă lasă să dorm. Privesc spre apă. In timpul zilei e galbenă. Dar acum scânteează ca un cristal argintiu. Deodată un pește sare în aer din oglindă cristalină. Trupul său, depe care picură stropii de apă, strălucește albastru și roșu, în aerul argintiu și iată a și căzut înapoi, în timp ce deasupa oglinzii de apă se întind cercuri tot mai largi, care se pierd.

Deși atât de clar, cerul atârnă jos, negru. Calea laptelui nu se poate vedea și nici stelele nu strălucesc ca altă dată. Strălucirea lor nu poate învinge lumina care se revarsă din discul limpede al lunii.

Dela țărm se aude un plescăit ușor. Imi țin respirația și stau liniștit. O broască țestoasă se cațără afară din apă. In lumina limpede pot vedea cum își întoarce de câteva ori capul în stânga și'n dreapta. Acum se agață de nisipul gălbui, lucitor. Când e destul de departe de mal, sar de sub plasă și alerg spre strand. Mă găsesc acum între râu și dânsa și animalul speriat vede că nu mai există posibilitate de înnapoiere. Broasca țestoasă se întoarce de câteva ori în jur și încearcă în chipul ei neajutorat să ajungă în tufișul salvator. Am și apucat-o și am întors-o pe spate. Și-a strâns capul și picioarele. O târăsc pânăla colibă și ascund prada într'un sac.

Această aventură de vânătoare m'a-făcut încă mai vioi. Trebue să fie acum unsprezece noaptea. Insfârșit adorm.

Când mă trezesc soarele e sus pe cer. Jimmy stă și fumează lângă focul taberei și-și soarbe încet ceaiul. Capul mi-e greu și de abia îl pot ridica. Insfârșit mă întorc pe o parte și văd că fața lui Jimmy e foarte speriată. Arată cu degetul lângă mine și nu spune o vorbă. Mă întorc și deodată simt cum mi se moaie încheeturile, dar sar repede în picioare. Mă încurc în plasă și mă sbat multă vreme în ea. Jimmy îmi ajută să mă ridic și văd acolo unde eram cu capul se află, în nisip, o pată roșie-brună, cât o palmă. Sânge! Mă asvârl lângă pată la pământ și vreau s'o cercetez cu atenție.

„Ce-ai la ureche?" întrebă Jimmy.

Scoate o oglindă de metal din buzunar și văd că la urechea dreaptă am două puncte mici, roșii. Ridic plasa de țânțari, are o gaură mare cât pumnul.

Liliecii mi-au supt desigur sângele. Altfel nu se poate explica. Când Jimmy îmi văra cana de ceai în mână, la început nu pot bea deloc. Vasul fierbinte îmi tremură în mâini. Imi vine în minte flueratul de azi noapte, murmurele ce păreau flueratul unui om, care așteaptă gânditor, și inconștient flueră.

I-am povestit lui Jimmy aventura din timpul nopții. Nu-l prea încurajează. Ii spun, că numai din considerație pentru el, nu m'am apărat cu mijloace mai energice contra animalelor pădurii seculare.

— Există oare apărare împotriva lor?

Ii răspund că aci în pădure trebue să se afle „aloquaranj".

Jimmy: Dar „Allo" înseamnă usturoi? Nu cumva vrei să te ungi cu puturoșenia asta?

Desigur că vreau și mă duc chiar îndată în pădure. Alloquaranj se găsește aci cantități enorme și când mă întorc și mă ung, îi spun lui Jimmy că indienii „Chaco" pretind că numai mulțumită mirosului plantei „Alloquaranj" nu sunt mușcați niciodată de șerpi.

Dar povestirile mele nu impresionează deloc pe prietenul meu. El stă în fața mea, curățel și voinic în cojocul lui de piele, ca un manechin din vitrina unui magazin cu articole de sport. Numai barba sa roșiatică aprinsă arată că el trăeșe în preajma pădurii seculare și nu într'o vitrină. Știu că e un băiat înfipt, dar are slăbiciunea să-și menție felul său penibil de a fi în pădurea seculară. Se îngrijește ca o pisică și dorința lui de a fi vecinic curat și „ca scos din cutie", trebue să-i fi rămas încă dela marină.

Când simte mirosul greu, tare ce-l răspândește usturoiul cu care m'am uns, râde și face o mină bună, dar eu simt că vom ajunge totuș la ceartă din cauza acestui miros, cu care vreau să mă obicinuiesc, spre a fi apărat mai bine de târâtoare.

Voiam dealtfel să facem azi o excursie cu barca, dar Jimmy e destul de inteligent să-mi cedeze ziua pentru odihnă și astfel stau culcat, și mirosind urât, sub plasa mea contra țânțarilor, dar totuș fericit că nu voi fi stânjenit. Noaptea dorm adânc și bine și în dimineața următoare amintirea fantonelor șuerătoare din noaptea trecută nu mai este decât un vis îndepărtat.

„Ești un puturos destul de vesel", spune Jimmy, când pășim în barcă a doua zi de dimineață, spre a întreprinde prima noastră călătorie în ținutul necunoscut dintr'o parte într'alta.

Lupta cu șarpele uriaș

Vrem să explorăm mai întâi malul drept al fluviului. In barca noastră avem un burduf cu apă fiartă. Am luat cu noi un lasso de douăzeci de metri lungime, mahetele și armele Winchester. Jimmy a încercat cu băgare de seamă barca. Inaintează repede și cu ușurință și este destul de lată ca să poți sta în siguranță. Pentru călătorie ne-am lăsat acasă cismele înalte de piele și ne-am încălțat ghete de cauciuc... Jimmy n'a prea voit la început să se încalțe astfel. Lui îi e tare frică de șerpi și de spinii pădurii. Dar l-am convins că sălbatecii trec desculți prin pădure și că ghetele de cauciuc ne oferă avantagiul că vom putea înnota ușor, în cazul când barca noastră s'ar răsturna.

Până acum n'am parcurs distanțe prea mari prin pădure, dar dacă acum voim să umblăm cum trebue, cismele grele de piele n'ar fi decât o piedică. Pământul pădurii e aproape tot umed și mlăștinos. Cisma de piele cu țintele grele, se înfundă în pământul gras care se adună în bulgări mari între toc și talpă.

Coliba noastră verde stă aproape invizibilă în dreptul pădurii. Ne putem despărți ușor de merindele noastre. Dar avionul stă liber și deschis în locul în care l-am ancorat. Nu putem face nimic pentru siguranța lui.

Călătoria noastră duce pe malul drept al fluviului, spre nord. După o jumătate de oră navigăm pe un afluent, care vine dinspre răsărit. Nu e prea lat, măsoară poate cincizeci de metri și apa e de culoare roșie-cafenie. Hotărîm să suim pe apa acestui pâriu. In locul unde acest râu se vărsa în Rio Morto, se află un stufiș des. Trecem aproximativ ușor prin el și în timp ce eu conduc barca Jimmy în fața mea întrebuințează numai de puține ori maheta. Inaintând drept în susul râului, ne dăm seama că nu e o jucărie de copii pătrunderea în pădurea seculară. Crăci mari și pomi întregi, cari s'au așezat dealatul apei, închid drumul. Poți trece obstacolele cu ușurință, dar această operație cere timp. Ne urcăm pe obstacol și trecem bărcuța noastră de partea cealaltă. Câteodată ne trebue o oră până înaintăm o sută de metri, trunchiurile de pomi stau unul lângă celălalt și împletitura fantastică de crengi închide drumul ca o baricadă vie.

Acum ne putem face o idee de greutatea pe care a întâmpinat-o Fawcett ca să înainteze pe calea apei. Dânsul a întrebuințat în călătoria lui „canoele" obicinuite în ținut, de șase până la opt metri lungime, care sunt făcute cu securea și cu foc, din trunchiuri de copac. O asemenea „canoe" cântărește 150—200 kgr. Intr'o expediție ca aceia pe care a întreprins-o Fawcett trebue să ai o „canoe" separată, ca barcă de bagaje. Această barcă, în călătoria pe apă trebue mereu încărcată și golită. Ea nu poate fi transportată deasupra trunchiurilor de copac, ci trebue trasă pe dedesubt. Spre a trece o „canoe" sub un trunchiu, se scoate întâi încărcătura la mal și se încarcă iară în barcă de cealaltă parte, și astfel se întâmplă de cinci și de șase ori pe zi, ba câte odată și mai des. Desigur că în acest fel nu poți înainta mai mult de 1—2 klm. pe zi; uneori se întâmplă totuș câte un loc mai neted de câțiva kilometri lungime. Dar trebue să ne gândim că râurile pe care călătoria Fawcett sunt foarte întortochiate, așa că și de ar fi putut să treacă pe căi foarte netede, dinstanța pe care el o putea străbate intro zi, era ridicol de mică, în linie dreaptă, măsurată în aer. Spre a ajunge în locul unde eram acum și unde bănuiam ca se află el, a fost nevoit să străbată nu ca noi 800 klm. în linie dreaptă pe calea aerului, ci cel puțin de cinci ori pe atâta pe calea apei.

Pe lângă asta calea pe apă nu-i mai puțin primejdioasă decât cea pe uscat. Apele din pădurea seculară foiesc de șerpi și mai ales se află acel șarpe uriaș „anaconda", care foarte ușor poate răsturna o „canoe". Trebue să stai cu ochii mereu ațintiți în apă spre a vedea dacă nu cumva se ridică de pe fund un nod alb, semnalul ieșirii unui șarpe. Totodată trebue să observi bine și țărmul de pădure, la dreapta și la stânga. Omul nu poate face altceva decât să se bizuie pe instinctul său de conservare, care după primele opt zile petrecute în pădurea seculară se ascute perfect.

Acum calea era perfect netedă și căldura nu era prea mare. Deasupra noastră acoperișul de frunze se închidea pe de-a întregul și lumina zilei nu străbătea decât ca umbre verzui, deasupra apei. Țărmul în stânga se vede ca două linii de lut roșii, găurite din când în când de rădăcinile copacilor. Tunelul pădurii prin care treceam era de cel puțin 50 metri înălțime, iar frumusețea lianelor care atârnau din coroanele copacilor până jos pe apă, în culori negre, galbene, albe și roșietice, nu poate fi descrisă. Pădurea întreagă era parcă în ajunul unei petreceri de nopți de vară. Peste tot străluceau și străfulgerau orhideele și fluturii.

Caicul nostru tăia vesel apa. Stăteam comod plecați pe spate, legănându-ne armele pe genunchi. Din când în când se auzia un sgomot dinspre țărm. Pârâia și fâșâia, dar n'am văzut nimicdată vre-o săl-

bătăciune mai mare, afară de păsări și maimuțe, cari și aci ca pretutindeni umpleau pădurea de zgomot.

Trecurăm prin fața unui banc de nisip care era acoperit de mii și mii de fluturi mari cât pumnul, colorați în albastru și violet. E nespus de frumos să vezi cum se joacă lumina pe mulțimea de aripi întinse. Când venirăm mai aproape mulți fluturi sburară în sus, învăluindu-ne ca într'un nour pestriț, strălucitor. O, e minunat!

Copacii bătrâni de o parte și de alta scânteiază de un verde de smaragd. E mușchiul care se aciuiază pe trunchiuri și pe crăci și vedem chiar câțiva copaci atât de bătrâni, încât pe crăcile lor crește a adevărată iarbă de câmpie. De pe coroana lor atârna în jos liane cenușii ca frânghiile unei corăbii cu pânză, părăsită. Ne apare toată gama de verde: verde-negru, verde-brun și verde cu totul deschis, verde-gălbui. Când razele de soare trec prin acoperișul de frunze, își croiesc o cale limpede tremurătoare, ca și când un atlet nevăzut și-ar înfige spada de argint prin aerul albastru închis, cețos. Când lumina soarelui ajunge pe un mănunchiu de flori de orhidee, pare că în umbra verzuie s'a aprins un lampion de grădină.

Acum trebue să fie ora 12 la amiazi. De când am plecat pe „creek" nici Jimmy, nici eu n'am scos un cuvânt. Aș voi să trec în orele de amiază pe un asemenea râu din pădurea seculară, cu un furnizor dibaci, cu un speculant de bursă sau cu un geambaș. Dacă nu s'ar înmuia ca o turtă de ceară și n'ar prețui bunătatea lui Dumnezeu, dacă nu și-ar aminti de rai, și dacă nu l-ar cuprinde admirația în fața sublimului naturii, să nu mai am parte în viața mea de o bucățică de carne. Jimmy Burnes nu-i o fetiță, dar acum așează cangea de-a curmezișul bărcii și întoarce spre mine chipul său asudat, surâzător:

— „Ești obosit?"

— „Nu."

— „Tocmai mă gândiam dacă oamenii în rai vor fi obosit vreodată?"

S'ar fi putut încinge acum între noi o discuție foarte frumoasă asupra măreției și simplității tăcute a naturii. Dar fraza filozofică a lui Jimmy a fost ultima pe care am pronunțat-o în această zi, asupra bunătății lui Dumnezeu.

Se produse o plescăitură în apă și la stânga, în pădure, se auzi un fâșâit. Am întors barca, Jimmy și-a luat cangea în mână și mergem până lângă mal. Apoi tragem barca între noi pe malul roșu de lut și ne afundăm în pădure. Mahetele le purtăm în stânga, iar carabinele în dreapta.

Mergem fără întrerupere zece metri în pădure. Nu se vede nimic. Ce-a plescăit, ce-a fâșâit ca și când ar fi fost un om? Se aude un „clic" clar Jimmy și-a despiedicat arma. Fără voie, în pădurea străină, întunecoasă, îmi amintesc deodată de copilăria mea. Am pornit amândoi oare spre a descoperi o taină în pădurea seculară, sau ne jucăm de-a indianul și urmăritorii?

La dreapta mea fâșâie ceva. Jimmy m'a apucat dela spate de centură.

— „Ce-a fost asta?" întreabă el mai tare decât era nevoie.

Îmi țin carabina strânsă de șoldul drept. Cam la vre-o zece metri spre dreapta se află un tufiș mic și din tufiș scânteiază un ochi galben spre noi. Dedesubt o gură roșie și pătru colți canini puternici, galbeni ca fildeșul. O panteră neagră! Și-a lățit nările și perii îi sunt uzi și sbârliți pe trup. Frunzele tremură și fâșâie la suflarea ei sălbatecă. Mai bine rămâneam în barcă și am fi continuat să vorbim despre partea naturii. Frunzișul uscat se sue în vârtej din tufiș, biciuit de coada animalului. Pantera și-a strâns picioarele din față și și-a îndoit spinarea.

Acum începe dansul și iată s'a și sfârșit. Am tras. Nici la patru metri în fața mea se rostogolește la pământ și îi trăznesc al doilea foc în cap. Sunt gloanțe „dum-dum" și ambele găuri de împușcătură sunt groasnice la vedere.

Pădurea s'a însuflețit. Maimuțele strigă și sbiară ca nebune, păsările sboară țipând. De jur împrejurul nostru se aud sgomote și fâșâiri. Tot felul de animale pe care noi nu le putem vedea fug în pădure, speriate de cele două pocnete ale puștii.

Jimmy se află lângă panteră. Acesteia îi curge din cap sângele roșu închis. Jimmy e un vânător ales și în patrie membru al clubului de vânătoare. Dânsul e de părere că nu trebue să împuști cu gloanțe „dum-dum".

— „Drace! — spune Jimmy — pe asta ai nimerit-o! Păcat că e capul atât de ferfenițit."

— „Jimmy — spun eu — ști tu ce e o panteră neagră?"

Jimmy socoate că eu vreau să mă scuz de gloanțele „dum-dum".

— „Nu poate fi mai rea decât un tigru bengalez."

Tragem hoitul până la un loc însorit și începem să-l jupuim. Spaima mi-a cuprins mădularele și îi povestesc lui Jimmy toate întâmplările cu pantere negre, pe care eu le cunosc. Dar chiar dacă s'ar socoti tot ce știu despre ele ca exagerate, un lucru e sigur, nu s'a văzut încă niciodată acst diavol al pădurii seculare în vreun circ. Pantera nu se poate îmblânzi. E umbra rea a nopții. Tigrii și leii sar prin cercuri aprinse, ținute de femei inimoase, dacă dinapoia cercurilor se găsește o bucată de zahăr sau o bucățică de carne de cal. Ei se adună sub formă de piramidă și îngăduie să li se spele gura cu odol, la nevoe. O panteră nu se poate întâlni în civilizație, la dresaj. Pantera ucide din setea de sânge. Dacă dă în timpul nopții peste o cireadă de boi, mușcă și omoară câteodată paisprezece până la optsprezece capete mari. S'o imite într'asta și tigrul bengalez! Toate celelalte feline ucid numai ceeace pot mânca. Atacul panterii e determinat de beția de sânge. Nu e neapărat nevoie să tragi în panteră când o întâlnești. Am văzut-o adesea înnotând prin râuri și nu trebue nimeni să râdă neîncrezător. Panterii nu-i este teamă de apă, cum se spune despre toate felinele. Innoată foarte bine și foarte repede. Am întâlnit pantere înnotând și am observat că se temeau de barcă și că nici gând nu aveau să atace. M'am aflat și în fața panterelor în pădure și au trecut pe lângă mine. Dar totdeauna când am întâlnit pantera și am văzut-o că are labele din față trase îndărăt și părul sburlit, n'am făcut altceva decât s'o împușc fără milă. Ești binecuvântat de Dumnezeu, fiule, dacă ai la îndemână un glonț „dum-dum". El sfarămă scăfârlia diavolului.

Toate animalele au fugit din jurul nostru, fiindcă au văzut focul în mâna noastră sau pentru că le-a răsunat pocnetul exploziei în urechi. Toate animalele ne-au părăsit, numai furnicile nu. Pădurea e plină de furnici. Acele care sunt acum în jurul nostru și vor carnea panterii, sunt furnicile mici, roșii. Nu cumva să le lași să ți se urce pe piele. Numai să treacă pe mână și începe să te mănânce și să te ardă tare. Trecem cu pantera noastră pe jumătate jupuită la un alt loc cu soare. Intr'un minut furnicile sunt și aici. Ele curăță pădurea seculară mai bine decât vulturul. Ele alcătuesc poliția higienică a pădurii seculare. Dintr'o carne moartă pe care o iau ele în antrepriză, nu mai rămâne nici o fibră.

Insfârșit suntem gata. Imi tai un „cipos", această plantă agățătoare e subțire ca o sfoară. Infășuri pielea panterei cu ea. Jimmy a alergat la barcă, drumul nu e greu. Nu sunt decât vre-o zece metri până la mal și numai tufișuri printre care trece ușor. Tufișul e des, dar nu e nevoe de mahetă. Nu pot să-l văd pe Jimmy dar îl aud în fața mea. Mă țin după el fără grabă, cu pielea mea neagră-brună.

Dar ora asta de amiazi e probabil afurisită. Doamne Dumezeule. Aud un strigăt, Jimmy strigă, se aude un pârâit groasnic și apoi trosnește întreg tufișul.

Pălăria îmi rămâne atârnată în tufiș, și ramurile îmi biciuie obrazul. Trebue să pierd pălăria, o pălărie bună, Statson, de 25 de dolari. Acum înainte și dracu s'o ia de pălărie! Mi-am pierdut și pielea de panteră și acum mă aflu unde am auzit trosnetul și pârâitul. Groaza îmi înlemnește picioarele. Un boa, gros, galben, care are cel puțin diametrul unui biceps de atlet, de cinci metri lungime, s'a încolăcit în jurul lui Jimmy. Două inele ale trupului de șarpe l-au cuprins în jurul coastelor. Il leagă de un trunchiu de copac. Capul șarpelui s'a înfipt în brațul său. Coada lui caută de bună seamă o rădăcină. Ii trebue un punct de sprijin ca să se poată mișca mai departe. Acum m'a văzut pe mine. Părăsește brațul lui Jimmy și se avântă furios spre mine, agitându-și limba, departe, afară din gât. Maheta vâjâie odată prin aer, n'am nimerit fiara.

(Va urma)

Humor

TOTUL SAU NIMIC
— Eu prefer casierița. Niciodată n'ai să auzi de o casieriță care să fugă cu banii patronului.
— Adevărat, nu se prea întâmplă des. Când se întâmplă îl iau și pe patron...

CURIOZITATE
Ionel întotdeauna găsește tot felul de întrebări imposibile cu care pune în încurcătură pe părinți. Zilele trecute se adresează mamei sale:
— Mamă, spune mamă, din ce trăiau moliile pe vremea lui Adam și Eva, când oamenii umblau goi, prin paradis?

COPILUL MINUNE
Părinții foarte mândrii și-au adus copilul la marele maestru, un violonist renumit, pe care l-au rugat să-l asculte.
După prezentare, mama se adresează maestrului:
— Ei domnule profesor acum ați putea să ne sfătuiți cum trebue să creștem pe copilul nostru.
— De, doamnă! Copilul are șase ani. Dacă ar fi băiatul meu, l-aș da la școală, l-aș îmbăia în fiecare dimineață, din timp în timp l-aș tunde, aș băga de seamă să fie sănătos și când ar împlini 16 ani l-aș înscrie într'o echipă de foot-ball.

RĂSBUNARE
Un judecător foarte puțin muzical trăește în Virginia (America). De curând vine înaintea lui un acuzat:
— Figura dumitale mi se pare c'am mai văzut-o pe undeva!
— Da — răspunde acuzatul — am predat lecții de canto fetii dv.
— Treizeci de ani închisoare! proclamă judecătorul.

TENDINȚE INALTE
— Scumpule, îmi trebue o rochie nouă.
— Rochii, rochii numai rochii! Nu te mai gândești tu la ceva mai de un nivel mai înalt?
— Ba da, dragă, desigur îmi trebue și o pălărie!...

CEARTĂ INTRE SOȚI
Soția lui Mitică face gălăgie:
— Cât vrei să mai aștepte croitoreasa? Trebue să-i dai banii numai decât! De două luni e datoare și ea cu banii pentru furnituri.
— Asta-i nemai pomenit! — răspunde Mitică, — croitoreasa ta face datorii și eu să i le plătesc!?!

L'A CORECTAT
Ciceronele: (la Louvre): — „Această mumie egipteană e de vreo cinci mii de ani, e foarte posibil ca Moise s'o fi văzut".
Turistul: — „Dar ce, Moise a fost vreodată în Paris?"

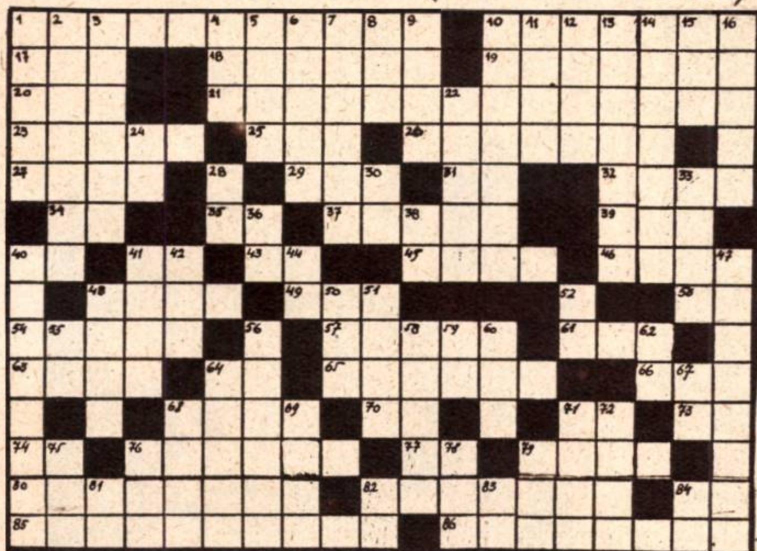
PARVENITUL LA DOCTOR
— Fiica dumneavoastră e anemică, o să-i prescriu puțin fier.
— Fier domnule doctor? Fără nici o teamă, puteți să-i dați puțin aur sau chiar platină, plătesc eu!

ALCHIMIE MODERNA
— Draga mea, cred c'o să desfacem logodna. O prezicătoare mi-a spus că până 'n trei luni mă voi căsători cu o fată blondă.
— Dar scumpul meu, ce stai să te gândești — asta se poate ușor remedia.

INTRE PRIETENE
Prima: — „Inchipueți dragă ce vis îngrozitor am avut azi noapte: s'a făcut că toate fiarele sălbatece din care e făcut mantoul meu prețios, voiau să mă sfâșie! Era îngrozitor!"
Cealaltă: — „Cum dragă? Te temi de pisici?"

Pagina Jocurilor

Problema I-a (Pat & Co.)

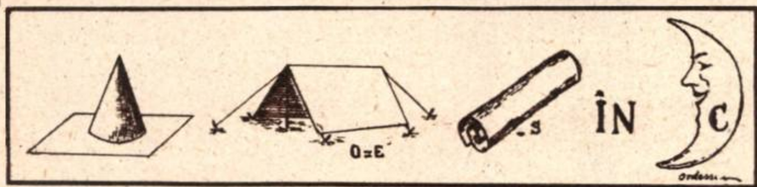

ORIZONTAL: 1) Lumea mare. 10) Lăsat. 17) Stofă ţărănească. 18) Lichid organic. 19) Dată cu un aliaj de zinc şi aramă. 20) Care nu e îngrămădit. 21) Atribut ce nu se acordă cu *Conversiunea.* 23) Expunea. 25) Cont la percepţie agreat de artişti! 26) Stâlpi. 27) Greutatea ambalajului. 29) E mai agreabil decapitat şi cu ceapă!! 31) Raportul între cerc şi diametru. 32) Incă odată! 34) Pronume. 35) De Paşti conţine surprize. 37) Căpitanul Argonauţilor. 39) Balaur. 40) Minat. 41) Zeu. 43) Poftim! 45) Boală actoricească. 46) Adverb. 48) Cum e Pat? 49) Când pe faţă, când la piaţă!! 53) Notă muzicală. 54) Adunătură. 57) Cum e Patachon? 61) Şi mai cum? 63) Pronume. 64) Pronume. 65) Plantă furageră. 66) Fiica lui Inachus. 68) Norodul nu face ca el! 70) Posed. 71) Negoţie. 73) Interjecţie. 74) Noroi. 76) Bani. 77) Dârmotin. 79) Bucată muzicală în care tema se repetă. 80) Şomeri în Martie! 82) Dulciuri. 84) Prepoziţie. 85) Celebru la superlativ. 86) Călători.

VERTICAL: 1) Mare. 2) Dărâmând. 3) Drum. 4) Pasăre călătoare. 5) Crimă. 6) Cinema vorbitor. 7) Trişa. 8) Capitalul mortului!! 9) Conducător arab. 10) Nume femenin. 11) Voce. 12) Boală de piele. 13) Spirt de ţipirig. 14) Albastru de rufe. 15) Fir. 16) Baza iadului, bătută de ciubotar!! 22) Unealtă cu coadă. 24) Notă muzicală. 28) Fluviu în Italia. 30) Posesiv. 33) Şir. 36) Numeral. 38) Sat pustiu! 40) Oameni ca Pat. 41) Drum. 42) Dela... la Caiafa. 44) Macaz. 47) Oameni ca Patachon. 48) Coafură încâlcită. 50) ...cu a brânzei nouă! 51) A spinării e foarte flexibilă la unii. 52) Fiinţă cuvântătoare. 55) Alt comic! 56) Desparţi. 58) Regiune locuită de Români. 59) Insulă în Mediterana. 60) Colecţie de legi. 62) Conjuncţie. 64) Tulpină. 67) Lac în Sudan. 68) Orator englez. 69) Athis! 71) Erupţiuni dermice, papale uneori! 72) Sprinten. 75) Unde s'a înecat ţiganul! 76) Cu Ion e scriitor român. 78) Minez (fig.). 79) Mâncare! 81) Negaţie. 82) Posed. 83) Prepoziţie. 84) Plantă textilă.

B. LUST.

Problema II-a: „R E B U S"

Rebus-ul de mai sus dă titlul unei frumoase poeme de V. Alecsandri.

ORDESSOS

Numele premianţilor

Prin tragere la sorţi au câştigat:

Premiul I, lei 200 în numerar d-ra **Magda Covaci** Timişoara str. T. Cipariu No. 1.

Premiul II, un aparat fotografic „Agfa-Box" d. **Ştefan Rădulescu-Baicu,** Loco, str Vulturi 14.

Premiul III, un abonament pe o lună la „Realitatea Ilustrată" d. sublt. **Ciobanu Avraam,** Orheiu, str. Chişinăului 32.

Premiile se expediază în baza unei c. p. cu adresa exactă a câştigătorilor. Cei din Capitală se vor prezenta în persoană să şi le ridice.

RED.

Deslegătorii jocurilor din Realitatea Ilustrată Nr. 350

Au deslegat două jocuri:

Cici Popescu, Dobriceni-Romanaţi; Angela Drăghescu, Loco; Adolphe Ascher, Loco; Lt. Janyn Stamate, Mizil; Geosil Samson, Lucianca-Ilfov; Mimy Florian, Loco; Gr. Costescu, Loco; Alex. A Dimitriu, Loco; Dobrescu Nicolae, Loco; Lazăr Woinowsky, Ochiuri; Victoriţa Dumitrescu, Loco; Al. N. Vasilescu-Vasal, Loco; Maia Goles, Loco; Florian Marinescu, Daia-Vlaşca; Penchas Simon, Loco; Dan Titus Lochianu, Gherla-Someş; Marietta Vizireanu Tighina; Teodor Stamate, Brăila; Vlad şi Rodica Anghel, Iaşi; F. Kornblum-Fycor, Focşani; Mya M. Gorovei, Botoşani; Păpuşa şi Silviu Codreanu, R. Sărat; Nicu N. Dumitrescu, Călăraşi-Ialomiţa; Gruiţa Vasile, Aiud; Emmy Ionescu, Loco; Hristea Buzeşteanu. Roşiori de Vede; Marioara şi Florica Anastasiu, Giurgiu; Stelian Macovei, R. Sărat; Nina Tomescu, Loco; Gh. Tomaide, Sibiu; Aurel Nană, Tg. Mureş; Olga Diaconescu, Iaşi; Mathilde Rufel, Dărmăneşti-Bacău; Adela Kleinmann, Loco; Anton Dragotă, Hunedoara; Vasile Miu, Constanţa; Ilie T. Lupiţa, Caracal; Katz Naudet Iulyan, Loco; Magda Covaci, Timişoara; D. Gheţu, Tecuci; Lăzărescu Ioan, Loco; Neculai I. Ungureanu, Bacău; Ioan I. Nanu Bacău; Niculina Popescu, Caracal; maior Popovici Pompiliu Anibal, Arad; Nourescu Alex. Bacău; Lungu Panaite, Galaţi; Dimitrie A. Ardeleanu, Pecica-Arad; Florica Dărănga, Tg. Frumos; I. Mitrescu, Lădeşti-Vâlcea; Ionel Gh. Nafliu, Lădeşti-Vâlcea ; Ion Manolescu, Loco; Ionescu D. D. Mina, Loco; sbt. Ciobanu Avraam, Orhei; Sizi Florian, Loco; Tina Eftimiu, Iaşi; Dora Sădeanu, Loco; A. Zamfirescu, Brăila; Gh. Darie, Ţăndărei-Ialomiţa; Jeanna Sofia Hociung, Moineşti; Maria Russu, Sita Buzăului-Braşov; Poenăreanu Mircea, Loco; Jean Karmin, Ploeşti; Ivonne Eskenasy, Loco; Dida Cazacu, Loco; Constantin A. Stoicescu, Zimnicea; Tanti Constantinescu-Vedea, Slatina; Cornelia M. Gordian, Loco; Ionel Clement Schachman, Loco; Nicu C. Slavu-Sfinx, Câmpina; Liza Silberman, Loco; C. Popescu, Trestia-Buzău; M. Weiss, Focşani; Sergiu Grigorescu, Bacău; Tony Balint, Constanţa; C. D. Popescu, Loco; Tantzi Giurescu, Loco; Constanţa I. Tănăsescu, Loco; M. Vlădoianu, Bacău.

Au deslegat un joc:

Cléo dr. Paulian, Loco; Cocutza Ştefănescu, Osica-Romanaţi; Ştefan Rădulescu-Baicu, Loco; Emilia Trufaşiu Zalău; Ionel Bălescu, Calafat; Onofrei Marinescu, Piteşti; Socol Emilian, Aroiu-Mureş; Tudor M. Popescu, Loco.

POŞTA JOCURILOR

Onofrei Marinescu. Căutaţi să nu mai închideţi colţurile jocurilor, cum aţi făcut cu acesta. Mai trimiteţi.

L. Woinowsky. Termenul de primirea jocurilor este de 8 zile şi e firesc, ca înlăuntrul acestui termen, să nu se facă nici o deosebire între deslegători.

Tony Balint. Forma nu e aptă pentru nici o temă iar jocurile fără temă presupun o dexteritate pe care dumneata recunoşti singur că n'o ai.

Teodor Stamate. — Concurs lunar? Nu înţelegem motivul şi nici avantagiile.

Nae I. Ungureanu. Prea simplu. Mai încercaţi.

Cocuţa Ştefănescu. Slabă. N'are ritm şi rimă iar inspiraţia nu e tocmai fericită. Altceva.

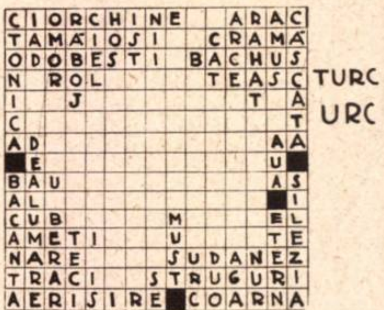
M. R. Vezi răspunsul dat d-lui Onofrei Marinescu. Enigma se păstrează.

I. Nanu. 1) Da! 2) Nu!

Florian Marinescu. Enigma, care este o şaradă (!), nu merge.

Ré.

Deslegările jocurilor din No. 350

C	I	O	R	C	H	I	N	E			A	R	A	C
T	A	M	Ă	I	O	Ş	I			C	R	A	M	Ă
O	D	O	B	E	Ş	T	I		B	A	C	H	U	S
N		R	O	L						T	E	A	Ş	Ç
I			J									T		Ă
C														T
A	D												A	A
■	E												U	■
B	A	U											A	S
A	L												■	I
C	U	B						M					E	L
A	M	E	T	I				U					T	E
N	A	R	E					S	U	D	A	N	E	Z
T	R	A	C	I			S	T	R	U	G	U	R	I
A	E	R	I	S	I	R	E	■	C	O	A	R	N	A

TURC

URC

CONDIŢIUNILE DE PARTICIPARE

Participă la premiile noastre fiecare cititor al revistei dacă desleagă jocurile publicate în rubrica de faţă.

Deslegările vor fi copiate pe o foaie separată şi trimise într'un plic închis pe adresa revistei, timp de 8 (opt) zile dela apariţia numărului respectiv.

Se va anexa şi cuponul de jocuri.

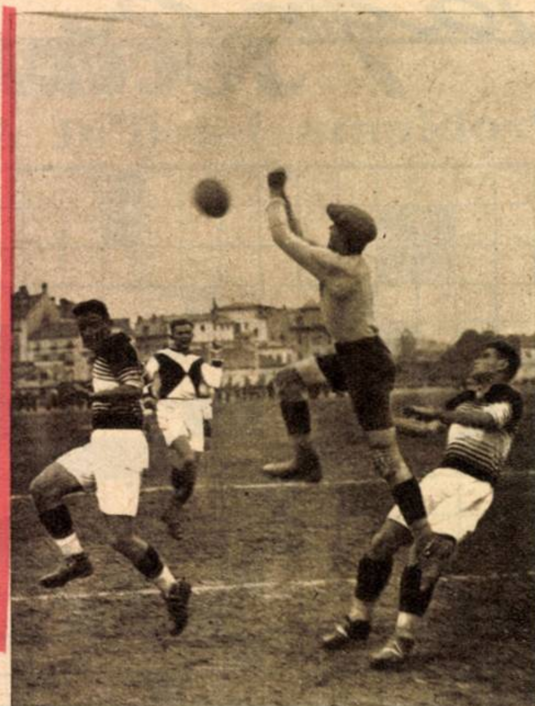
PREMIUL I: 200 lei, în numerar.

PREMIUL II: un aparat fotografic „Agfa-Box".

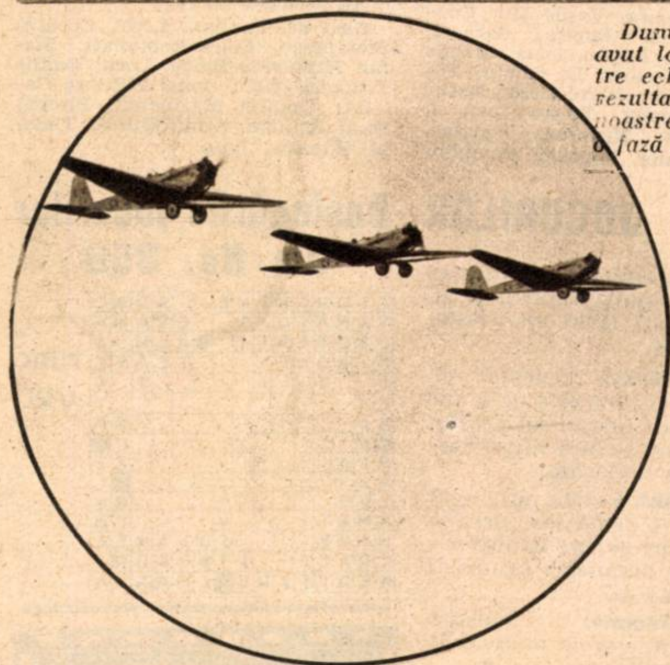
PREMIUL III: un abonament pe o lună la „Realitatea ilustrată".

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevĕrul" S. A.

Duminică 22 Octombrie a. c. a avut loc un match de foot-ball între echipele Venus și C. F. R. cu rezultatul 3-2 (2-2). Fotografiile noastre înfățișează echipa Venus și o fază din match.

Duminică dimineața la orele 9, aviatorii: lt. comandor Cernescu (comandant), sublt. aviator Max Manolescu, căp. aviator Pantazi și mecanicul Ploeșteanu, căpitan aviator Davidescu și sublt. Ivanovici, alcătuind trei echipagii în formațiunile arătate, au plecat într'un raid în Africa, cu obiectivul Captown. In fotografiile noastre, (stânga) aviatorii și publicul care i-a condus la plecare; (sus): avioanele în sbor.

Săptămâna trecută a avut loc la Caracal desvelirea monumentului lui H. G. Lecca. Monumentul este opera sculptorului D. Bârlad. Solemnitatea a avut loc în prezența autorităților și domnișoara Ticu Arhip, delegata societății scriitorilor români (în fotografia noastră) a ținut o cuvântare. In dreapta monumentul.

CUPON DE JOCUR
No. 352

Numele și pronumele ....

BULETIN DE PARTICIPARE
LA CONCURSUL

„VISULUI IMPLINIT"

Numele ....

Adresa ....

REALITATEA ilustrată

ANUL VII. No. 353
2 NOEMBRIE 1933
10 LE

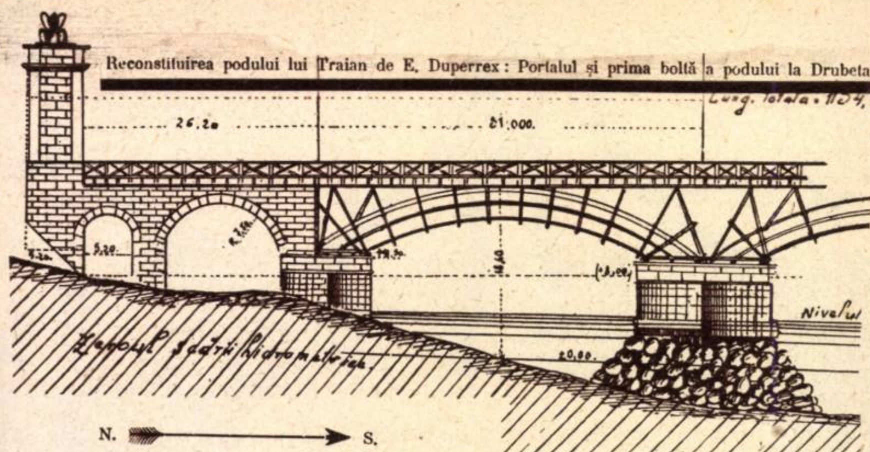

Foto Berman-Realitatea

Intâlnirea Suveranului nostru cu regele Boris al Bulgariei

Vitrină omagială aranjată de „Cartea Românească" din Bucureşti, în onoarea oraşului Turnu-Severin

TURNU-SEVERIN

Oraşul care a implinit o sută de ani

Theodor Costescu, unul dintre organizatorii Liceului „Traian", fondator al mai multor spitale şi realizatorul palatului cultural (teatru, muzeu, bibliotecă)

La 25 Octombrie a. c. oraşul Turnu-Severin a sărbătorit o sută de ani dela întemeerea lui.

La serbare a asistat M. S. Regele şi guvernul, dând astfel aniversării un cadru solemn.

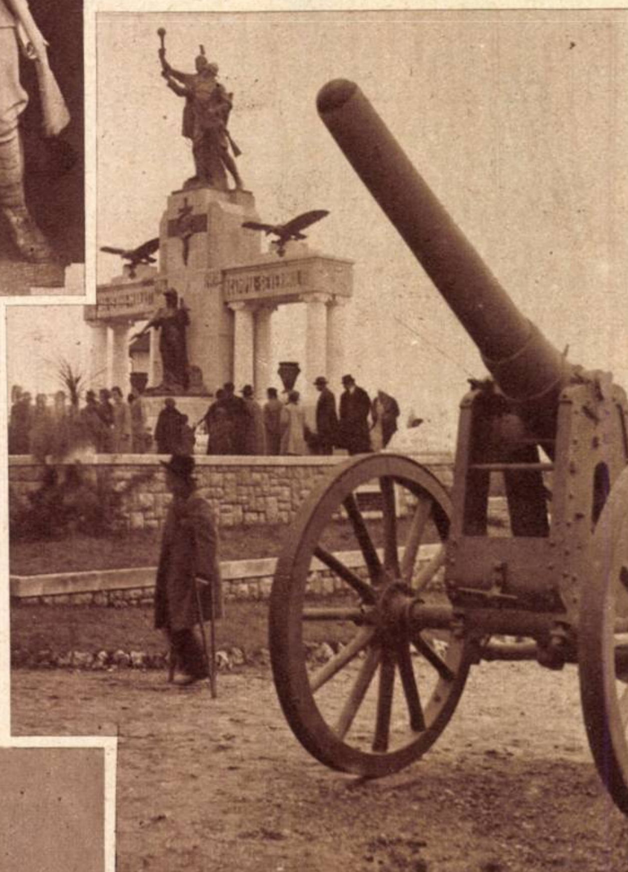
Turnu-Severin e unul dintre cele mai frumoase oraşe ale ţării, atât prin aşezarea sa, cât şi prin felul occidental cum a fost gospodărit de un şir de primari harnici, cari s'au întrecut unii pe alţii — indiferent de partidul politic — într'o nobilă emulaţie. Se cuvine să menţionăm dintre aceştia, cel puţin pe ultimii doi, domnul avocat V. Nistor şi d-nul Virgil Netta.

In numărul nostru trecut am publicat un istoric interesant al oraşului şi publicăm acum fotografiile făcute la serbarea care a avut loc.

Odată cu aniversarea centenarului, s'a sărbătorit la Turnu-Severin 50 de ani dela înfiinţarea liceului „Traian" şi 25 de ani dela fundarea palatului cultural. Intrucât societatea n'a putut termina lucrările începute, domnul Vaida, primul ministru, a

Statuie în bronz făcând parte din monumentul eroilor, desvelit la Turnu-Severin la 25 Octombrie. Statuia are 3 metri şi zece înălţime şi reprezintă pe legionarul roman inmânând torţa latinităţii şi civilizaţiei soldatului român

Monumentul eroilor din Turnu-Severin.

Cum se înfăţişa centrul oraşului Turnu-Severin, prin anul 1860

D. Virgil Netta, actualul primar al oraşului

Suveranul, Prinţul Nicolae şi guvernul, la Turnu-Severin

Suveranul, Prinţul Nicolae şi membrii guvernului la desvelirea monumentului din Turnu-Severin

donat, cu prilejul acestei aniversări, o subvenţie anuală, permanentă, pentru terminarea teatrului şi punerea lui în funcţiune.

In cadrul serbărilor care au avut loc s'a desvelit şi monumentul eroilor din Turnu-Severin, cel mai măreţ monument din câte s'au ridicat după răsboi, în ţara noastră, ca dimensiuni şi concepţie.

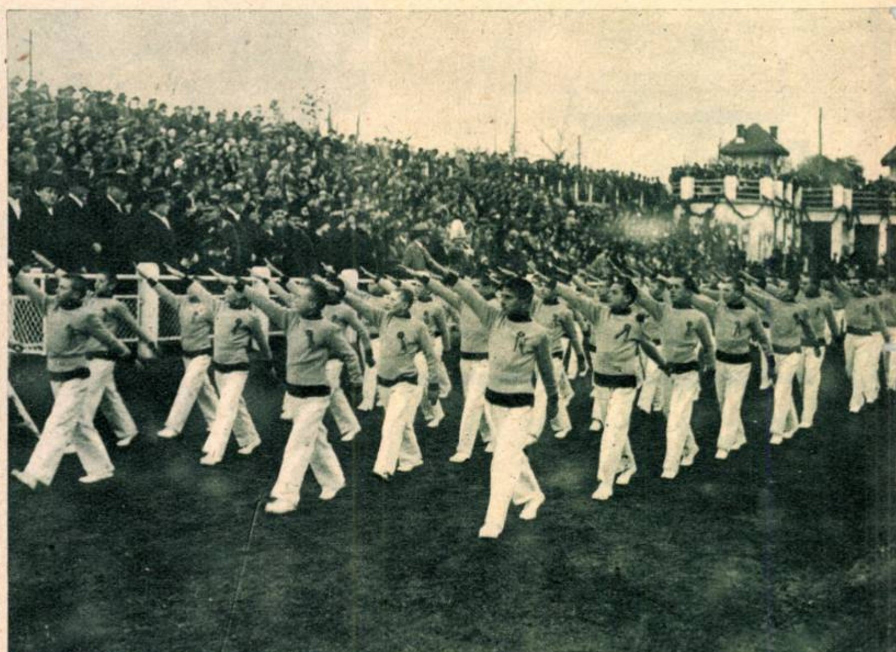
Generalul Jujescu citindu-şi discursul la desvelirea monumentului eroilor

In ziua de 26 Octombrie a. c. (Sf. Dumitru) s'a oficiat la Patriarhie o slujbă religioasă, la moaştele Sfântului Dumitru cel nou

Sfinţirea bisericei domneşti Sft. Dumitru din Craiova

Joi 26 cor. (Sf. Dumitru), Suveranul Patriarhul şi înaltul cler, au îndeplinit un act de mare însemnătate: sfinţirea unei biserici. In trecutul nostru sunt numeroase ctitoriile domneşti, dar de mai bine de un secol asemenea ctitorii nu s'au mai făcut. Regele Carol, reia tradiţia.

Biserica sfinţită e aceea a sfântului Dumitru, din Craiova, şi a fost începută sub Regele Carol I. Infăţişăm câteva fotografii dela solemnitate :

Suveranul, Patriarhul şi Prinţul Nicolae, împreună cu membrii guvernului fac înconjurul bisericii; Biserica Sf. Dumitru din Craiova; Suveranul în odăjdii conlucrând la sfinţirea bisericei ; Inaltul cler.

Sus în dreapta: o fotografie dela defilarea prin faţa Suveranului elevilor liceului Carol I din Craiova, care a fost proclamat de colegiu, cu prilejul împlinirii a cincizeci de ani de existenţă.

Actualitățile săptămânii

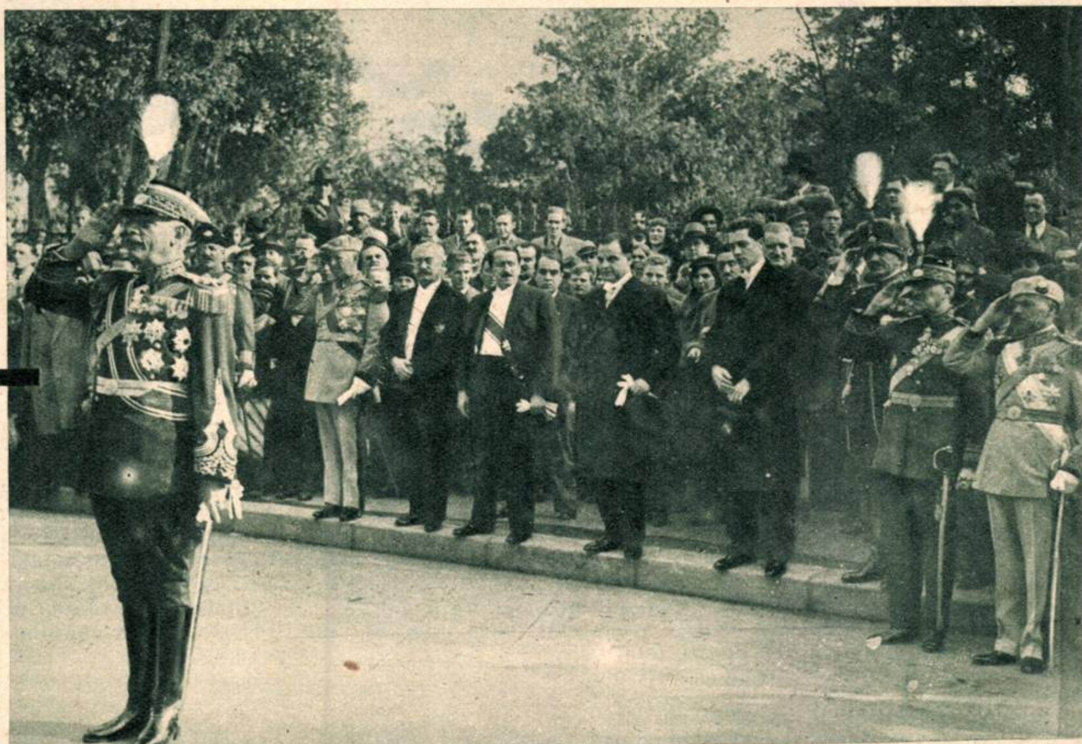
1) Duminică 29 Octombrie a. c. s'a sărbătorit aniversarea M. S. Regina Maria. Suvèrana se află la Balcic. In București I. P. S. Patriarhul Miron Cristea a oficiat un Te-Deum în prezența membrilor guvernului, după care a urmat defilarea trupelor.

2) Sâmbătă a fost a cincisprezecea aniversare a republicei cehoslovace. Cu acest prilej a avut loc o recepție la Legația cehoslovacă din București. Fotografia noastră a fost luată la această recepție.

3) Organizarea romilor a început bine: cu inaugurarea unei școale pentru copiii de romi, în strada Teiul Doamnei. In fotografia noastră sunt toți „dănciucii", cari vor forma noua școală.

4) In săptămâna trecută și-au primit brevetul de pilot opt elevi ai școalei de aviație. Printre aceștia sunt și două femei.

5) și 6) Săptămâna trecută s'a inaugurat la Curtea de Argeș monumentul lui Dobrescu-Argeș, întemeetorul ideologiei țărăniste la noi. Au participat fruntașii partidului național-țărănist, în frunte cu domnul Mihalache. In fotografiile noastre: monumentul și domnii I. Mihalache și Armand Călinescu, la solemnitate.

1

2.

3.

4

5.

6

Cât mănâncă OMUL?

Suntem oare sclavi ai tradiției și ne e teamă să ne „AVENTURĂM" în alegerea alimentației? — întreabă D-rul La Wall — Sau vom lepăda prejudecățile și vom deschide noi orizonturi gastronomice?

IN momentul de față, când hrana șomeurilor ridică o problemă destul de presantă, chestiunea unui regim alimentar cu adevărat nutritiv și higienic prezintă un nou interes. Regimul științificește alcătuit ar oferi oare o soluție actualei probleme? Sau privilegiul de a-ți alege singur, după poftă, ceeace vrei să mănânci, va deveni una din clauzele nescrise ale *„Declarației Drepturilor"?*

După doctorul Charles La Wall, decanul universității din Philadelphia, oamenii se împart în două categorii: unii cari au spiritul aventurei și încearcă orice aliment nou le iese în cale, și alții cari îmbâcsiți de prejudecăți nu mănâncă decât ceeace au deprins dela părinții lor. Pentru cei dintâi sunt așa numiții *„toujours gai"* (totdeauna bine dispuși) iar ultimii, *„immer traurig"* (veșnic posomorâți). Doctorul La Wall este pentru o cât mai mare toleranță în acest domeniu al alimentației, pentru o lărgire la maximum a orizontului gastronomic.

„După spusele bibliei" explică mai departe acest savant, „omul a fost la început vegetarian; apoi, mai târziu, i s'a permis să mănânce carnea tuturor „animalelor vii". După vre-o mie de ani în care alimentația n'a cunoscut nici o restricție, veni Moise cu o sumedenie de prohibiții, observate și astăzi de evrei și mahomedani. Dar câteva mii de ani mai târziu, Sf. Paul spunea adepților săi: „Mâncați orice vă ispitește, fără a vă mai chinui mintea cu probleme de conștiință".

„De atunci, omul nu s'a mărginit să mănânce ceeace-l ispitia, dar a căutat mereu să afle și să născocească mâncăruri noui.

Dacă mai înainte de-a ne roti privirile în jurul globului spre a ne mira de ciudățenia gusturilor pentru aripile de rechin, ouăle de câte zece ani vechime, cuiburile de păsări și castraveții de mare afumați, din China; sau pentru budincile de molii și greerii zaharisiți din Filipine, aruncăm o privire în viața predecesorilor noștri, vedem — nu fără oarecare silă — că la curtea reginei Elisabeta a Angliei un cotlet de focă se clasa printre trufandale.

Demnitarii imperiului roman par a fi dat o mare importanță stomacului lor. După Brillat Savarin, strălucitul jurist francez, ale cărui cărți asupra gusturilor și mâncărurilor i-au imortalizat numele, și a cărui maximă favorită era: „spune-mi ce mănânci, ca să-ți spun cine ești", romanii n'au lăsat nimic negustat — dela struț până la cicadă, dela veveriță și până la mistreț".

Vadius Pollia, un împărat roman, adora țiparii, dar pentru a-i avea cât mai suculenți, îi hrănia cu trupurile sclavilor săi, cari erau înjunghiați în acest scop. Bătrânul Heliogalus a cerut să i se aducă șase sute de struți, dela cari a luat capetele, consumând numai creerul. In afară de aceasta, mai avea o mare predilecție pentru picioare de cămilă.

Cleopatra a dat odată ordin să i se topească o perlă de 74 carate evaluată la 6.000.000 sesterți, și să-i fie servită la cină, pe când fiul lui Aesop prefera să-și consume perlele în oțet și punea să i se facă fripturi din păsările al căror glas era mai uman.

Vechii englezi nu se lăsau nici ei mai prejos. Astfel la încoronarea lui James II, în anul 1445, menu-ul constă între altele din: creste de cocoș, limbi de cerb, scoici, tărtițe de gâscă, șuncă și iepuri foarte tineri.

Dar Franța s'a ocupat și mai mult de mâncăruri, încercând cele mai felurite și mai extravagante combinații. A fost și este țara gastronomilor. Unul din marii săi gastronomi, anume Grimod de la Reyniere, a spus odată la o nuntă, admirând un fel de mâncare: „Cu un astfel de sos l-aș mânca și pe tata".

In vechea Franță, nu era mare lucru să vezi pe cineva înghițind 144 de stridii înainte de masă. Mâncărurile favorite erau prep...

Japonezii prețuiesc mult salata de crizanteme.

Pe mesele monarhilor medievali apăreau fripturi din păsările ale căror glasuri erau mai omenesc timbrate.

...lițele, sitarii, fazanul, ciocârliile, țiparii, b...unii, (pești mici foarte gustoși) catârul roșcat și supa din cuiburi de rândunele. Alexandru Dumas tatăl se lăuda adesea că gustase din toate mâncărurile lumei și ridica în slăvi supa pregătită din cuiburile păsărilor care fac actualmente predilecția gastronomilor din China și Filipine.

In admiterea unor alimente și respingerea altora, popoarele sunt determinate de trei factori: punctul pe care-l ocupă pe glob, tradiția și prejudecățile. Situația pe glob nu mai joacă mare rol, mulțumită marilor progrese realizate în domeniul transporturilor. Dar tradiția și prejudecata opun încă bariere cu greu de înlăturat, pentrucă oamenii se cramponează de obicinuință zădărnicind în mare parte eforturile medicilor, cari caută să le deschidă noui orizonturi.

In cursul ultimului răsboi, când aprovizionările alimentare puneau una din cele mai acute probleme, s'a dus o intensă campanie pentru convingerea gospodinei americane asupra calităților nutritive ale cărnei de balenă și de diferite alte reptile. Prof. A. M. Reese dela Universitatea din Virginia a făcut un studiu amănunțit asupra valorilor nutritive ale reptilelor și a încercat să obicinuiască publicul american cu această nouă carne.

El a arătat că broaștele țestoase, deși interzise mahomedanilor de Coran și deși considerate de greci ca desgustătoare, erau foarte apreciate în Jamaica, unde ouăle lor, mâncate câte douăzeci deodată, trec drept delicioase și foarte nutritive.

Crocodilul și aligatorul, cari trăiesc în Florida, au o carne minunată, ca și șarpele cu clopoței de

Cleopatra a dat într'o zi ordin să i se topească o perlă de 74 de carate pe care a înghițit-o în vin.

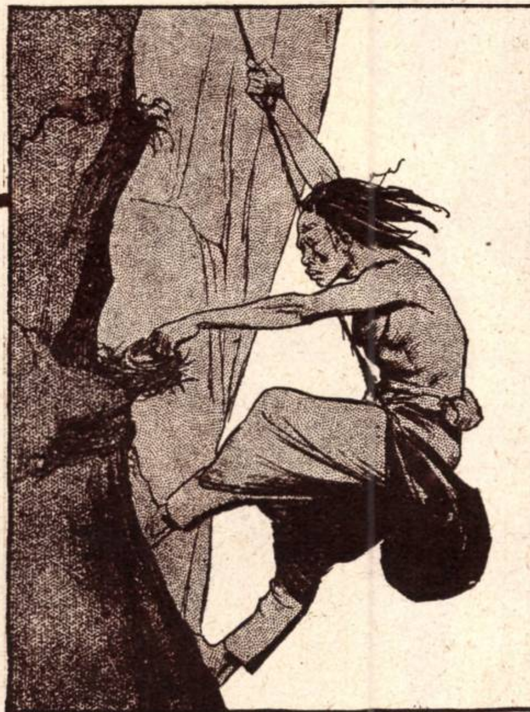

Acest desen din secolul al 15-lea, reprezintă un banchet al nobilimei, unde se ignora cuțitul, furculița sau lingura.

altfel. Profesorul Reese sfătuia populația americană să-și îmbogățească alimentația cu carnea și ouăle acestor reptile. Dar spre deosebire de locuitorii insulelor tropicale, americanii nu par să se poată desbăra de sila pe care le o inspiră reptilele.

Dar America nu e singura țară care are prejudecăți și refuză să și-le înfrângă. Anglia se menține la monotonu-i regim alimentar, deși pădurile ei abundă în vânaturi, care în multe alte țări sunt savurate ca delicatese. Astfel, englezii lasă neatinși ariciul, râsul, veverița și guzganul, — animale care, umplute cu pâine prăjită, ar face greață englezului modern, dar delectau pe strămoșii săi.

Picioarele de broască, țiparii și melcii dau mâncăruri foarte apreciate de francezi, dar ocolite de englezi, cari mănâncă însă midiile disprețuite în America. Ce-ar spune un englez dacă i s'ar servi într'o zi la masă greeri, furnici sau albine? Cu toate acestea, evreii, înainte de ivirea lui Ioan Botezătorul, s'au hrănit cu lăcuste muiate în untdelemn, fripte pe frigări de lemn sau în cuptoare; beduinii tăvălesc aceste lăcuste în sare și le mănâncă în marșurile lor dealungul deșertului. Furnicile sunt făcute omletă, de către locuitorii insulelor din Pacific, iar senegalezii manifestă un gust deosebit pentru albinele mari.

Cuiburile rândunelelor negre sunt la chinezi un ingredient principal al supei.

Ceeace trebue la adoptarea unui nou aliment, este curajul. Vă puteți închipui un laș în postura primului om care a înghițit o stridie? Poate că dac'am avea puțin din acest curaj nu ne-am mai cutremura când auzim ce mănâncă regulat cei 400.000.000 de locuitori ai Chinei și ce consideră ei trufanda.

Dacă intrați într'una din piețele lor alimentare găsiți șoareci, ce se vând cu duzina; picioare de câine (cele dinapoi) alături de ciosvârtele de oaie și cuiburi comestibile, ce se dau în schimbul unei cantități de argint, echivalând cu dublul greutății lor. Cuiburile păsărilor sunt foarte apreciate pentru substanța gelatinoasă secretată de glandele salivare ale unor rândunele negre din Peninsula Malaeză. Chinezii găsesc că aceste bucățele gelatinoase sunt delicioase în supa lor, dar turiști americani n'au fost în stare până acum să le împărtășească entuziasmul. Singapore are cea mai mare piață de cuiburi din lume. Cuiburile care n'au fulgi în ele sunt cele mai prețioase. Un chinez bogat dă până la trei mii de lei pentru o jumătate de kilogram din această substanță și servește întreaga cantitate formată din vre-o cincizeci de cuiburi, într'o supă, ce se aduce la sfârșitul și nu la începutul unei mese — cum se obicinuește la noi.

Marea sărăcie națională a făcut pe chinezi să împingă economia foarte departe. După ce au depănat gogoșile de mătasă, mănâncă crisalida. Ei mai mănâncă cu mare plăcere râme sărate, ouă de porumbel, aripi de rechin, raci uscați și molii. Pentru aripile de rechin, chinezii au o rețetă specială. Fierte vreme îndelungată, sunt curățate de piele, de oase și de carne lăsându-se numai cartilagiile. Acestea sunt apoi uscate, până când iau aspectul unor ierburi marine, și băgate la cuptor cu diferite substanțe și mirodenii. De aci ies arome și foarte fragede.

In menu-ul claselor superioare chineze se cuprind limbi de găină și de rață, boboci de gâscă și pui de găină, scoși din ou înainte de vreme, cocoașe de bivol, picioare și trompă de elefant, și mușchiu de bivol, care uscat în soare și importat din Siam, sub numele de „deudeng", formează una din cele mai costisitoare delicatese.

O altă mâncare specific chinezească, sunt ouăle conservate. Acestea se împart în două categorii: unele care sunt lăsate câte trei luni într'o saramură concentrată și care sunt apoi foarte apreciate pentru mirosul gălbenușurilor intrate în putrefacție; și altele care sunt învelite într'o mixtură de humă și tărâțe de orez și ținute câte un an doi, ba chiar mai mult. Acestea din urmă sunt mai scumpe și sunt servite crude, cu o substanță aromată extrasă din ghimber. Ouăle care numără zece ani vechime, sunt păstrate pentru marile ceremonii.

Nici chinezii, nici japonezii și nici coreenii nu consumă lapte, brânză sau unt. Aceste trei rase, ce constituesc o treime din populația globului, sunt departe de-a forma o omenire veselă. Tibetanii însă, cari trăiesc deasemeni în Asia, au o alimentație în mare parte lactată și caracterul lor e foarte vesel. Această constatare a determinat pe profesorul A. Henry și pe alți savanți să facă o legătură între elementele hranei și caracteristicile unei națiuni.

Japonia, deși se aseamănă întrucâtva cu China, are un regim alimentar propriu, constând din multe vegetale, pești și animale ciudate. In țara florilor de cireș, se mănâncă mlădițe de bambus, rădăcini de lotus indian, un fel de crini, vre-o patru specii de ierburi marine, și pești ce par mai curând raci. Japonezii mai mănâncă rechini și balene.

Din moment ce Japonia e țara florilor, nu e de mirare că florile n'au numai o întrebuințare decorativă, dar intră foarte adesea în mâncăruri. Astfel, crizantemele se servesc în salate sau zaharisite (dulceață). William Ting Fang, o autoritate gastronomică japoneză spune că florile au un gust foarte bun și recomandă bulbii de dalie, curățați, tocați și prăjiți în untdelemn. El ne mai atrage atenția asupra unui fapt prea puțin cunoscut și anume că florile sunt mâncate nu numai în Orient, dar și în Occident. In ținutul parfumului, din Sudul Franței, florile de migdal și boabele aurite ale mimozei apar prin cofetării solidificate în zahăr. La Lyons, se fac clătite cu flori de acacia, iar în Auvergne, se zaharisesc mlădițe de ale acestei plante. In vechia Anglie se făceau prăjituri din violete și pastile din petalele de trandafir roșu, pentru delicatele doamne dela curte. La noi se face dulceață de trandafiri și din flori de salcâm.

Și acum, că am făcut această mică diversiune florală, vom continua ancheta în alte câteva ținuturi asiatice, ale căror mâncăruri ne repugnă în aceeaș măsură ca și cele din China și Japonia. In Ceylon, indigenii savurează carnea de maimuță, deși hindușilor le e interzisă, pe când adepții religiei Vedda n'au voie să mănânce bibilici și rechini. Tătarii calmuci apreciază carnea de cal, de măgar sălbatec și laptele de iapă, fermentat cu făină de meiu. Dar carnea de cal nu se mănâncă numai în ținuturile acestor primitivi, ci și în Europa Occidentală.

Insulele Oceanului Pacific au aperitivile lor, dintre care multe ne par foarte cudate. In Filipine, greerii cei mai mari se vând foarte scump. Filipinezii îi usucă, îi curăță și-și umplu buzunarele cu ei, mâncându-i pe îndelete, așa cum mâncăm noi batoanele de ciocolată. Se spune că au un gust picant de ghimber. O altă delicatesă filipină sunt moliile. Din trupurile acestor insecte se fac budinci, sau amestecate cu lapte de cocos, dau diverse prăjituri.

In insulele Oceanului Indian, picioarele de elefant și cuiburile de alcion sunt foarte apreciate.

Pe continentul insular al Australiei, menu-urile sunt cu totul de altă natură. Indigenii australieni, dintre cari majoritatea trăiesc nu în orașe ci în pădurile interioare, mănâncă furnici și omizi și consideră șerpii o delicatesă.

In Havai, mâncarea favorită este „poi"-ul o pastă ușor fermentată, preparată din rădăcinile unei plante anume „taro", amestecată cu urechi de elefant. Havaienii servesc acest „poi" fie cu pește, fie ca supă.

Mesele africane sunt foarte bogate. In Algeria, Tunis și Maroco, cele mai mari restaurante servesc scoici și midii ca „hors d'oeuvres", apoi picioare de broască fierte în lapte și cotlete de gazelă împănate cu ciuperci. Carnea de cămilă și dacă place a fost un obiect de îndelungă discuție.

Laponii mănâncă pește uscat, carne de ren și de urs, pâine făcută din coajă de mesteacăn și beau o licoare făcută din grăsime de balenă. De cealaltă parte a Atlanticului, în Labrador, pescărușii sunt o mâncare de lux, în vreme ce corbii de mare, cari devoră peștii și au devenit un simbol al lăcomiei, sunt considerați ca

spurcați. Acest fel de-a vedea e însă cu totul nelogic, întrucât pescărușul se hrănește cu pești morți, în vreme ce corbul de mare, nu mănâncă decât pești proaspeți, adică vii.

America de Sud își are și ea particularitățile-i sale gastronomice. O carne foarte scumpă e aci carnea leneșului, animalul care atârnă cât e ziua de lungă cu capul în jos și se mișcă extrem de încet. Aligatorii sunt savurați în Brazilia; pe coasta lui Chili, sepia, grozăvia cu zece brațe, care proectează cerneală când se vede urmărită, e mâncată fără teamă. Furnicile, muiate într'un sos rășinos, sunt mâncate de multe din popoarele indigene ale Americei de Sud.

Cetățenii Americei Centrale își servesc cotlete de puma; în Indiile Apusene se mănâncă mult viermi de palmier, prăjiți în multă grăsime și fripturi de șarpe, iar indienii din Nordul Americei consumă carnea lupului de câmpie și a sconcului.

Mexicul își are și el mâncărurile lui naționale, și una dintre cele mai stranii este cea preparată din agave, plantă pe care noi o întrebuințăm ca un cactus ornamental. Pentru mulți mexicani acest cactus înseamnă hrană și băutură, pentrucă din miezu-i cărnos, scot o legumă cu gust de anghinare; sucul său e dulce ca o apă îndulcită cu miere; fructul e răcoritor, iar din țepi își fac scobitori.

Ce vi se pare mai ciudat — pâinea frământată cu sânge din Finlanda, ceaiul de cărămizi din Hankeou (China), pasta de ciocolată învelită în piele de cârnați din Italia, cotletul de catâr, învelit în ceară de albine, sau frunze de viță umplută cu carne de oaie (sarmale) din Turcia? Intrucât e carnea de oaie mai bună decât cea de cal? Și dacă șarpele cu clopoței are o carne bună, de ce nu l-am mânca?

Singurul mijloc de-a ne face o idee justă asupra alimentelor este să lepădăm orice prejudecată și să încercăm totul, dar nu odată, ci de mai multe ori. Sute de ani i-au trebuit omenirei pentru a se obicinui cu măslinele și va mai trece poate mult până să ne convingem că crizantemele zaharisite sunt tot atât de bune ca și dulciurile făcute din ciocolată...

E. A.

NATURĂ MOARTĂ ŞI MOARTEA NATURII...

Am adunat într'o pagină câteva fotografii artistice, făcute la căpătâiul firii bolnave de ftizia toamnei. Sus în stânga: poartă de intrare în singura locuinţă pe drumul Cazanelor, *(Foto Heddy Löffler-Timişoara)*; sus în dreapta: barcă de pescar în Brăila, *(Foto Gicu Sergiu)*; dreapta troene de frunze, *(Foto I. Berman)*.

Binefacerile alcoolului

DUPĂ ligile anti-alcoolice, va trebui oare să se creeze ligi pro-alcoolice? Probabil că se va întâmpla aceasta dacă voim să credem statisticile. După cum ştie fiecare, acestea sunt precise, mai ales când sunt americane.

Intr'adevăr „umezii" din Statele-Unite plutesc în fericire, în acest moment, aşteptând s'o facă în alcool. Căci iată statisticile poliţiei din metropolele americane arată negru pe alb că din ziua în care consumaţia berei a fost autorizată, asta înseamnă din luna Aprilie a acestui an, numărul crimelor de tot felul s'a micşorat în proporţii îmbucurătoare. La New-York în ultimile patru luni, numărul crimelor făptuite a scăzut dela 208 la 154. La Saint-Louis, numărul „cetăţenilor turmentaţi", găsiţi adică beţi pe stradă, s'a micşorat — în aceeaş perioadă — cu 16.54%.

De la aceste constatări până la a intona un imn în onoarea alcoolului nu mai e de învins decât o slabă şovăire; ea a fost uşor înfrântă de către „umezii" americani, cari străbătură Statele Uniunei, lăudând binefacerile alcoolului.

Foto Berman-Realitatea

De curând s'a reprezentat la Teatrul Ventura piesa „Intimităţi", o comedie în trei acte de Noel Cowart. Piesa a fost regisată de Viktor Barnowsky şi repurtează un deosebit succes. Înfăţişăm două scene din actul al doilea: în stânga: d. George Vraca şi d-na Leny Caler; în dreapta: d-nii Timică, Vracca şi d-nele Leny Caler şi Marietta Rareş.

SUBLIMA ARMONIE

Titta Ruffo (bariton), Carusso (tenor) şi Schaljapin (bas), titanii muzicei vocale, împreună. (Fotografie făcută înainte de moartea lui Carusso).

In CABINA SPEAKERIȚEI★

O convorbire cu aceia pe care o aud şi o cunosc toţi, dar pe care nu o vede nimeni

NICI o sală de aşteptare, dela nici o instituţie, nu are un aspect atât de ciudat ca cea de la *radio:* o cântăreaţă, în rochie elegantă stă lângă aceeaş masă cu un lăutar „rom", care-şi acordă în surdină vioara. Intre dânşii un domn grav, cu ochelari şi barbă mare, răsfoeşte preocupat un teanc de foi, fără să dea nici o atenţie vecinilor săi. Mai încolo doi muzicanţi cu nişte instrumente mari de alamă. Maestrul Rogalsky discută într'un colţ cu cineva... Corişti şi coriste...

Alt domn grav cu ochelari şi barbişon... Unul duce în braţe un enorm contrabas...

Trec grăbit printre toţi. Scopul meu este să surprind pe „speakeriţa noastră" în exerciţiul funcţiunii.

Nu ştiu dacă cuvântul „speakeriţă" e frumos, dar — pentru a satisface pe acei, cari zilnic îi aud glasul armonios, fără să o vadă, vom spune că d-na Magda Creţoiu e într'adevăr frumoasă. Păcat, că pe lângă radio nu există şi aparate de televiziune...

CABINA SPEAKERIŢEI

Cabina speakeriţei e mai mult un fel de cutie, cu o capacitate de doi metri cubi, căptuşită cu pânză de sac, spre a tempera rezonanţa. O perdea albă de mătase, pusă la fereastră şi câteva caricaturi de Ross şi Vasile Creţoiu — şi mai ales prezenţa graţioasei speakeriţe — dau acestei cutii un aspect elegant.

Un fotoliu în faţa biroului, deasupra căruia este *semnalul de pauză,* muzicuţa-pianolă construită de d. inginer Bielusici, care cântă *„Hai leliţo'n deal la vie!".* D-na Creţoiu o pune în mişcare, la momentul oportun, printr'un buton electric. La îndemână, în stânga fotoliului, e gongul original chinezesc, cu care d-sa dă semnalul începerei „actelor" şi marchează ora exactă.

INTRE DOUĂ ANUNŢARI

Intre două anunţări pot avea o scurtă convorbire cu d-na Magda Creţoiu.

— Multă lume crede că sunteţi şi cântăreaţă...

— Fac parte dintr'o familie de muzicanţi şi artişti... Sora mea e cântăreaţa Valentina Creţoiu... Eu n'am învăţat canto, deşi se pare că aş avea voce...

— Aţi urmat probabil cursurile Academiei de artă dramatică...

— Nici asta! Am făcut numai liceul de fete, la Cernăuţi. Am ascultat însă multă muzică în familie... Apoi a trebuit să-mi întrerup studiile, căci la 17 ani m'am măritat... La 19 ani eram iarăşi singură şi am primit postul de la Radio, pe care-l ocup de trei ani.

„Am avut în totdeauna o înclinare firească pentru muzică şi teatru şi regret că nu am putut face studiile dorite în această direcţie.

— Totuşi aveţi o dicţiune foarte clară şi sugestivă.

— Imi dau osteneala să fiu conştiincioasă. Uneori fac lectură, în lipsa conferenţiarului: e natural ca aceasta să mă onoreze şi să mă ambiţioneze. Când citesc telegrame sau dau ştiri de presă, caut să fiu clară şi să intonez cât mai bine... In faţa unui auditoriu văzut, e posibil să subliniezi cuvântul cu un gest, cu o privire. In faţa microfonului, resursele sunt reduse...

„Chiar când citesc reclame, caut să fiu cât mai clară. Oamenii au plătit anunţurile, pun preţ pe fiecare cuvânt; ei aşteaptă un rezultat favorabil în urma sacrificiului făcut: reclama trebue să fie eficace. Deşi uneori — spun drept! — mă agasează reclamele, toţi cari să le citesc cu voe bună în glas.

SUPARARILE SPEAKERIŢEI

— Vă îngrijiţi vocea?

— De loc. Totuşi câteodată — ca şi azi, de pildă — sunt răcită. Şi e penibil să tuşeşti, sau să te audă lumea răguşită... Uneori sunt necăjită... Indispoziţia influenţează nefavorabil asupra vocii... Atunci joc teatru: mă arăt vioae când sunt obosită şi bine dispusă atunci când sunt supărată. Dacă n'aş face astfel, auditorii ar observa imediat unele lipsuri... şi poate ar scrie chiar scrisori... de care am o frică grozavă!" — spune speakeriţa cu un fel de teamă naivă, de copil speriat.

— Vă sunt penibile scrisorile?

— Publicul e uneori nedrept... O pauză prea lungă îl indispune şi crede că e o neglijenţă... Acea pauză, involuntară, ne costă însă mulţi nervi, pe noi, ceştia din personalul de la „Radio". Sunt unele zile foarte obositoare...

D-na Magda Creţoiu, speakeriţa postului românesc.

— Criticile şi gusturile sunt foarte variate: fiecare are altceva de reclamat şi nu se gândeşte, că noi trebue să mulţumim pe toată lumea... In acelaş timp e nevoe ca programele noastre să fie la nivelul străinătăţii.

SFATURI PENTRU CONFERENŢIARI ŞI ARTIŞTI

— Daţi sfaturi conferenţiarilor, cari vin pe aci?

— Uneori dau, când mi se cer. Bineînţeles, insist numai asupra defectelor, ce văd că se pot corija.

„Principalul lucru este buna dispoziţie şi liniştea sufletească. Cine e indispus, riscă să nu placă auditoriului. Trebue deci făcut un efort de autosugestie.

„La microfon, nu se vorbeşte prea repede. Vocea să fie clară şi nu prea tare: *normală.* Silabele trebue să fie pronunţate în întregime. Cel mai mic defect de vorbire este exagerat de microfon, după cum aparatul fotografic măreşte exagerat picioarele sau mânile noastre, dacă, pozând, le-am întinde spre obiectiv. Principalul lucru este calmul. Sunt artişti, cari au emoţii extraordinare în faţa microfonului. Tracul acesta le ia tot succesul... Cine se ştie atât de sensibil, e bine să ia puţină bromură înainte de a intra în studio sau cabina conferenţiarului.

„Conferenţiarul, e bine, să facă o repetiţie, cetindu-şi manuscrisul cu glas tare, acasă. Eu însămi — deşi am o experienţă de câţiva ani — totuş îmi place să recitesc zilnic, în prealabil, tot ce anunţ... chiar şi anunţurile. Uneori mi se aduc prea târziu ştirile de presă şi sunt scrise de mână... Altă dată se iau la telefon, în ultimul moment, scrise în grabă, indescifrabil... Regret totdeauna asemenea întâmplări, cari mă obligă să apar la microfon fără să-mi fi putut arunca măcar ochii asupra manuscrisului ce am de citit în faţa a mii şi mii de oameni.

VACANŢA SPEAKERIŢEI

— Am şi zile de pauză. Vacanţa mea e totdeauna Sâmbătă şi Duminică. In aceste zile sunt înlocuită la microfon... Iar vocea mea se odihneşte... la Timiş."

ALEX. F. MIHAIL

Un accident de aviaţie la Berlin; Innapoierea Regelui Carol; Raportul conferinţei dela Geneva; sau pronunţarea unui discurs important de către Mussolini: iată ce putem găsi, relatate în acelaş ziar.

**luna aceasta editura „Adeverul" îşi va inaugura noua
să. In legătură cu aceasta ni s'a părut interesant să
licăm un articol despre „presă" unul dintre factorii im-
tanţi ai vieţii sociale din zilele noastre. In el sunt cu-
nse principii de ziaristică modernă şi o critică generală
l-lui Ralph Blumenfeld, directorul cotidianului „Dai y
press" din Lond**

CE e un ziar? Şi ce e presa? In confuzia şi vacarmul creeate de imensa aparatură electrică, de linotypuri, maşini de scris, gălăgioase megafoane, trâmbiţări radiofonice şi rotative ce imprimă câte cincizeci de mii de foi pe oră, nu e lucru uşor să triezi detaliile şi să creezi un tablou bine definit, care să răspundă la această întrebare.

Gazetăria a devenit astăzi o întreprindere comercială cum sunt marile industrii, exploatările miniere şi întreprinderile bancare.

Marele ziarist modern nu mai stă în faţa unei mese de lucru presărată cu borcănaşe de gumă-arabică, foarfeci, mucuri de ţigări şi foi de hârtie, ci într'un birou elegant şi confortabil, echipat pentru afaceri, cu tabele de rapoarte asupra tirajului şi asupra veniturilor publicităţii, cu contracte şi însfârşit cu toate elementele „business-manului" de mare anvergură. Pe ici pe colo, mai găsim totuş câte un astfel de om, care să se intereseze de activitatea pur editorială a întreprinderei sale, dar în acest caz e atât de bogat, încât îşi poate permite acest capriciu aşa cum un altul îşi oferă un yacht sau un grajd de cai de curse. Editorul pe care-l preocupă afinităţile politice mai mult decât tirajul publicaţiei sale, este o raritate.

Şi pentrucă în genere, tot tirajul e cel care interesează mai mult, trebue să observăm că un ziar de succes are în primul rând un aparat informativ foarte desvoltat şi bine organizat, ce-i formează scheletul.

Se impune însă să facem o distincţie între informaţie şi versiune pentrucă de vom lăsa versiunea să se menţie, o vom vedea desvoltându-se cu o repeziciune fantastică şi înăbuşind la un moment dat civilizaţia.

Informaţia rapidă şi reală, nu versiunea, trebue să formeze linia de conducere a unui ziar. Prin informaţii înţeleg actualităţi, evenimente care au avut loc sau care sunt în preajmă să se producă — fapte şi întâmplări ce interesează pe cititori, despre care aceştia vor să fie sau ar trebui să fie informaţi. Un cutremur de pământ în Japonia, o nouă descoperire sau invenţie, asasinarea unui personagiu marcant, falimentul unei bănci, căderea guvernului, scăparea unui leu dintr'o menagerie, ravagiile unui ciclon — toate acestea formează informaţia, care poate fi orice, dela evenimentul ce face epocă până la mica dar interesanta întâmplare ce preocupă opinia publică un moment.

Ştirile, deci, sunt relatări precise, cu privire la orice eveniment de interes public sau uman şi ziarul trebue să fie în primul rând un organ de răspândire al acestor ştiri. Vederi, opinii, critici şi sfaturi, abundă în ziarele moderne şi sunt principala sursă a imensei influenţe pe care o exercită, dar ele nu sunt informaţii şi sunt subordonate acestora în viaţa ziarului. Ba strict vorbind, ele nu sunt câtuşi de puţin esenţiale existenţei sale.

Unii editori şi-au menţinut ziarele la forma pur informativă. Edward Malet, spre exemplu, directorul lui „Daily Courant", primul cotidian apărut în Anglia, la 1702, şi-a declarat în mod expres intenţia de-a nu servi cititorilor săi altceva decât ştiri brute „presupunându-i suficient de inteligenţi pentru a face singuri reflexiile necesare". Ziarele populare care au luat fiinţă în America, în cursul secolului al 18-lea, erau aproape numai ziare informative lăsând rar loc articolelor de fond, comentariilor sau expunerilor de păreri.

In secolul actual însă, cu democratizarea presei, ziarele au revenit în mare parte la această formulă. De unde acum câteva decenii, lumea cumpăra ziarele pentru articolele lor de fond şi pentru principiile politice pe care le exprimau, astăzi le cumpără pentru informaţiile lor şi pentru modul în care le servesc.

Astăzi, când ziarul ne-a devenit indispensabil, vorbim adesea de imensa putere şi influenţă a presei. Dar ne dăm seama de cauzele acestei puteri şi influenţe, de istorica-i necesitate, de psihologica-i „raison d'etre"? Ce scop serveşte, ce lipsuri completează în viaţa individului şi a comunităţei? Ce nevoi — emotive, practice, intelectuale sau pur instinctive ale lui „homo sapiens", satisface această vastă şi complexă instituţie a **presei moderne?**